

Popiežius

Popiežius Pranciškus	
ŽINIA 55-OSIOS PASAULINĖS MALDOS UŽ PAŠAUKIMUS DIENOS PROGA KREIPIMASIS PER SUSITIKIMĄ SU ŠIAURĖS PERU BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS KUNIGAIS, PAŠVĖŠTAISIAIS ASMENIMIS IR SEMINARISTAIS	2 3

Popiežiaus katechezės

Popiežius Pranciškus	
EUCHARISTIJA – BAŽNYČIOS ŠIRDIS	7
MIŠIOS YRA MALDA	8
MIŠIOS – VELYKŲ SLĖPINIO ATMINIMAS	9
KODĖL SEKMADIENIAIS ŠVENČIAME MIŠIAS?	10
MIŠIŲ ĮŽANGOS APEIGOS	11

Pasirengimas popiežiaus vizitui

POPIEŽIUS PRANCIŠKUS APLANKYS LIETUVĄ RUGSĖJO 22–23 D.	12
SUDARYTAS PASIRUOŠIMO POPIEŽIAUS VIZITUI KOMITETAS	12
LIETUVOS VYSKUPŲ KREIPIMASIS Į TIKINČIUOSIUS IR VISUS GEROS VALIOS ŽMONES	13

Lietuvos Vyskupų Konferencija

LAIŠKAS MALDOS UŽ LIETUVIUS PASAULYJE DIENOS PROGA	14
--	----

Dokumentai

Popiežius Pranciškus	
MAIOREM HAC DILECTIONEM	
Apaštališkasis laiškas <i>Motu proprio</i> forma apie gyvybės paaukojimą	15

Katechezės šeimoms

ŠEIMOS EVANGELIJA – DŽIAUGSMAS PASAULIUI	
Katechezės 9-ajam Pasaulio šeimų susitikimui Dubline 2018 m. rugpjūčio 21–26 d.	17

Homilijos

VELYKŲ SLĖPINYS APREIŠKIA DIEVO GAILESTINGUMĄ / II Velykų sekmadienis (B)	29
PRISIKĖLĖS JĖZUS LAIMINA ŽMONIŲ BENDRABŪVĮ / III Velykų sekmadienis (B)	30
GEROJO GANYTOJO PAŠAUKIMAS / IV Velykų sekmadienis (B)	31
SVARBIAUSIA NEATSISKIRTI / V Velykų sekmadienis (B)	32

Bažnyčia Lietuvoje

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis	33
---	----

Popiežius Pranciškus

Žinia 55-osios Pasaulinės maldos už pašaukimus dienos proga

Dievo pašaukimą išgirsti, išvelgti ir juo gyventi

Brangūs broliai ir seserys!

Artimiausią spalį vyks 15-oji eilinė Vyskupų sinodo generalinė asamblėja. Jis bus skirta jaunimui, pirmiausia santykiui tarp jaunimo, tikėjimo ir pašaukimo. Šia proga galėsime pasigilinti į tai, koks centrinis mūsų gyvenime yra Dievo mums adresuojamas pašaukimas ir kad tai yra „Dievo planas kiekvieno meto vyrams ir moterims“ (Vyskupų sinodas, 15-oji eilinė generalinė asamblėja. Jaunimas, tikėjimas ir pašaukimo išvelgimas, Pratarė).

Šią gerąją žinią vėl skelbia 55-oji Pasaulinė maldos už pašaukimus diena: nesame palikti atsitiktinumui ir nesame nešami padrikų įvykių sekos, priešingai, mūsų gyvenimas ir būtis pasaulyje yra dieviškojo pašaukimo vaisius!

Įsikūnijimo slėpinys ir mūsų neramiais laikais mums primena, kad Dievas visada eina pasitikti ir yra Dievas-su-mumis, vaikščioja mūsų gyvenimo dažnai dulkinais keliais ir, žinodamas mus kankinantį meilės ir laisvės ilgesį, kviečia džiaugtis. Asmeninių ir bažnytinių pašaukimų yra daug ir įvairių, tačiau jų visų atveju būtina ši iš aukštybių kviečiantį žodį išgirsti, išvelgti ir juo gyventi. Įgalindamas išskleisti savo talentus, šis žodis mus taip pat padaro išganymo įrankiais pasaulyje ir veda į laimės pilnatvę.

Šie trys aspektai – išgirdimas, išvelgimas ir gyvenimas – būdingi ir Jėzaus misijos pradžiai, kai jis po maldos bei grumtynių dykumoje dienų apsilanko savo sinagogoje Nazarete ir ten išgirsta žodį, išvelgia jam Tėvo patikėtos užduoties turinį ir paskelbia atėjęs tai „šiandien“ įgyvendinti (plg. *Lk 4, 16–21*).

Išgirsti

Viešpaties pašaukimas – tai pasakytina iš anksto – nėra toks akivaizdus kaip daugybė daiktų, kuriuos galime girdėti, matyti ar paliesti savo kasdienėje patirtyje. Dievas ateina tyliai ir diskretiškai, nesibrukdamas į mūsų laisvę. Tad gali nutikti, kad jo balsą nustelbia gausybė rūpesčių ir reikalų, užpildžiusių mūsų protą ir širdį.

Todėl būtina nusiteikti atidžiai įsiklausyti į jo žodį ir savo gyvenimą, būti dėmesingiems mūsų kasdienybės smulkmenoms, mokytis skaityti įvykius tikėjimo akimis, likti atviriems Dvasios netikėtumams.

Dievo mums sumanyto ypatingo ir asmeninio pašaukimo neįmanoma atrasti liekant užsisklendusiam savyje, savuose įpročiuose ir apatijoje, būdingoje tiems, kurie savo gyvenimą švaisto siaurame savojo „aš“ rate, vėjais paleisdami galimybę svajoti apie didžius dalykus bei atlikti svarbų vaidmenį unikalioje ir originalioje istorijoje, kurią Dievas norėtų rašyti drauge su mumis.

Jėzus irgi buvo pašauktas ir pasiūstas. Todėl jis laikė esant būtina tyloje susikaupti, klausėsi ir skaitė Dievo žodį sinagogoje ir, lydintas Šventosios Dvasios šviesos bei galios, atskleidė pilnutinę prasmę savo asmens ir Izraelio tautos istorijos atžvilgiu.

Tokia nuostata šiandien darosi vis sunkesnė, nes esame panirę į triukšmingą visuomenę, karštligišką dirgiklių ir informacijos apstybę, ženklinančią mūsų dienas. Išorinį triukšmą, kurio kartais taip kupini mūsų miestai ir gyvenamieji kvartalai, dažnai atitinka vidinis išsibarsčymas bei vidinė sumaištis, neleidžiantys stabtelėti, pajusti kontempliacijos skonio, bliviai apmąstyti mūsų gyvenimo bei veiklos įvykių ir, pasitikint Dievo planu mums, vaisingai pažinti.

Tačiau, kaip žinome, Dievo Karalystė ateina be triukšmo ir nepatraukdama dėmesio (plg. *Lk 17, 21*); jos pradžiai išvysti galime vien tada, kai, kaip pranašas Elisas, mokame įžengti į savo dvasios gelmę, leisdami jai atsiverti vos girdimam švelnaus dieviškojo vėjo šnabždesiui (plg. *1 Kar 19, 11–13*).

Išvelgti

Skaitydamas ištrauką iš pranašo Izajio knygos Nazareto sinagogoje, Jėzus išvelgia jam skirtos misijos turinį ir pasidalija juo su tais, kurie laukia Mesijo: „Viešpaties Dvasia ant manęs, nes jis patėpė mane, kad neščiau Gerąją Naujieną vargdieniams. Pasiuntė skelbti belaisviams išvadavimo, akliams – regėjimo; siuntė vaduoti prislėgtųjų ir skelbti Viešpaties malonės metų“ (*Lk 4, 18–19*).

Lygiai taip ir kiekvienam iš mūsų savo pašaukimą galima atrasti tik per dvasinį išvelgimą, „procesą, kuriuo asmuo, kalbėdamasis su Viešpačiu ir klausydamasis Dvasios balso, subrandina pamatinius apsisprendimus, pradedant nuo gyvenimo būvio pasirinkimo“ (Vyskupų sinodas, 15-oji generalinė asamblėja. Jaunimas, tikėjimas ir pašaukimo išvelgimas, II, 2).

Pirmiausia atrandame tai, kad krikščioniškajam pašaukimui visada būdingas krikščioniškasis matmuo. Raštas liudija, jog pranašai tautai pasiunčiami didelio materialinio vargo ir dvasinių bei moralinių krizių akimirkomis Dievo žodžio vardu raginti ją atsiversti, žadinti jos viltį ir ją guosti. Kaip dulkes į orą pakeliantis vėjas, pranašas

sutrikdo klaidingą Viešpaties žodį užmiršusios sąžinės ramybę, regi įvykius Dievo pažadų šviesoje ir padeda tautai istorijos tamsoje išvysti aušros ženklus.

Ir šiandien mums labai reikia tokio gebėjimo išvelgti ir tokio pranašavimo, mums būtina įveikti ideologijos bei fatalizmo pagundas ir, puoselėjant santykį su Viešpačiu, atrasti vietas, priemones ir situacijas, per kurias Jis mus šaukia. Kiekvienas krikščionis turėtų išsiugdyti gebėjimą „skaityti“ savo gyvenimo „vidų“ ir suvokti, kur ir kam jis pašauktas Viešpaties tęsti jo misijos.

Gyventi

Galiausiai Jėzus skelbia dabartinės valandos naujybę, uždegsiančią daugelį, o kitų širdis užkietinsiančią: atėjo laiko pilnatvė, ir Jis yra Izaijo skelbtasis Mesijas, atėjęs išlaisvinti belaisvių, gražinti regėjimo akliesiems ir skelbti Dievo gailestingosios meilės kiekvienam kūriui. Tikrai „šiandien išsipildė ką tik jūsų girdėti Rašto žodžiai“ (Lk 4, 21), – sako Jėzus.

Evangelijos džiaugsmas, atveriantis mus susitikimui su Dievu ir broliais bei seserimis, negali pakęsti mūsų lėtumo ir tinginystės; jis mūsų nepalytės, jei stovėsime prie lango lūkuriuodami tinkamo meto; nepripildys, jei šiandien nesurizikuosime apsispręsti. Šaukiami esame šiandien! Krikščioniškoji misija skirta dabarčiai! Ir kiekvienas iš mūsų yra šaukiamas – nesvarbu, ar tai būtų pasaulietinis gyvenimas santuokoje, kunigiškasis gyvenimas su šventimais gautoje tarnyboje ar ypatingo pašventimo gyvenimas – tapti Viešpaties liudytoju čia ir dabar.

Šis Jėzaus skelbtas „šiandien“ mums teikia tikrumą, kad Dievas ir toliau „nužengia“ gelbėti mūsų žmonijos ir padaryti mus savo misijos dalininkais. Viešpats tebekviečia gyventi drauge su juo ir sekti paskui jį iš labai arti, tiesiogiai jam tarnauti. Ir kai Jis duoda suprasti, kad kviečia mus visiškai pašvęsti save Jo karalystei, neturime bijoti! Gražu – ir didelė malonė – visam laikui būti pašvęstam Dievui ir tarnavimui broliams bei seserims!

Viešpats ir šiandien kviečia sekti paskui jį. Kad dosniai atsakytume: „Štai aš!“, neturėtume laukti, kol būsime tobuli, baimintis savo ribotumo bei nuodėmių, bet atvira širdimi priimti Viešpaties balsą. Išgirsti, išvelgti savo asmeninę užduotį Bažnyčioje bei pasaulyje ir galop ją gyventi Dievo mums dovanojamoje šiandienoje.

Švenčiausioji Marija, Mergele iš periferijos, išgirdusi ir priėmusi kūnu tapusį Dievo Žodį, visada mus saugok ir lydėk mūsų kelyje.

Vatikanas, 2017 m. gruodžio 3-ioji, I advento sekmadienis
Pranciškus

Popiežius Pranciškus

Kreipimasis per susitikimą su Šiaurės Peru bažnytinės provincijos kunigais, pašvęstaisiais asmenimis ir seminaristais

2018 m. sausio 20 d.

Brangūs broliai ir seserys! Labas vakaras!

<...> Visa tai kviečia mus pažvelgti į savo šaknis, į tai, kas palaiko mus istorijos tėkmėje, kad vis labiau augtume ir duotume vaisių. Šaknys. Be šaknų nėra žiedų, nėra vaisių. Vienas poetas yra pasakęs, jog visi medžio vaisiai kyla iš to, kas po žeme, – iš šaknų. Mūsų pašaukimams visada būdingas dvejopas matmuo: šaknys žemėje ir širdys danguje. Neužmirškite to. Kai vieno iš jų trūksta, prasideda negerai dalykai, ir mūsų gyvenimas ima vysti (plg. Lk 13, 6–9), lygiai kaip nuvysta šaknų neturintis medis. Labai liūdna matyti vystantį vyskupą, kunigą, vienuolę. Ir dar skaudžiau matyti vistančius seminaristus. Tai – labai rimta. Bažnyčia yra gera, Bažnyčia yra motina, ir jei matote, kad nieko nebus, prašau, prabilkite apie tai laikui, kol nevelu, pirmiau nei konstatuosite, kad nebeturite šaknų ir esate nuvytę; vis dar yra laiko būti išgelbėtam, nes Jėzus tam ir atėjo. Atėjo išgelbėti ir mus pašaukė gelbėti.

Norėčiau pabrėžti, kad mūsų tikėjimas, mūsų pašaukimas yra turtingas atminties, gyvenimo deuteronominio matmens. Turtingas atminties, nes pripažįsta, jog nei gyvenimas, nei tikėjimas, nei Bažnyčia neprasidėjo su kiekvieno iš mūsų gimimu: atmintis žvelgia į praeitį, kad ten atrastų syvus, šimtmečiais gaivinusius mokinių širdis, ir per tai suvoktą Dievo buvimą Jo tautos gyvenime. Atmename pažadus, Jo duotus mūsų protėviams, ir tai, kad savo tolesniu buvimu tarp mūsų Jis yra mūsų džiaugsmo priežastis, skatinanti užgiedoti: „Iš tikrųjų Viešpats mums padarė didžiųjų dalykų, – kokie mes buvome laimingi!“ (Ps 126, 3).

Norėčiau pasidalyti su jumis keliomis tos atminties dorybėmis ar, jei labiau norite, jos keliais aspektais. Kai sakau, jog noriu, kad vyskupas, kunigas, seminaristas būtų turtingas atminties, ką tai reiškia? Būtent apie tai norėčiau pasidalyti su jumis savo mintimis.

1) Pirmas matmuo yra džiugi savivoka. Negera būti be savimonės, ne; reikia žinoti, kaip yra, tačiau su džiugia savivoka.

Evangelijos skaitinys, kurį ką tik girdėjome (plg. Jn 1, 35–42), paprastai skaitomas pašaukiminiu aspektu, tad

dėmesį sutelkiame į mokinių susitikimą su Jėzumi. Tačiau aš žvilgsnį pirma norėčiau mesti į Joną Krikštytoją. Jis buvo su dviem savo mokiniais ir, pamatęs ateinantį Jėzų, jiems pasakė: „Štai Dievo Avinėlis!“ (Jn 1, 36). Kas nutiko tai išgirdus? Jie paliko Joną ir nuėjo paskui kitą (plg. eil. 37). Tai kažkiek stebina: jie buvo su Jonu, žinojo, kad jis – geras žmogus, negana to, didžiausias, anot Jėzaus, tarp gimusiųjų iš moterų (plg. Mt 11, 11), tačiau ne tas, kuris turėjo ateiti. Jonas irgi laukė didesnio už jį patį. Jis aiškiai suvokė, jog yra ne Mesijas, bet tiesiog tas, kuris skelbia apie jo atėjimą. Jonas buvo žmogus, atmenantis pažadus ir savo paties praeitį. Buvo labai pagarsėjęs, visi ateidavo, kad būtų jo pakrikštyti, pagarbiamai jo klausydavosi. Žmonės tikėjo, kad jis – Mesijas, tačiau Jonas gerai atminė savo praeitį ir nepasidavė tuščiagarbiškumo smilkalų vilionėms.

Jonui būdinga mokinio, žinančio, kad jis ne Mesijas, o tik pašauktas nukreipti dėmesį į Viešpaties buvimą Jo tautos gyvenime, savivoka. Man daro įspūdį, kaip Dievas leidžia įvykti galutiniams padariniams: jam nukertama galva, taip paprastai. Mes, pašvęstieji, nesame pašaukti pakeisti Viešpaties nei savo darbais, nei savo užduotimis, nei nesuskaičiuojama mūsų vykdoma veikla. Kai sakau „pašvęstieji“, galvoje turiu visus – vyskupus, kunigus, pašvęstuosius vyrus ir pašvęstąsias moteris, vienuolius ir vienuoles, seminaristus. Iš mūsų tiesiog prašoma darbuotis išvien su Viešpačiu, greta, neužmirštant, kad mes neužimame Jo vietos. Tai nereiškia, jog galime „vangiau“ evangelizuoti, priešingai, tai skatina mus darbuotis atmenant, jog esame vienatinio Mokytojo mokiniai. Mokinys supranta, kad jis padeda ir visada padės savo Mokytojui. O tai yra mūsų džiaugsmo šaltinis, džiugi savivoka.

Gera žinoti, jog nesame Mesijas! Tai mus išlaisvina iš savęs laikymo per daug svarbiais, per daug užsiėmusiais (kai kur tipiška girdėti: „Ne, neik į tą parapiją, nes kunigas visada per daug užsiėmęs“). Jonui Krikštytojui buvo aišku, kad jo užduotis yra parodyti kelią, išjudinti procesus, atverti erdves, skelbti, jog Dievo Dvasios nešėjas bus Kitas. Atmintis išlaisvina mus iš mesianizmo, iš tikėjimo, kad esu Mesijas, pagundos.

Su šia pagunda galima kovoti daugybe būdų, tarp jų ir mokėjimu juoktis. Apie vieną vienuolį, pastaraisiais metais mirusį olandų jėzuitą, kuris man labai patiko, sakyta, jog jis turįs tokį humoro jausmą, kad gebas pasijuokti iš visko, kas jam nutinka, pasišaipyti iš savęs ir net savo šešėlio. Džiugi savivoka. Mokymasis pasijuokti iš savęs suteikia mums dvasinį gebėjimą stovėti Viešpaties akivaizdoje su savo ribotybėmis, klaidomis ir nuodėmėmis, bet sykiu ir su savo sėkmėmis bei džiugiu žinojimu, kad Jis yra mūsų pusėje. Geras dva-

sinis testas yra paklausti savęs, ar gebame pasijuokti patys iš savęs. Juoktis iš kitų, traukti juos per dantį lengva, ar ne? Tačiau pasijuokti pačiam iš savęs nelengva. Juokimasis gelbėja mus iš į save atsigręžusios ir prometėjiškos neopelagijonybės, „kai galiausiai pasitikima tik savo paties jėgomis ir jaučiamasi pranašesniau už kitus“ (1). Juokas. Juokitės bendruomenėje, bet ne iš bendruomenės ir kitų! Saugokitės žmonių, kurie yra tokie svarbūs, kad gyvenime yra užmiršę šypsotis. „Taip, tėve, bet jūs man nesiūlote jokio sprendimo, ko nors?..“ Štai turiu dvi „tabletes“, kurios labai padeda: viena yra kalbėtis su Jėzumi, Dievo Motina maldoje ir prašyti džiaugsmo malonės, džiaugsmo realioje situacijoje, antrą „tablete“ gali praryti per dieną kaskart, kai prireikia, arba jos gali pakakti ir vienos: pažvelk į save veidrodyje, pažvelk: „Štai koks aš? Štai kokia aš?“ [Juokiasi.] Tai tave prajuokins. Tai – ne narcisizmas, priešingai: veidrodis šiuo atveju yra vaistas.

Tad pirmas dalykas yra džiugi savivoka.

2) Antras matmuo yra pašaukimo valanda, rimtas pašaukimo valandos traktavimas.

Evangelistas Jonas savo Evangelijoje tiksliai nurodo laiką, kai jo gyvenimas pasikeitė. Taip, kai Viešpats subrandina žmogaus suvokimą, kad jis yra pašauktas, jis prisimena, kada viskas prasidėjo: „Tai buvo apie dešimtą valandą“ (1, 39). Susitikimas su Jėzumi pakeičia gyvenimą, nustato „pirmiau“ ir „paskui“. Visada gera prisiminti valandą, tą kiekvienam iš mūsų svarbią dieną, kai aiškiai supratome, jog „šis akstinas“ buvo ne įgeidis ar patrauklus dalykas, bet kad Viešpats iš manęs laukia kai ko daugiau. Ir tada galima prisiminti: būtent tą dieną supratau. Atsiminimas valandos, kai buvome palytėti jo žvilgsnio.

Kai šią valandą užmirštame, užmirštame ir savo ištakas, savo šaknis; o praradę šias pamatines koordinates, paliekame nuošalyje brangiausią dalyką, kurį gali turėti pašvęstasis asmuo, – Viešpaties žvilgsnį. „Ne, tėve, aš žvelgiu į Viešpatį tabernakulyje.“ Puiku. Bet prisėsk trumpam ir leisk pažvelgti į tave, prisimink akimirkas, kai Jis į tave žvelgė ir kad žiūri dabar. Leisk Jam pažvelgti į tave. Tai brangiausia, ką pašvęstasis turi, – Viešpaties žvilgsnis. Galbūt tau nepatinka vieta, kur susitikai su Viešpačiu, galbūt situacija nebuvo ideali ar „galėjo būti geresnė“. Bet būtent ten Jis tave surado ir užgydė tavo žaizdas, būtent ten. Kiekvienas iš mūsų žino, kur ir kada: gal sudėtingos situacijos, skausmingos situacijos akimirka, taip, bet būtent ten susitikai su Gyvybės Dievu, kad Jis tave padarytų savo gyvenimo liudytoju, savo užduoties dalininku ir išvien su Juo Dievo glamone daugeliui. Pravartu atminti, kad mūsų

pašaukimas yra pašaukimas mylėti, tarnauti. Ne atsi-riekti „dalį“ sau. Jei Viešpats jus įsimylėjo ir išsirinko, tai ne dėl to, kad buvote gausnesni už kitus – juk skai-čiumi esate mažiausi, – bet iš meilės (plg. *Įst 7, 7–8*)! Taip Pakartoto Įstatymo knygoje jis sako Izraelio tautai. Nesusireikšmink: nesi svarbiausia tauta, ne, esi varganas. Tačiau Dievas įsimylėjo šią tautą. Ir ką pasakysite? Viešpats neturi skonio, jei tokią įsimylėjo... Aistringa meile, gailiatinga meile, sujudinanti mūsų giliausius klodus, kad eitume tarnauti kitiems Jėzaus Kristaus pavyzdžiu. Ne fariziejų, sadukiejų, Įstatymo mokytojų, zelotų pavyzdžiu, ne, ne: tie ieškojo sau garbės.

Norėčiau aptarti vieną aspektą, kurį laikau svarbiu. Sto-dami į seminariją ar ugdymo namus, ar naujokyną, dau-gelis buvome išugdyti mūsų šeimų ir artimųjų tikėjimo. Melstis mokėmės iš mamų, močiūčių, tetų, paskui mus rengė katechetė... Šitaip žengėme pirmuosius žingsnius, neretai palaikomi liaudies pamaldumo bei dvasingumo, Peru įgijusių įmantriausių formų ir giliai išsisknijusių paprastoje bei tikinčioje tautoje. Jėzui, Mergelei Mari-jai, šventiesiems ir palaimintiesiems jūsų tauta parodė nepaprastą meilę pamaldumais, kurių nedrįstu vardinti iš baimės, kad kurio nors nepraleisčiau. Šventovėse „daugybė piligrimų priima jų gyvenimą ženklinančius sprendimus. Ant sienų gausybė istorijų apie atsivertimą, atleidimą ir gautas dovanas. Jas gali papasakoti milijonai žmonių“ (2). Ant tų sienų galima įraižyti ir daugybę jūsų pašaukimų. Raginu jus neužmiršti ir juolab neniekinti savo tautos paprasto ir ištikimo tikėjimo. Mokėkite pri-imi, lydėti ir skatinti susitikimą su Viešpačiu. Nevirskite šventybės profesionalais, užmirštančiais savo tautą, iš kurios jus paėmė Viešpats, – iš avių bandos, kaip Vieš-pats savo išrinktąjį [Dovydą] Biblijoje. Neužmirškite tų, kurie jus mokė melstis, ir gerbkite juos.

Per susitikimus su naujokų ir naujokių mokytojais bei mokytojomis, seminarijų rektorais, seminarijų dvasios tėvais pasitaiko sulaukti klausimo: „Kaip įstoju-siuosius mokyti melstis?“ Jiems duodami vadovėliai, kaip mokyti medituoti, ir aš tokį gavau, kai įstojau. „Daryk taip“, „to ne“, „pirma tai“, „paskui šis kitas žingsnis“... O išmintingiausi vyrai ir moterys – naujo-kų mokytojai, dvasios tėvai, seminarijų dvasios vado-vai bendrai pataria: „Toliau melskis, kaip tave mokė namie.“ Po to jie pamažu veda į kitokį maldos būdą. Tačiau pirmiausia: „toliau melskis, kaip mokė tavo motina, kaip mokė tavo teta“; apskritai tokį patarimą šventasis Paulius duoda ir Timotiejui: „Laikykis savo mamos ir tetos tikėjimo.“ Nepaniekinkite namų mal-dos, nes ji yra galingiausia.

Pašaukimo valandos atsiminimas, džiugus Jėzaus įžengimo į mūsų gyvenimą prisiminimas mums padės

kalbėti gražią šventojo Pranciškaus Solano, iškilaus vargšų pamokslininko ir draugo, maldą: „Mano gera-sis Jėzau, mano Atpirkėjau ir drauge! Ką turiu, Tu man viską davei! Ką žinau, Tu mane išmokei!“

Šitaip vienuolis, kunigas, pašvęstasis, pašvęstoji, se-minaristas yra atminties, džiaugsmo ir dėkingumo kupinas asmuo: šie trys dalykai įsimintini ir laikytini „ginklais“ nuo bet kurio pašaukimo „dviveidiškumo“. Dėkinga sąmonė išplečia širdį ir skatina tarnauti. Be dėkingumo galėtume būti geri šventų dalykų vykdy-tojai, tačiau mums trūktų Šventosios Dvasios patepi-mo, kad taptume mūsų brolių, pirmiausia neturtin-giausių, tarnais. Tikinti Dievo tauta turi gerą uoslę ir moka atskirti to, kas šventa, funkcionierių nuo dėkin-go tarno. Moka atskirti atmintį turintį nuo atminties stokojančiojo. Dievo tauta gali daug pakelti, bet atpa-žįsta tą, kuris jai tarnauja ir ją aprūpina džiaugsmo ir dėkingumo aliejumi. Įsiklausykite į Dievo tautos pata-rimus. Argi kartais parapijose nepasitaiko, jog kai ku-nigas mažumą suklysta ir užmiršta savo žmones – juk taip būna iš tikrųjų, ar ne? – pagyvenusi zakristijos po-nia, vadinama „zakristijos senole“, jam sako: „Brangus tėve, jau seniai neaplankėte savo mamos? Eikite jos ap-lankyti. Vieną savaitę išsiversime su rožiniu.“

3) Trečia, užkrečiantis džiaugsmas. Džiaugsmas už-krečia tada, kai yra tikras.

Andriejus, vienas iš Jono Krikštytojo mokinių, tą dieną nusekė paskui Jėzų. Pabuvęs su Juo ir pamatęs, kur Jis gyvena, jis sugrįžo į savo brolio Simono Petro namus ir jam pasakė: „Radome Mesiją!“ (*Jn 1, 41*). Jis buvo už-krėstas. Tai didžiausia naujiena, kurią galėjo perduoti, ir jis nusivedė Petrą pas Jėzų. Tikėjimas į Jėzų yra už-krečiamas. Ir jei kunigas, vyskupas, sesuo, seminaris-tas, pašvęstasis užkrečia, tai jis yra sterilus, tarsi iš laboratorijos. Tegu išeina bei šiek tiek susitepa rankas ir paskui Jėzaus meile užkrečia kitus. Tikėjimas į Jėzų yra užkrečiantis, jis negali būti išpraustas į ankštus rėmus ar užsklėstas. Čia atsiskleidžia liudijimo vaisingumas: naujai pašaukti mokiniai savo tikėjimo liudijimu savo ruožtu patraukia kitus, lygiai taip, kaip Evangelijos skaitinyje Jėzus mus pašaukia per kitus. Misija sponta-niškai kyla iš susitikimo su Jėzumi. Andriejus pradeda savo apaštalavimą nuo artimiausių, nuo savo brolio Si-mono, ir tai daro visiškai natūraliai, spinduliuodamas džiaugsmą. Džiaugsmas – patikimiausias ženklas, ro-dantis, kad „atradome“ Mesiją. Užkrečiantis džiaugs-mas yra apaštalų širdžių konstanta, ir mes matome, kaip entuziastingai Andriejus naujieną patiki savo broliui: „Sutikome!“ Tad „Evangelijos džiaugsmo pri-sipildo širdys ir gyvenimas visų, kurie sutinka Kristų. Tie, kurie leidžiasi būti jo išgelbėjami, yra išlaisvinami

iš nuodėmės, liūdesio, vidinės tuštumos ir vienatvės. Džiaugsmas visada gimsta ir atgimsta su Jėzumi Kristumi“ (3). Ir tai užkrečiama.

Tas džiaugsmas atveria mus kitiems, to džiaugsmo negalime pasilaikyti sau, jis perteiktinas kitiems. Fragmentuotame pasaulyje, kuriame gyvename ir kuris skatina mus izoliuotis, mums tenka iššūkis būti bendruomenės statytojais ir pranašais. Jūs žinote, kad niekas pats savęs neišgelbėja. Čia norėčiau paaiškinti. Fragmentacija ir izoliacija nėra kas nors, kas vyksta „lauke“, tai būtų vien „pasaulio“, kuriame kaip tik gyvename, problema. Broliai ir seserys, susiskaldymus, karus, atskirtis išgyvename ir savo bendruomenėse, mūsų kunigijoje, mūsų vyskupų konferencijose, ir kokią žalą tai daro! Jėzus mus kviečia būti bendrystės, vienybės nešėjais, tačiau labai dažnai atrodo, kad nesame vieningi ir – dar blogiau – kaišiojame vienas kitam koją. Gal klystu? [atsakymas: „Ne!“] Nuleiskime susigėdę galvas ir prisiimkime savą atsakomybę dalį. Mūsų prašoma statydinti bendrystę ir vienybę; tai nereiškia visiems vienodai galvoti ir daryti tą patį. Bažnyčioje, suvokiančioje, kad kiekvienas, remdamasis savo savitumu, siūlo savo indėlį ir sykiu yra reikalingas kitų, tai reiškia branginti visų pastangas, gerbti skirtumus ir pripažinti charizmines dovanas. Vienintelis Viešpaties turi dovanų pilnatvę, tik Jis yra Mesijas. Jis panorą paskirstyti savo dovanas taip, kad visi galėtų pasiūlyti mums tekusias ir būti praturtinti kitų. Būtina saugotis „vieno vaiko“, kuris visko nori sau, nes neturi su kuo dalytis, pagundos. Toks vaikas išlepintas! Tų, kuriems tenka tarnauti vykdam valdžios užduotį, prašau: nesigrežkite į save; stenkitės rūpintis savo broliais ir seserimis, kad jie išliktų laimingi, nes laimė užkrečia. Nevirskite autoritarine valdžia užmiršdami, jog pirmutinė jūsų užduotis yra tarnauti. Vykdamys valdžios užduotį gerai šitai teapmąsto: puskarininkių užtektinai kariuomenėje, jie tikrai nebūtini mūsų bendruomenėse.

Prieš užbaigdamas norėčiau pasakyti: būti turtingiems atminties reiškia turėti šaknis. Svarbu, kad mūsų bendruomenėse, mūsų dvasininkijoje atmintis išliktų gyva ir nenutrūktų dialogas tarp jaunų ir pagyvenusiųjų. Pagyvenusieji turi daug ką atminti ir mums šią atmintį dovanoja. Turime stengtis ją priimti, nepalikti jų vienu. Jie kartais nenori kalbėti, kai kurie jaučiasi apleisti... Prakalbinkite juos pirmiausia jūs, jaunieji. Ugdytojai turi paraginti jaunuolius kalbėtis su vyresnio amžiaus kunigais, vienuolėmis, vyskupais... Sakoma, kad vienuolės nesensta, nes yra amžinos! Vyresnio amžiaus žmonėms jūsų reikia, kad jų akys sublizgėtų ir jie pamatytų, jog Bažnyčioje, kunigijoje, vyskupų konferencijoje, vienuolyne yra jaunų žmonių, toliau

tesiančių Kristaus Kūną. Jie turi išgirsti jaunimą kalbant, jauni žmonės turėtų jų klausinėti, tada jų akys iš naujo suspindės ir jie pradės svajoti. Įgalinkite senus žmones svajoti. // 3, 1 yra pranašystė. Padarykite, kad seni žmonės svajotų. Ir jei jauni žmonės paskatins senus svajoti, galiu jus patikinti, – seni žmonės įgalins jaunus prabilti pranašišškai.

Grįžkite prie šaknų. Norėčiau pacituoti – jau baigiu – kokį nors Šventąjį Tėvą, bet nė vienas neateina į galvą. Bet pacituosiu vieną apaštališkąjį nuncijų. Kalbėdamas apie tai, jis man pasakė seną afrikiečių patarlę, kurią girdėjo būdamas Afrikoje – apaštališkieji nuncijai pirma vyksta į Afriką, kur daug išmoksta. O patarlė tokia: „Jauni greitai eina – kaip jiems ir priklauso, – bet seni žino kelią.“ Argi ne?

Brangūs broliai ir seserys, dar kartą dėkoju. Tegu šita deuteronominė atmintis padaro jus džiugesniais ir dėkingesniais vienybės mūsų tautoje tarnais. Leiskite Viešpačiui į jus pažvelgti, ieškokite Viešpaties ten, atmintyje. Vis žvilgtėkite į veidrodį. Telaimina jus Viešpats ir tesaugo Švenčiausioji Mergelė...

Nuorodos

- (1) Apašt. par. *Evangelii gaudium*, 94.
- (2) Plg. Lotynų Amerikos ir Karibų regiono vyskupų 5-oji generalinė konferencija. Aparesidos dokumentas (2007 06 29), 260.
- (3) *Evangelii gaudium*, 1.

Popiežius Pranciškus

Eucharistija – Bažnyčios širdis

2017 m. lapkričio 8 d.

Šiandien pradėdame naują katechezė ciklą, kuris kreips mūsų žvilgsnį į Bažnyčios „širdį“, būtent į *Eucharistiją*. Esmingai svarbu, kad krikščionys aiškiai suvoktų šventųjų *Mišių* vertę bei reikšmę, kad galėtų vis pilnaviškiau išgyventi santykį su Dievu.

Negalime pamiršti daugybės krikščionių, kurie visame pasaulyje per dviejų tūkstantmečių istoriją iki mirties priešinosi gindami Eucharistiją; daugybė dar ir šiaudien rizikuoja gyvybe, kad galėtų dalyvauti sekmadienio Mišiose. 304 metais per Diokletiano persekiojimus Šiaurės Afrikoje buvo aptikta grupė krikščionių, švenčančių Mišias namuose; jie buvo suimti. Juos tardydamas Romos prokonsulas paklausė, kodėl jie tai darė žinodami apie draudimą. Jie atsakė: „Be sekmadienio negalime gyventi“, o tai reiškė: jeigu negalėtume švęsti Eucharistijos, nepajęgtume gyventi; mūsų krikščioniškasis gyvenimas apmirtų.

Jėzus sako savo mokiniams: „Jei nevalgysite Žmogaus Sūnaus kūno ir negersite jo kraujo, neturėsite savyje gyvybės! Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas turi amžinąjį gyvenimą, ir aš jį prikelsiu paskutinąją dieną“ (Jn 6, 53–54).

Anie krikščionys iš Šiaurės Afrikos buvo nužudyti dėl to, kad šventė Eucharistiją. Jie paliudijo, jog galima atsisadėti žemiškojo gyvenimo dėl Eucharistijos, nes ji duoda mums amžinąjį gyvenimą, leisdama dalyvauti Kristaus pergaleje prieš mirtį. Šis liudijimas kelia iššūkį ir kviečia mus atsakyti, ką kiekvienam iš mūsų reiškia dalyvauti Mišių aukoje ir artintis prie Viešpaties stalo. Ar ieškome versmės, iš kurios „trykšta gyvasis vanduo“ amžinajam gyvenimui? Ar tai paverčia mūsų gyvenimą šlovavimo ir dėkojimo dvasine atnaša ir padaro mus vienu kūnu Kristuje? Tai yra giliausia Šventosios Eucharistijos prasmė, kuri reiškia „dėkojimą“: tai dėkojimas Dievui – Tėvui, Sūnui ir Šventajai Dvasiai, kuri mus įtraukia ir perkeičia į meilės bendrystę.

Tolesnėse katechezėse norėčiau atsakyti į kai kuriuos svarbius klausimus apie Eucharistiją ir Mišias, idant iš naujo atrastume arba suvoktume, kaip Dievo meilė šviečia per šį tikėjimo slėpinį. Vatikano II Susirinkimas buvo itin įkvėptas troškimo vesti krikščionis į tikėjimo didybės ir susitikimo su Kristumi grožio suvokimą. Dėl to pirmiausia buvo būtina, vadovaujant Šventajai Dva-

siai, įdiegti tinkamą liturgijos atnaujinimą, nes Bažnyčia iš to gyvena ir per tai pati nuolat atsinaujina.

Pagrindinė tema, kurią pabrėžė Susirinkimo tėvai, buvo liturginis tikinčiųjų ugdymas, kuris yra būtinas siekiant tikro atsinaujinimo. Toks yra ir šiandien pradėdama katechezė ciklo tikslas: augti suvokiant tą didelę dovaną, kurią Dievas mums davė Eucharistijoje.

Eucharistija yra nuostabus įvykis, kuriame pasirodo esantis Jėzus Kristus, mūsų gyvybė. Dalyvauti Mišiose reiškia „dar kartą išgyventi mūsų Viešpaties atperkamąją kančią ir mirtį. Tai yra teofanija: Viešpats pasirodo ant altoriaus, kad būtų paaukotas Tėvui dėl pasaulio išgelbėjimo“ (Mišių homilija Šv. Mortos namuose, 2014 m. vasario 10 d.). Viešpats yra ten, esantis su mumis. Taip dažnai einame, dairomės aplink, plepame tarpusavyje tuo metu, kai kunigas švenčia Eucharistiją... o mes nešvenčiame Jo artumoje. Tačiau tai yra Viešpats! Jei šiandien atvyktų kokios šalies prezidentas ar kažkoks žymus pasaulio žmogus, aišku, mes artintumės prie jo, norėtume jį pasveikinti. Tačiau pagalvok: kai eini į Mišias, ten yra Viešpats! O tu būni išsiblaškęs. Tai yra Viešpats! Turime apie tai mąstyti. „Tėve, bet Mišios yra nuobodžios“ – „Ar nori pasakyti, kad Viešpats yra nuobodus?“ – „Ne, ne, ne Mišios, bet kunigai“ – „Tada tegul kunigai atsiverčia, tačiau ten yra Viešpats!“ Ar suprantate? Nepamirškite to. Dalyvauti Mišiose – tai pakartotinai išgyventi mūsų Viešpaties atperkamąją kančią ir mirtį.

Pabandykime sau užduoti keletą paprastų klausimų. Pavyzdžiui, kodėl Mišių pradžioje žegnojamės ir kalbame atgailos aktą? Čia norėčiau įterpti vieną pastabą. Ar matėte, kaip vaikai žegnojasi? Nežinia, ką jie daro, ar kryžiaus ženklą, ar piešia paveikslą. Jie daro taip (rodo neaiškų gestą). Vaikus reikia mokyti tinkamai žegnotis. Taip prasideda Mišios, taip prasideda gyvenimas; taip prasideda diena. Tai reiškia, kad esame atpirkti per Viešpaties kryžių. Stebėkite vaikus ir mokykite jos tinkamai žegnotis. O Mišių skaitiniai, kam jie yra? Kodėl sekmadieniais būna trys skaitiniai, o kitomis dienomis du? Kam jie skirti ir ką reiškia Mišių skaitiniai? Kodėl jie skaitomi ir koks jų ryšys su Mišiomis? Arba kodėl šventimui vadovaujantis kunigas tam tikru metu sako: „Aukštyn širdis.“ Jis nesako: „Iškelkite savo išmaniuosius telefonus ir fotografuokite!“ Ne, tai blogai! Mane liūdina, kai švenčiu Mišias Šv. Petro aikštėje arba bazilikoje ir matau daugybę iškeltų išmaniųjų telefonų, ir tai daro ne tik tikintieji, bet ir kai kurie kunigai, net vyskupai. Bet Mišios nėra spektaklis: jos veda į susitikimą su mūsų Viešpaties kančia ir prisikėlimu. Štai kodėl kunigas sako: „Aukštyn širdis.“ Ką tai reiškia? Įsiminkime: jokių telefonų!

Iš tikrųjų svarbu grįžti prie pamatinių dalykų, iš naujo atrasti, kas esminga, per tai, ką mes paliečiame ir regime švenčiant sakramentus. Šventojo apaštalo Tomo prašymas (plg. *Jn* 20, 25), jo siekis išvysti ir paliesti vinių žaizdas Jėzaus kūne yra troškimas tam tikru būdu „paliesti Dievą“, kad galėtų juo patikėti. To, ko šventasis Tomas prašo Viešpaties, mums visiems reikia: pamatyti, paliesti Jį, kad galėtume pažinti. Sakramentai atliepia į šį žmogiškąjį poreikį. Sakramentai, ypač Eucharistijos šventimas, yra Dievo meilės ženklai, privilegijuoti būdai jį sutikti.

Taigi šiandien pradedamomis katechezėmis norėčiau drauge su jumis iš naujo atrasti Eucharistijos šventime paslėptą grožį, kad jis, syki atskleistas, suteiktų pilnutinę prasmę kiekvieno žmogaus gyvenimui. Tegul Dievo Motina lydi mus šioje naujoje kelio atkarpoje.

Mišios yra malda

2017 m. lapkričio 15 d.

Tęsiame katechezes apie šventąsias Mišias. Atskleisti Eucharistijos šventimo grožį norėčiau pradėdamas labai paprastu aspektu: Mišios yra malda, tai yra malda *par excellence*, tai aukščiausia, iškilčiausia, o kartu ir „konkrečiausia“ malda. Iš tikrųjų tai yra meilės susitikimas su Dievu per Jo žodį, taip pat Jėzaus kūną ir kraują. Tai yra susitikimas su Viešpačiu.

Tačiau pirmiausia turime atsakyti į klausimą. Kas iš tikrųjų yra malda? Pirmiausia tai yra dialogas, asmeninis santykis su Dievu. Žmogus buvo sukurtas kaip būtybė, asmeniškai susijusi su Dievu, žmogus įgyja pilnatvę tik susitikdamas su savo Kūrėju. Gyvenimo kelias veda į galutinį susitikimą su Viešpačiu.

Pradžios knygoje sakoma, jog žmogus buvo sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, – Dievo, kuris yra Tėvas, Sūnus ir Šventoji Dvasia, tobulas meilės ryšys, tai yra vienybė. Iš to galime suprasti, kad visi buvome sukurti, idant įžengtume į tobulą meilės santykį, į nuolatinę savidavą ir gavimą, kad pajėgtume pasiekti savo būties pilnatvę.

Kai Mozė degančio krūmo akivaizdoje gauna iš Dievo pašaukimą, jis paklausia Jo vardo. O kaip Dievas atsako? „Aš esu, kuris esu“ (*Iš* 3, 14). Šis pasakymas pirmine prasme išreiškia *buvimą ir palankumą*, o tuoj po to Dievas priduria: „Viešpats, jūsų protėvių Dievas – Dievas Abraomo, Dievas Izaoko ir Dievas Jokūbo“ (15 eil.). Kai Kristus pašaukia savo mokinius, jis taip pat pašaukia

juos tam, kad jie galėtų būti *su Juo*. Tai didžiausia malonė: gebėti patirti, kad Mišios, Eucharistija yra privilegijuotas momentas būti su Jėzumi, o per jį su Dievu ir su mūsų broliais.

Kaip kiekvienas tikras dialogas malda reiškia taip pat mokėjimą būti tyloje – juk dialoge yra tylos momentų – tylint drauge su Jėzumi. Atėję į Mišias penkiomis minutėmis anksčiau imame plepėti su greta esančiu kaimynu. Tačiau šis laikas netinkamas pokalbiams; tai tylos momentas, kad pasirengtume dialogui. Tai laikas susitelkti širdimi, pasirengti susitikti su Jėzumi. Tyla yra tokia svarbi! Prisiminkite, ką sakiau praėjusią savaitę: mes ateiname ne į spektaklį, bet į susitikimą su Viešpačiu, o tyla mus parengia ir lydi. Pasilikti tyloje su Jėzumi. O iš slėpingos Dievo tylos išskyla jo žodis, atskambantis mūsų širdyse. Pats Jėzus mus moko, kaip „būti“ su Tėvu, ir parodo tai per savo maldą. Evangelijos mums atskleidžia Jėzų, kuris pasitraukia į nuošalias vietas melstis; matydami Jo intymų santykį su Dievu, mokiniai jaučia troškimą tame dalyvauti ir paprašo: „Viešpatie, išmokyk mus melstis“ (*Lk* 11, 1). Girdėjome tai pirmajame skaitinyje šios audiencijos pradžioje. Jėzus atsako, kad pirmutinis maldai būtinas dalykas yra gebėjimas pasakyti: „Tėve.“ Dėmesio: jei neįstengiu Dievui pasakyti „Tėve“, nesugebu melstis. Būtina išmokti sakyti „Tėve“, t. y. jo akivaizdoje būti su sūnaus pasitikėjimu. Tačiau, kad galėtume to išmokti, turime nuolankiai pripažinti, kad mus reikia mokyti, ir visai paprastai ištarti: „Viešpatie, išmokyk mane melstis.“

Tai yra pirmas dalykas: būti nuolankiems, pripažinti, kad esame vaikai, ilsėtis Tėve ir pasitikėti juo. Norint įeiti į Dangaus karalystę, reikia tapti mažais, kaip vaikai. Ta prasme, kad vaikai moka pasitikėti: jie žino, kad kažkas jais pasirūpins, tuo, ką jie valgys, kuo vilkės ir t. t. (plg. *Mt* 6, 25–32). Tai yra pirmoji nuostata: pasiklovimas ir pasitikėjimas, toks kaip vaiko tėvų atžvilgiu; suvokimas, kad Dievas tave atsimena, tavimi rūpinasi, tavimi, manimi, kiekvienu.

Antrasis nusiteikimas, taip pat būdingas vaikams, yra *leistis nustebinamam*. Vaikas visuomet klausia tūkstančius klausimų, nes nori pažinti pasaulį; jis stebisi net mažais dalykais, nes jam viskas yra nauja. Norint įžengti į Dangaus karalystę, reikia leistis būti nustebinamam. Klausiu: ar santykiyje su Viešpačiu, maldoje leidžiamės būti nustebinami, ar galvojame, kad malda – tai kalbėtis su Dievu kaip papūgai? Ne, malda yra pasitikėjimas ir širdies atvėrimas, kad leistumės nustebinami. Ar leidžiamės nustebinami Dievo, kuris visados yra siurprizų Dievas? Susitikimas su Viešpačiu yra visuomet gyvas, ne muziejinis. Tai gyvas susitikimas, ir einame į Mišias, o ne į muziejų. Einame gyvai susitikti su Viešpačiu.

Evangelijoje pasakojama apie tokį Nikodemą (*Jn* 3, 1–21), pagyvenusį žmogų, Izraelio autoritetą, kuris artinasi prie Jėzaus, norėdamas jį pažinti; o Viešpats jam kalba apie būtinybę „atgimti“ iš naujo (plg. 3 eil.). Tačiau ką tai reiškia? Ar gali žmogus atgimti iš naujo? Ar įmanoma atgauti gyvenimo skonį, džiaugsmą, nuostabą net daugybės tragedijų akivaizdoje? Tai pamatinis mūsų tikėjimo klausimas ir kiekvieno tikro tikinčiojo lūkestis: troškimas atgimti, džiaugsmas pradėti iš naujo. Ar turime šį troškimą? Ar kiekvienas iš mūsų norime vis iš naujo atgimti, kad sutiktume Viešpatį? Ar to troškime? Iš tikrųjų tą norą galime lengvai prarasti, nes dėl gausybės veiklų, daugybės įgyvendinamų projektų pritrūkstame laiko ir išleidžiame iš akių tai, kas esminga: vidinį širdies gyvenimą, mūsų dvasinį gyvenimą, gyvenimą, kuris yra susitikimas su Viešpačiu maldoje.

Iš tikrųjų Viešpats nustebina parodydamas, kad myli mus net su mūsų silpnybėmis. Jėzus Kristus „yra permaldavimas už mūsų nuodėmes, ir ne tik už mūsų, bet ir už viso pasaulio“ (*1 Jn* 2, 2). Tai dovana, tikros paguodos šaltinis – juk Dievas visuomet atleidžia. Tai paguodžia, tai tikra paguoda, tai dovana, kuri mums duodama per Eucharistiją, tą jungtvių pokylį, kai Sužadėtinis susitinka su mūsų trapumu. Ar galiu sakyti, kad, kai priimu Mišiose Komuniją, Viešpats pasitinka mano trapumą? Taip! Galime taip sakyti, nes tai tiesa. Viešpats pasitinka mūsų trapumą, kad gražintų mus atgal, prie pirminio pašaukimo: būti Dievo paveikslu ir panašėti į jį. Tai yra Eucharistijos aplinka, tai yra malda.

Mišios – Velykų slėpinio atminimas

2017 m. lapkričio 22 d.

Tęsdami katechezes Mišių tema, galime kelti sau klausimą: kas iš esmės yra Mišios? Tai *Kristaus Velykų slėpinio atminimas*. Mišios leidžia mums dalyvauti Kristaus pergalėje prieš nuodėmę ir mirtį, jos suteikia prasmės pilnatvę mūsų gyvenimui.

Todėl, siekdami suvokti Mišių vertę, turime pirmiausia suprasti biblinę žodžio „atminimas“ reikšmę. „Atminimas yra ne vien praeities įvykių prisiminimas, bet ir skelbimas nuostabių darbų, kuriuos Dievas yra padaręs žmonėms. Tie įvykiai švenčiamojame liturgijoje tam tikru būdu sudabartinami ir atgaivinami. Taip Izraelis supranta savo išvadavimą iš Egipto vergijos: kiekvieną kartą švenčiant Velykas, Išėjimo įvykiai atsikartoja tikinčiųjų atmintyje, kad jie derintų su jais savo gyvenimą“ (Katalikų Bažnyčios katekizmas, 1363). Jėzus Kristus

savo kančia, mirtimi, prisikėlimu ir žengimu į dangų pilnatviškai atbaigė Velykas. Mišios yra atminimas *Jo* Velykų, *Jo* „išėjimo“, įvykdyto dėl mūsų, kad mus išvestų iš vergijos ir įvestų į amžinojo gyvenimo pažado žemę. Tai ne tik atminimas, ne, tai kažkas daugiau – su dabartinimas to, kas įvyko prieš dvidešimtį amžių.

Eucharistija visuomet mus veda į Dievo išganomojo darbo viršūnę: Viešpats Jėzus, tapdamas dėl mūsų laužoma duona, išlieja mums visą savo gailestingumą ir meilę taip, kaip padarė tai ant kryžiaus, idant atnaujintų mūsų širdis, mūsų buvimą ir bendravimą su juo ir su broliais. Vatikano II Susirinkimas tvirtina: „Kada tik ant altoriaus atnašaujama kryžiaus auka, kuria jau yra paaukotas mūsų velykinis Avinėlis, Kristus, vykdomas mūsų atpirkimo darbas“ (*Lumen gentium*, 3).

Kiekvienas Eucharistijos šventimas yra nenusileidžiančios saulės spindulys, o ta saulė – prisikėlęs Jėzus. Dalyvauti Mišiose, ypač sekmadienį, reiškia įžengti į Prisikėlusiojo pergalę, nušvisti jo šviesa, būti sušildytam jo šilumos. Eucharistijos šventimu Šventoji Dvasia leidžia mums dalyvauti dieviškajame gyvenime, kuris gali perkeisti visą mūsų mirtingąją būtį. Savo perėjimu iš mirties į gyvenimą, iš laiko į amžinybę, Viešpats Jėzus įtraukia ir mus, kad drauge su juo patirtume Velykas. Mišiose įvyksta Velykos. Per Mišias esame su Jėzumi, mirusiu ir prisikėlusiu, o jis mus traukia pirmyn, į amžinąjį gyvenimą. Mišiose vienijamės su juo. Kristus gyvena mumyse, o mes gyvename jame. Apaštalas Paulius sako: „Esu nukryžiuotas kartu su Kristumi. Aš gyvenu, tačiau nebe aš, o gyvena manyje Kristus. Dabar, gyvendamas kūne, gyvenu tikėjimu į Dievo Sūnų, kuris pamilo mane ir paaukojo save už mane“ (*Gal* 2, 19–20). Taip mąstė Paulius.

Jo kraujas išlaisvina mus iš mirties ir nuo mirties baimės. Mus išlaisvina ne tik nuo fizinės mirties viešpatavimo, bet ir iš dvasinės mirties, iš blogio, nuodėmės, kuri pasiglemžia mus kiekvieną kartą, kai tampame savo arba kitų nuodėmės aukomis. Mūsų gyvenimas tuomet užteršiamas, praranda grožį, praranda prasmę, nuvysta.

O Kristus mums gražina gyvenimą; Kristus yra gyvenimo pilnatvė, ir kai stojo mirties akivaizdon, jis ją visiems laikams įveikė: „Prisikeldamas iš numirusių, sunaikino mirtį ir atkūrė gyvenimą“ (IV Eucharistijos malda). Kristaus Velykos yra galutinė pergalė prieš mirtį, nes jis savo mirtį pavertė aukščiausiu meilės aktu. Jis mirė iš meilės! Eucharistijoje jis nori perduoti mums tą savo velykinę pergalingą meilę. Jeigu ją priimsime su tikėjimu, mes taip pat galėsime iš tikrųjų mylėti Dievą ir artimą, galėsime mylėti taip, kaip Jis mus pamilo, atiduodamas gyvybę.

Jei Kristaus meilė yra manyje, galiu visiškai atsiduoti kitam, būdamas vidujai tikras, kad net ir tokiu atveju, jei kitas mane sužeistų, aš nemirsiu; priešingu atveju turėčiau gintis. Kankiniai atiduodavo savo gyvybę būdami tikri Jėzaus pergale prieš mirtį. Tik tuomet, kai patiriame tą Kristaus galią, jo meilės jėgą, esame iš tikrųjų laisvi, galime be baimės dovanoti save. Tai ir yra Mišios: įžengimas į Jėzaus kančią, mirtį, prisikėlimą ir žengimą į dangų. Eidami į Mišias, tarsi einame į Kalvariją. Pamąstykite: jei Mišių metu einame į Kalvariją, tuomet – mintimis įsivaizduokime – žinome, jog tas žmogus yra Jėzus. Kaip tuomet galėtume sau leisti plepėti, fotografuoti, elgtis tarsi spektaklyje? Ne! Ten yra Jėzus! Tikrai sustotume tyloje, verkdami, taip pat džiaugdamiesi, kad esame išganyti. Kai įeiname į bažnyčią dalyvauti Mišiose, pamąstykime: ateinu į Kalvariją, kur Jėzus atiduoda už mane gyvybę. Ir tuomet išnyksta spektakliai, baigiasi plepalai, komentarai ar reikalai, mus atitolinantys nuo to nuostabaus dalyko, Mišių, Jėzaus triumfo.

Manau, kad dabar tapo aiškiau, jog Velykos sudabartinamos ir įvyksta kiekvieną kartą, kai švenčiame Mišias – tai yra *atminimo* prasmė. Dalyvaudami Eucharistijoje įžengiame į Kristaus Velykų slėpinį, su Juo pereiname nuo mirties į gyvenimą ten, Golgotoje. Mišios yra Kalvarijos įvykių pakartojimas, tai nėra spektaklis.

Kodėl sekmadieniais švenčiame Mišias?

2017 m. gruodžio 13 d.

Grįždami prie katechezų apie Mišias šiandien keliamo sau klausimą: kodėl sekmadieniais turime eiti į Mišias?

Sekmadienio Eucharistijos šventimas yra Bažnyčios gyvenimo centras (plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 2177). Mes, krikščionys, sekmadienį einame į Mišias, kad sutiktume prisikėlusį Viešpatį, o veikia, kad leistume jam sutikti mus, kad klausytume jo žodžio, valgytume prie jo stalo ir taip taptume Bažnyčia, pasaulyje gyvuojančiu jo mistiniu Kūnu.

Tai nuo pirmųjų akimirų suprato Jėzaus mokiniai, šventę eucharistinį susitikimą su Viešpačiu tą dieną, kurią žydai vadino „pirmąją savaitės diena“, romėnai – „saulės diena“, nes *tą dieną Jėzus prisikėlė iš numirusių* ir pasirodė savo mokiniams, kalbėjosi su jais, valgė ir dovanojo Šventąją Dvasią (plg. *Mt 28, 1; Mk 16, 9. 14; Lk 24, 1. 13; Jn 20, 1. 19*) – tai buvo sakoma neseniai girdetuose skaitiniuose. Taip pat sekmadienį, per Sekmines, penkiasdešimtąją dieną nuo Jėzaus prisikėlimo, išlieta

Šventoji Dvasia. Todėl sekmadienis mums yra šventa diena, pašventinta Eucharistijos šventimu, gyvu Viešpaties buvimu tarp mūsų ir dėl mūsų. Būtent Mišios *dar* sekmadienį krikščionišką. Krikščionių sekmadienis telkiasi apie Mišias. Koks sekmadienis būtų krikščioniui be susitikimo su Viešpačiu?

Yra tokių krikščionių bendruomenių, kurios, deja, negali kiekvieną sekmadienį džiaugtis Mišiomis. Tačiau ir jos tą šventą dieną kviečiamos susirinkti melstis Viešpaties vardu, klausytis Dievo žodžio, palaikyti gyvą Eucharistijos troškimą.

Kai kurios supasaulėjusios visuomenės prarado Eucharistijos pašventinamo sekmadienio prasmę. Tai nuodėmė! Tokioje aplinkoje būtina atgaivinti tą suvokimą, atrasti šventės prasmę, džiaugsmo, parapijos bendruomenės, solidarumo, sielą ir kūną stiprinančio poilsio prasmę (plg. Katalikų Bažnyčios katekizmas, 2177–2188). Visų tų vertybių mus moko Eucharistija – sekmadienis po sekmadienio. Todėl Vatikano II Susirinkimas patvirtino: „Sekmadienis tebūnie pabrėžtinai švenčiamas kaip pirmąpradė šventė, turinti drauge tapti džiaugsmo ir poilsio diena“ (*Sacrosanctum Consilium*, 106).

Pirmaisiais amžiais nebuvo papročio sekmadieniais nedirbti: tai būdingas krikščionybės indėlis. Pagal biblinę tradiciją žydai ilsėdavosi šeštadienį, o romėnų visuomenėje nebuvo numatyta nuo sunkių darbų laisva savaitės diena. Būtent krikščioniškasis suvokimas, jog gyvename kaip vaikai, o ne kaip vergai, gaivinamas Eucharistijos, nulėmė, kad sekmadienis beveik visuotinai tapo poilsio diena.

Be Kristaus esame pasmerkti būti užvaldyti kasdienybės nuovargio ir su ja susijusių rūpesčių, taip pat baimės dėl ateities. Sekmadieninis susitikimas su Viešpačiu teikia mums jėgų drąsiai ir su pasitikėjimu gyventi šiandieną, taip pat eiti pirmyn viltinai. Todėl mes, krikščionys, sekmadieniais einame susitikti su Viešpačiu Eucharistijos šventime.

Eucharistinė Komunija su prisikėlusiu ir amžinai gyvenančiu Jėzumi iš anksto numato nesibaigiantį sekmadienį, kai nebus vargo nei skausmo, nei liūdesio, nei ašarų, o tik pilnatviškas džiaugsmas gyvenant amžinai su Viešpačiu. Sekmadienio Mišios byloja taip pat apie šį palaimintą poilsį ir moko mus, kad ateinančią savaitę atiduotume save į danguje esančio Tėvo rankas.

Ką galime atsakyti tiems, kurie sako, jog nereikia eiti į Mišias, net sekmadieniais, o svarbu gerai gyventi ir mylėti artimą. Tai tiesa, kad krikščioniškojo gyvenimo kokybė matuojama pagal gebėjimą mylėti, kaip pasakė

Jėzus: „Iš to visi pažins, kad esate mano mokiniai, jei mylėsite vieni kitus“ (Jn 13, 35). Tačiau kaip galėtume praktikuoti Evangeliją, jei sekmadienis po sekmadienio nesisemtume tam būtinos energijos iš neišsenkančios Eucharistijos versmės? Į Mišias einame ne kažko duoti Dievui, bet iš Jo priimti tai, ko mums iš tikrųjų reikia. Apie tai mums primena Bažnyčios malda, kurioje taip kreipiamasi į Dievą: „Nors mūsų garbinimo tu nesi reikalingas, tačiau maloningai mums leidi reikšti tau dėkingumą“ (Romos Mišiolas, IV bendroji dėkojimo giesmė).

Taigi kodėl turime eiti į Mišias sekmadienį? Nepakanka atsakyti, kad taip įsakyta Bažnyčios. Tai padeda išlaikyti Mišių vertę, tačiau vien tokio atsakymo nepakanka. Mes, krikščionys, turime dalyvauti sekmadienio Mišiose, nes tik Kristaus malonės, jo gyvo buvimo mumyse ir tarp mūsų dėka galime įgyvendinti jo įsakymą ir taip tapti jo patikimais liudytojais.

Mišių įžangos apeigos

2017 m. gruodžio 20 d.

Šiandien norėčiau pereiti prie Eucharistijos šventimo eigos. Mišios susideda iš dviejų dalių, Žodžio liturgijos ir Eucharistijos liturgijos, kurios taip glaudžiai tarpusavyje susijusios, kad sudaro vieną kulto aktą (plg. *Sacrosanctum Concilium*, 56; Bendrieji Romos mišiolos nuostatai, II sk., 8). Mišios pradedamos keletu parengiamųjų apeigų, o užbaigiamos kitomis apeigomis, tačiau jų šventimas sudaro bendrą visumą, ir jos nevalia skaidyti; kad geriau suprastume, pabandyčiau paaiškinti įvairius jų momentus, galinčius paliesti ir įtraukti mūsų žmogiškosios būties aspektus. Reikia pažinti tuos šventuosius ženklus, norint visapusiškai išgyventi Mišias ir gėrėtis jų grožio visuma.

Žmonėms susirinkus šventimą pradeda įžanginės apeigos – celebrantų arba celebranto įžengimas, pasveikinimas „Viešpats su jumis“, „Ramybė jums“, gailėsčio aktas „Prisipažįstu“, kuriuo prašome mūsų nuodėmių atleidimo; po to eina „Kyrie eleison“, himnas „Garbė Dievui aukštybėse“ ir Pradžios malda, kuri taip pat vadinama „Kolekta“; ta malda vadinama kolekta ne todėl, kad renkamos aukos, bet kad tai yra visų žmonių maldos intencijų sanauka; tos žmonių intencijos kyla į dangų kaip malda. Šių įžanginių apeigų tikslas – „sujungti susirinkusius tikinčiuosius į bendriją ir parengti juos deramai klausytis Dievo žodžio bei celebruoti Eucharistiją“ (Bendrieji Romos mišiolos nuostatai, III sk., 24). Nėra geras paprotys dirščioti į laikrodį ir sakyti: „Dar liko laiko, ateisiu

po pamokslų ir įvykdysiu sekmadienio pareigą.“ Mišios prasideda kryžiaus ženklu, tomis įžangos apeigomis, nes tuomet pradėdame šlovinti Dievą kaip bendruomenė. Todėl svarbu nevēluoti, ateiti anksčiau, kad parengtume širdis tai apeigai, bendruomeniniam šventimui.

Paprastai įžangoje giedama giesmė, ir kunigas su kitais patarnaujančiais asmenimis procesija įžengia į presbiteriją, kur prieš altorių nusilenkia ir pagarbos ženklu jį pabučiuoja, o jeigu yra parengtas smilkytuvas, pasmilko. Kodėl? Nes altorius, tai Kristus – jis simbolizuoja Kristų. Žiūrėdami į altorių, žvelgiame ten, kur yra Kristus. Altorius yra Kristus. Tie ženklai, jiems gresia pavojus likti nepastebėtiems, yra labai reikšmingi, nes nuo pat pradžių išreiškia tai, jog Mišios – meilės susitikimas su Kristumi, kuris „gyvybę dėl mūsų išganymo atiduodamas“ pats yra „ir kunigas, ir aukuras, ir aukos avinėlis“ (V Velykų dėkojimo giesmė). Altorius kaip Kristaus ženklas yra „centras tam dėkojimui, kuris tobulai atliekamas Eucharistija“ (Bendrieji Romos mišiolos nuostatai, V sk., 259). Visa bendruomenė susiburia apie altorių ne žiūrėti vieni kitiems į veidus, bet žvelgti į Kristų, nes Kristus yra bendruomenės centre, jis nėra nuo jos nutolęs.

Po to daromas *kryžiaus ženklas*. Vadovaujantis kunigas save paženkliną kryžiaus ženklu, taip pat ir visi susirinkusieji, suvokdami, kad šis liturginis veiksmas yra daromas „vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“. Čia pereinu prie kito siauros apimties klausimo. Ar matėte, kaip vaikai žegnojasi? Jie nežino, ką daro – kartais nubrėžia ore kažką, kas nėra kryžiaus ženklas. Prašau jus, mamos ir tėčiai, seneliai, mokykite vaikus nuo pat pradžių, nuo mažumės tinkamai žegnotis. Paaiškinkite jiems, kad tai reiškia turėti Jėzaus kryžių kaip apsaugą. Mišios prasideda kryžiaus ženklu. Meldžiamasi, galėčiau pasakyti, Šventiausiosios Trejybės erdvėje – „Vardan Dievo – Tėvo ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios“ – o tai yra begalinės bendrystės erdvė; jos versmė ir tikslas yra Vieno ir Trivienio Dievo meilė, mums apreikšta ir dovanota Kristaus kryžiuje. Jo Velykų slėpinys yra Trejybės dovana, o Eucharistija visuomet kyla iš jo pervertos širdies. Todėl brėždami kryžiaus ženklą, ne tik prisimename savo Krikštą, bet ir skelbiame, kad liturginė malda yra susitikimas su Dievu Kristuje Jėzuje, kuris dėl mūsų įsikūnijo, mirė ant kryžiaus ir šlovingai prisikėlė.

Po to kunigas ištaria liturginį pasveikinimą žodžiais: „Viešpats su jumis“ arba kita panašia formule, viena iš daugelio, o susirinkimas atsako: „Ir su tavimi.“ Taip užmezgamas dialogas; tokia yra Mišių pradžia, ir turime susimąstyti apie visų tų gestų ir žodžių prasmę. Įžengiame į savotišką „simfoniją“, kurioje skamba įvairūs balsai ir tonai, taip pat yra tylos momentų, kad visi dalyviai

► Pasirengimas popiežiaus vizitui

sudarytų „akordą“, atpažintų, jog mus gaivina viena Dvasia ir turime tą patį tikslą. „Tas sveikinimas ir žmonių atsakymas išreiškia susirinkusios Bažnyčios slėpinį“ (Bendrieji Romos mišiolų nuostatai, II sk., 28). Tuo būdu išreiškiamas bendras tikėjimas ir bendras troškimas gyventi su Viešpačiu ir vienybėje su visa bendruomene.

Taip kuriama maldos simfonija, kuri pradžioje turi labai jaudinantį momentą, nes šventimo vadovas visus pakviečia išpažinti savo nuodėmes. Visi esame nusidėjęliai. Nežinau, gal kas nors iš jūsų nesate nusidėjęlis... Jeigu kuris nors nesate nusidėjęlis, pakelkite ranką, kad mes visi pamatytume. Nėra pakeltų rankų, ir tai gerai. Jūsų tikėjimas deramas! Visi esame nusidėjęliai. Todėl

Mišių pradžioje prašome atleidimo. Tai *gailėsčio aktas*. Čia svarbu ne tik pamąstyti apie padarytas nuodėmes, maža to – tai raginimas išpažinti, kad esame nusidėjęliai, Dievo ir bendruomenės akivaizdoje, nuolankiai ir nuoširdžiai, kaip muitininkas šventykloje. Jei iš tikrųjų Eucharistija sudabartina Velykų slėpinį, arba Kristaus perėjimą iš mirties į gyvenimą, tai pirmutinis dalykas, kurį turime padaryti, – pripažinti mūsų mirties situacijas, kad su Juo galėtume prisikelti naujam gyvenimui. Tai leidžia mums suprasti, koks svarbus yra atgailos aktas. Todėl prie to grįšime artimiausioje katechezėje.

Žingsnis po žingsnio aiškiname Mišias. Primenu: išmokykite vaikus tinkamai žegnotis. Prašau jūsų!

Popiežius Pranciškus aplankys Lietuvą rugsėjo 22–23 d.

Pasitinkant Kovo 11-ąją, Lietuvą pasiekė džiugi žinia: Šventasis Tėvas popiežius Pranciškus atvyksta į Lietuvą 2018 m. rugsėjo 22–23 dienomis.

Popiežius susitiks su Lietuvos tikinčiųjų bendruomene, jaunuimu, neįgaliaisiais, dvasininkais, vienuolėmis ir vienuoliais, tremtiniais ir politiniais kaliniais bei išgyvenusiais Holokaustą žmonėmis. Po susitikimo su prezidentė Dalia Grybauskaitė popiežius kreipsis į susirinkusius Daukanto aikštėje Vilniuje.

Dviejų dienų vizito Lietuvoje metu popiežius aplankys Vilnių ir Kauną. Vilniuje rugsėjo 22 d., šeštadienį, Šventasis Tėvas kviečia susitikti jaunimą. Antrąją vizito dieną, sekmadienį, popiežius Kaune aukos šv. Mišias, kuriose kviečiami dalyvauti visos Lietuvos žmonės.

Numatoma, kad popiežius sustos pasimelsti Aušros Vartų Gailėtingumo Motinos koplyčioje, KGB vidaus kalėjime, esančiame dabartiniame Genocido aukų muziejuje.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Gintaras Grušas teigia, kad popiežius pirmiausia atvažiuoja pas savo tikinčiųjų bendruomenę, Lietuvos gyventojus. Gražus sutapimas, kad popiežius pasirinko aplankyti Baltijos šalis metais, kai šalys švenčia Valstybės atkūrimo šimtmetį.

Popiežiaus apaštališkajai kelionei Lietuvoje pasirinktas šūkis „Kristus Jėzus – mūsų viltis.“

Po apsilankymo Lietuvoje popiežius Pranciškus išvyks į Latviją ir Estiją.

Penktadienį, kovo 9 d., Vatikanas paskelbė informacinį pranešimą: „Priėmęs atsakingųjų valstybės vadovų ir vyskupų kvietimą, Jo Šventenybė popiežius Pranciškus 2018 m. rugsėjo 22–25 dienomis vyks į apaštališkąją kelionę Baltijos šalyse ir aplankys Vilniaus ir Kauno miestus Lietuvoje, Latvijoje Rygą ir Agluoną ir Talino miestą Estijoje. Kelionės programa bus publikuota netrukus.“

Prieš 25-erius metus Lietuvoje lankėsi popiežius Jonas Paulius II. Tuomet tik ką nepriklausomybę atgavusioje šalyje šventasis Jonas Pauliaus II svečiavosi keturias dienas.

Žiniasklaidos akreditacija į renginius su popiežiumi Pranciškumi bus pradėta 2018 m. liepos mėn. pabaigoje. Visa informacija bus skelbiama tinklalapyje www.popieziausvizitas.lt.

-lvks-

Sudarytas Pasiruošimo popiežiaus vizitui komitetas

Kovo 12 d. Lietuvos Vyskupų Konferencijos sekretoriatas pranešė, kad Lietuvos Vyskupų Konferencija sudarė Pasiruošimo popiežiaus vizitui komitetą, kurio generaliniu sekretoriumi išrinko br. kun. Saulių Rumšą OP. Kun. Kęstutis Palikša išrinktas šio vizito liturginių ceremonijų koordinatoriumi, o Živilė Peluritienė – popiežiaus vizito komunikacijos koordinatore.

Tuo pačiu metu br. kun. Saulius Rumšas OP atleistas iš LVK generalinio sekretoriaus padėjėjo pareigų. Nauju LVK generalinio sekretoriaus padėjėju Lietuvos ganytojais išrinko kun. Mykolą Sotničenką.

-lvks-

Lietuvos vyskupų kreipimasis į tikinčiuosius ir visus geros valios žmones

Mūsų šalį pasiekė džiugi žinia – šį rudenį, rugsėjo 22–23 d., popiežius Pranciškus lankys Lietuvą, po to vyks į kitas dvi Baltijos šalis – Latviją ir Estiją. Nors išsami programa dar tikslinama, tačiau jau žinome, kad Šventasis Tėvas susitiks su jaunimu Vilniuje ir švęs Eucharistiją su visais Lietuvos žmonėmis Kaune, kuri bene lengviausia pasiekti iš visų mūsų šalies kampelių.

Gražiai sutapo, kad prabėgus 25 metams po šv. Jono Pauliaus II apsilankymo mūsų krašte, kai švenčiame Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, metus ir minime Valstybės atkūrimo šimtmetį, šventojo Petro įpėdinis vėl žengs mūsų Tėvynės keliais ir takeliais, vykdydamas paties Kristaus duotą Petručiui misiją – sustiprinti brolius (plg. *Lk 22, 32*). Tai didžiulė dovana ir Dievo palankumo mūsų šaliai ženklas. Šis neeilinis įvykis šalies ir Bažnyčios gyvenime rodo, koks svarbus popiežiui yra mūsų kraštas ir jame gyvenantys žmonės.

Kristaus vietininko apsilankymas yra tikėjimo, vilties ir naujos pradžios ženklas. Tai raginimas nusimesti nusivylimo jungą ir vėl naujai pažvelgti į ateitį, semtis įkvėpimo ir drąsos, vilties, kad gyvenimas turi prasmę. Popiežiaus Pranciškaus atvykimas – tai puiki proga vėl prisiminti, kad esame visuotinės Kristaus Bažnyčios nariai, tikėjimo broliai ir seserys, pašaukti į vienybę ir bendrystę vieni su kitais ir su Dievu. Mes priklausome vienai didžiulei Dievo tautai, kuriai priespauda ir mirtis nebeturi galios.

Popiežiaus Pranciškaus kelionės įprastai yra tikslingos. Šventasis Tėvas drąsiai vyksta į įvairių konfliktų ir nesantaikos draskomus kraštus. Jis skuba pas žmones, norėdamas būti su jais ir nešti jiems gailestingumo, atleidimo ir susitaikinimo viltį. Jis siekia pažadinti artimo meilę, atgaivinti tikėjimą, priminti žmogaus pašaukimą bei orumą ir vesti visus į dieviškąją tiesą, kuri vienintelė padaro žmogų laisvą. O tiesa – tai pats Kristus Jėzus, mūsų Išganytojas, mūsų viltis. Ne veltui popiežius Pranciškus yra dažnai vadinamas vilties piligrimu.

Savo artumu žmonėms popiežius Pranciškus liudija, jog kiekvienas iš jų yra Dievui brangus. Dažnai popiežius skuba padrašinti paprastų tikinčiųjų, kurie, nors ir slegiami kasdienių rūpesčių ar rutinos, vis dėlto stengiasi gyventi Kristaus Evangelija. Jis skuba padėti tiems, kurie nebemato gyvenimo prasmės nei tikslo kurti ateitį, kurie jaučiasi pamiršti ir nereikalingi. Popiežius trokšta vėl įžiebtį jų širdyse meilės ugnį, sustiprinti tikėjimą, pažadinti viltį, kad jie galėtų drąsiai priimti šių dienų iššūkius ir gyventi autentišką ir

džiaugsmo kupiną krikščionišką gyvenimą, nuoširdžiai mylėdami vieni kitus broliška meile ir lenktyniaudami tarpusavio pagarpa (plg. *Rom 12, 10*).

Tad džiaukimės viltyje (plg. *Rom 12, 12*)! „Kristus Jėzus – mūsų viltis“, – skelbia popiežiaus vizito šūkis. Prisiminkime tą kertinį akmenį, ant kurio stovi mūsų tikėjimas, kad kupini vilties drąsiai kurtume ateitį.

Mieli tikintieji ir visi geros valios žmonės, jau nuo šiandien visi kartu pradėkime rengtis priimti šį brangų svečią mūsų namuose – Lietuvoje. Ruoškime ne tik išorę – renkimės dvasia. Nebijokime įvardyti tikrųjų skaudulių, prie kurių norėtume, kad Šventasis Tėvas, it pats Kristus, prisiliestų savo gydančią ranka. Melskime Šventosios Dvasios pagalbos, kad padėtų išgirsti Žodį ir priimti tai, ką Kristus vietininkas nori mums pasakyti.

Kiekvieno iš Jūsų net pats mažiausias indėlis į pasirengimą popiežiaus vizitui yra svarbus ir Dievui brangus. Ypač kreipiamės į tave, mielas jaunime. Kviečiame jus, jaunuoliai ir jaunuolės, drąsiai jungtis į Kristaus išpažinėjų gretas, kad Jo šviesos apšviesti nebijotumėte atrasti savo tikrąjį pašaukimą ir juo gyventi. Šventasis Tėvas laukia jūsų rugsėjo 22 d. Katedros aikštėje Vilniuje.

Kviečiame šeimas drauge apmąstyti Evangelijos žinią, stiprinti tarpusavio santykius, atrasti džiaugsmą kasdienybėje ir tapti mažosiomis „namų bažnyčiomis“, įsiliejančiomis į didžiąją Kristaus Bažnyčią. Gausiai dalyvaukite susitikimuose su Šventuoju Tėvu. Kviečiame jus, brangūs ligoniai ir kenčiantys įvairias negalias, savo kentėjimuose vienytis kartu su Šventuoju Tėvu meldžiant Dievo karalystės. Kviečiame jus, seneliai ir vieniši žmonės, savo malda, tarsi Mozės iškeltoomis rankomis, palaikyti Šventąjį Tėvą jo kelionėse ir pasirengimą jį priimti Lietuvoje.

Kviečiame jus, broliai vienuoliai ir seserys vienuolės, kurie pašventėte savo gyvenimą Dievo karalystei, savo džiugiu, aktyviu ar tyliu, liudijimu melsti, kad Dievas atvertų kiekvieno žmogaus širdį popiežiaus nešamai Gerajai Naujienai. Kviečiame jus, brangūs mūsų bendradarbiai broliai kunigai, kurie kasdien nepailsdami skelbiate Kristų, vėl atnaujinti išganyto viltį ir sieki būti ištikimais Viešpaties mokiniais. Kartu su Dievo tauta renkitės, gilinkitės, melskitės ir atvykite į susitikimą su popiežiumi Pranciškumi.

Savo šeimose, parapijose, bendruomenėse, grupelėse ar jaunimo susitikimuose burkimės drauge, gilinkimės į Dievo žodį, apmąstykite Šventojo Tėvo žodžius, atkreipiančius dėmesį į opiausius klausimus, melskimės jo intencijomis, konkrečiais artimo meilės ir gailestingumo

darbais įgyvendinkime evangelinius raginimus. Kristaus šviesoje drąsiai keiskime pasaulį.

Kviečiame jus, visus geros valios žmones, atsilipti į popiežiaus Pranciškaus raginimus, kad mūsų visų bendri namai būtų saugesni ir gražesni, kad juose nebūtų vietos žmogaus orumą ir gyvybę neigiantiems žodžiams ar darbams.

Kviečiame jus visus dalyvauti šiame istoriniame įvykyje Lietuvai ir kartu su popiežiumi Pranciškumi bei visuotine Kristaus Bažnyčia išgyventi ypatingą tikėjimo nuotyki ir patirti gausių Dievo malonių.

Būkime atviri Šventojo Tėvo nešamai žinia.

Lietuvos vyskupai

2018 m. kovo 16 d.

Laiškas Maldos už lietuvius pasaulyje dienos proga

2018 m. vasario 20 d.

Brangūs lietuviai,

Apaštalas Paulius rašo: „Štai dabar palankus metas, štai dabar išganymo diena!“ (2 Kor 6, 2). Jis kalba apie prisiartinusią Kristaus karalystę. Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio jubiliejus yra palankus metas visiems lietuvių tautos vaikams, kad ir kur jie būtų, kreiptis į Dangiškąjį Tėvą ir dėkoti už Tėvynės laisvę bei melsti, kad Lietuvoje ir visame pasaulyje vis labiau įsigalėtų Kristaus karalystė.

Šiais metais taip pat švenčiame Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, paveiklo karūnavimo 300 metų jubiliejų. Prieš pat Valstybės gimtadienį, šių metų vasario 11 dieną, Trakų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bazilikoje Lietuvos vyskupai iškilmingai paaugėjo Lietuvą Nekaltajai Marijos, Lietuvos Globėjos, Širdžiai.

Daugelį metų negalėdami sugrįžti į pavergtą Tėvynę, Marijos žemę, lietuviai visame pasaulyje savo Tėvynę rado Marijoje. Lietuvių šeimose ir lietuvių parapijose buvo meldžiamasi Aušros Vartų ir Šiluvos Marijai. Negalėdami su savimi pasiimti visos Tėvynės, jie pasiėmė tai, kas joje buvo brangiausia, – visos Lietuvos ir visų lietuvių Motiną Mariją.

Švęsdami Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį iš naujo atsigręžkime į Motiną Mariją, patikėdami jai Lietuvos dabartį ir ateitį, savo šeimas ir visuomenes.

Kviečiame visus šiuos jubiliejinius metus dažnai kalbėti Lietuvos paaugėjimo Nekaltajai Marijos, Lietuvos Globėjos, Širdžiai malda. Tegul ji skamba mūsų namuose, bendruomenėse ir parapijose. Visus, kurie atvyks į Lietuvą, kviečiame aplankyti Trakų baziliką ir čia, priešais Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, paveikslą, perskaičiuoti Lietuvos paaugėjimo Marijai malda.

Ypač kviečiame šeimas jungtis į šį dvasinį Lietuvos paaugėjimo Marijai veiksmą. Pamaldumas Marijai sustiprina šeimą, gaivina tarpusavio meilę, teikia vilties sunkumuose ir padaro vaisingas geras mūsų pastangas. Marija visada veda pas savo Sūnų Jėzų Kristų, kuris atėjo tam, kad mes turėtume gyvenimą, kad apščiau jo turėtume (plg. Jn 10, 10).

Lietuvos valstybė ir prieš šimtą metų, ir prieš 28 metus buvo atkurta daug prisidedant lietuvių išeivijai. Tada visu kuo: malda, materialine parama, žiniomis ir ryšiais – lietuvių išeivija stjo petys petin su gyvenančiais Lietuvoje, kurdami valstybę. Šis kaip ir šeimos kūrimas – yra nuolatinis kasdienių pastangų rezultatas, jis niekada nebūna atliktas kartą ir visiems laikams. Tegul Marijos globojami lietuviai visame pasaulyje būna ta mažytė sėkla, iš kurios išaugs Dievo karalystės medis.

+ Arkivyskupas Gintaras Grušas
Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas

Prel. Edmundas J. Putrimas
Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas
užsienio lietuviams katalikams

Popiežius Pranciškus

MAIOREM HAC DILECTIONEM

Apaštališkasis laiškas *Motu proprio* forma apie gyvybės paaukojimą

„Nėra didesnės meilės, kaip gyvybę už draugus atiduoti“ (Jn 15, 13).

Verti dėmesio ir garbės yra tie krikščionys, kurie, artimiau sekdami Viešpaties Jėzaus pėdomis ir mokymu, savanoriškai ir laisvai paaukojo savo gyvenimą dėl kitų ir to išstvermingai laikėsi iki mirties.

Didvyriška gyvenimo auka, įkvėpta ir palaikoma meilės, neabejotinai išreiškiamas tikras, pilnutinis ir pavyzdinis sekimas Kristumi ir todėl vertas žavėjimosi, tikinčiųjų bendruomenės paprastai taikomo tiems, kurie savanoriškai prisiėmė kraujo kankinystę ar didvyriškai praktikavo krikščioniškąsias dorybes.

Atsižvelgdamas į pritarimą, išreikštą Šventųjų skelbimo kongregacijos, kuri 2016 m. rugsėjo 27-osios plenarinėje sesijoje rūpestingai išnagrino klausimą, ar tokie krikščionys verti beatifikacijos, nustatau laikytis žemiau pateikiamų normų:

1 straipsnis

Didvyriška gyvenimo auka yra naujas beatifikacijos ir kanonizacijos procedūros atvejis, besiskiriantis nuo kankinystės ir didvyriškomis dorybėmis grįsto atvejo.

2 straipsnis

Kad būtų galiojanti ir įgalintų Dievo tarną skelbti palaimintuoju, gyvenimo auka turi atitikti šiuos kriterijus:

- a) laisva ir savanoriška gyvenimo auka ir neabejotinos bei anksčiau laiko mirties didvyriškas prisiėmimas;
- b) ryšys tarp gyvenimo aukos ir per ankstyvos mirties;
- c) krikščioniškųjų dorybių – bent įprastiniu lygmeniu – praktikavimas iki gyvenimo paaukojimo ir pasikui iki mirties;
- d) šventumo reputacijos ir ženklų buvimas, bent po mirties;
- e) stebuklo po Dievo tarno mirties ir jam arba jai užtariant būtinybė beatifikacijai.

3 straipsnis

Diecezinis ar eparchinis tyrimas ir atitinkama išvada (*relativa Positio*) reglamentuojami 1983 m. sausio 25 d. apaštališkosios konstitucijos *Divinus perfectionis Magister* (*Acta Apostolicae Sedis*, vol. LXXV, 1983, 349–355) ir tų pačių metų vasario 7 d. *Normae servandae in inquisitionibus ab Episcopis facendis in Causis Sanctorum* (*Acta Apostolicae Sedis*, vol. LXXV, 1983, 396–403), išskyrus tai, kas pateikta žemiau.

4 straipsnis

Išvada apie gyvenimo auką atsakytina į *dubium*: *An constet de heroica oblatione vitae usque ad mortem propter caritatem necnon de virtutibus christianis, saltem in gradu ordinario, in casu et ad effectum de quo agitur.*

5 straipsnis

Minėtosios apaštališkosios konstitucijos žemiau nurodyti straipsniai pakeistini taip:

Str. 1:

„Dieceziniai vyskupai, eparchai ir tie, kuriems tokia galia suteikta teisiškai, savo jurisdikcijos srityje arba pagal pareigas, arba paprašius individualiems tikintiesiems ar teisėtoms asociacijoms ir jų atstovams turi teisę tirti Dievo tarno, kurio kanonizacijos siekiama, gyvenimą, dorybes, **gyvenimo auką** ar kankinystę ir šventumo, **gyvenimo aukos ar** kankinystės reputaciją, priskiriamus stebuklus, kulto senumą.“

Str. 2, 5:

„Priskiriamų stebuklų tyrimas atliktinas atskirai nuo dorybių, **gyvenimo aukos ar** kankinystės tyrimo.“

Str. 7, 1:

„drauge su išoriniais bendradarbiais studijuoti jiems patikėtas bylas ir rengti išvadas (*positiones*) dėl dorybių, **gyvenimo aukos ar** kankinystės.“

Str. 13, 2:

„Jei nuspręš, kad byla buvo vedama laikantis teisės reikalavimų, susirinkimas nustatys, kuriam iš referentų byla patikėtina; savo ruožtu referentas, padedamas išorinio bendradarbio, pagal kritinės hagiografijos taisykles parengs išvadą (*positio*) dėl dorybių, **gyvenimo aukos ar** kankinystės.“

6 straipsnis

Minėtųjų *Normae servandae in inquisitionibus ab Episcopis faciendis in Causis Sanctorum* žemiau nurodyti straipsniai pakeistini taip:

Str. 7:

„Atvejis (*causa*) gali būti nesenas arba senas; jis vadinamas nesenu, jei Dievo tarno kankinystė, dorybės ar **gyvenimo auka** gali būti paliudyti tiesioginių liudytojų sakytiniais paliudijimais; jis vadinamas senu, jei su kankinyste ar dorybėmis susiję įrodymai gali būti paimti tik iš rašytinių šaltinių.“

Str. 10, 1:

„nesenais ir senais atvejais kokią nors istoriškai reikšmingą Dievo tarno biografiją, jei tokia egzistuoja, arba, jei jos nėra, tikslų chronologinį pranešimą apie Dievo tarno gyvenimą ir veiklą, apie jo dorybes **ar gyvenimo auką** arba kankinystę, apie šventumo ir stebuklų reputaciją, nenutylint nieko, kas atvejui būtų priešinga ar ne taip palanku.“

Str. 10, 3:

„tiksliai nesenais atvejais sąrašą asmenų, kurie gali prisidėti prie tiesos apie Dievo tarno dorybes **ar gyvenimo auką** arba kankinystę, taip pat apie jo šventumo ir stebuklų reputaciją atskleidimo, nenutylėdami neigiamų nuomonių.“

Str. 15, a:

„Gavęs pranešimą, vyskupas perduoda teisingumo saugotojui ar kitam ekspertui viską, kas ligi tos akimirkos surinkta, kad šis galėtų parengti naudingus klausimynus, skirtus ištirti ir aiškiai išskirti tiesą apie Dievo tarno gyvenimą, dorybes, **gyvenimo auką** ar kankinystę, šventumo, **gyvenimo aukos** ar kankinystės reputaciją.“

Str. 15, b:

„Senais atvejais klausimynuose apsiribotina tik šventumo, **gyvenimo aukos** ar kankinystės reputacija ligi dabarties ir Dievo tarno kultu, jei toks būtų, naujesniais laikais.“

Str. 19:

„Siekiant įrodyti Dievo tarno, priklausiusio kokiam nors pašvęstojo gyvenimo institutui, dorybių praktika-vimą **ar gyvenimo auką** ir stebuklų reputaciją, nemenka dalis liudytojų turėtų nepriklausyti tam institutui, nebent tai būtų neįmanoma dėl Dievo tarno ypatingo gyvenimo.“

Str. 32:

„Stebuklų tyrimas atliktinas atskirai nuo dorybių **ar gyvenimo aukos** arba kankinystės tyrimo ir vykdytinas laikantis žemiau pateiktų nuostatų.“

Str. 36:

„Kol teisiškai tiriamas Dievo tarno gyvenimo šventumas, bažnyčiose draudžiami bet kokie su Dievo tarnu susiję šventimai ar giriamosios kalbos jo atžvilgiu. Tačiau ir už bažnyčios sienų susilaikytina nuo visų veiksmų, galinčių paskatinti tikinčiuosius klaidingai manyti, kad vyskupo atliktas Dievo tarno gyvenimo ir dorybių, kankinystės **ar gyvenimo aukos** tyrimas laiduoja būsimą Dievo tarno kanonizaciją.“

Viso to, ką šiame apaštališkajame laiške *Motu proprio* forma išdėsciau, liepiu iki smulkmenų laikytis, nepaisant bet ko, kas priešinga, net derėtų ypatingai paminėti, ir nustatau visa tai paskelbti dienraštyje *L'Osservatore Romano*, įsigaliojant tai nuo paskelbimo dienos, ir vėliau įtraukti į *Acta Apostolicae Sedis*.

Duota Romoje, prie šventojo Petro, penktųjų mano pontifikato metų liepos 11-ąją.

PRANCIŠKUS

Šeimos Evangelija – džiaugsmas pasauliui

*Katechezės 9-ajam Pasaulio šeimų susitikimui
Dubline 2018 m. rugpjūčio 21–26 d.*

PRISTATYMAS

Rengiantis 9-ajam Pasaulio šeimų susitikimui Dubline 2018 m. rugpjūčio 21–26 d. pateikiame katechetinį kelią, paremtą popiežiaus Pranciškaus dovana pasauliui posinodinio apaštališkojo paraginimo *Amoris laetitia* pavidalu. Ši septynių katechezų kelią lydi Luko evangelijos skaitinys (2, 41–52), kuriame pasakojama apie tai, kaip pasigesta dvylikamečio Jėzaus ir kaip jis buvo surastas šventykloje. Suausdami *Amoris laetitia* tekstą ir nepakartojamą pasakojimą apie Šventąją Šeimą iš Nazareto, norėjome parodyti šeimos Evangelijos žinios amžinumą bei pranašišumą. Pradėdami nuo žvilgsnio į šiandienų šeimų gyvenimą (1-oji katechezė), pabrėžiame ypatingą Dievo žodžio konkretumą ir reikšmingumą. Dievo žodis visada gali apšviesti šeimos gyvenimo namie kasdienes aspektus (2-oji katechezė), kad jis atitiktų didžiąją Dievo svajonę, kokia turi būti kiekviena šeima (3-oji katechezė) net ir tada, kai atrodo, kad žmogiškas trapumas bei silpnumas ją griaua (4-oji katechezė). Visa tai daro šeimą naujos kultūros pasaulyje kūrėja – kultūros, kuri natūraliai yra gyvybės (5-oji katechezė), vilties (6-oji katechezė) ir džiaugsmo (7-oji katechezė) kultūra. Kiekviena iš katechezų pradedama malda, paimta iš popiežių mokymo ar patristinės tradicijos, ir užbaigiama keliais klausimais pasidalyti mintimis šeimoje – namų Bažnyčioje ir krikščionių bendruomenėje. Siūlomi klausimai neapsiriboja apmąstymu, bet pirmiausia skirti paskatinti šeimą ir bažnytinę bendruomenę priimti realius pastoracinius sprendimus popiežiaus Pranciškaus gairių šviesoje. Nuoširdžiai dėkojame airių organizacijai, atsiuntusiai mums klausimus, kuriuos Airijos vyskupijos jau kurį laiką siūlo katechetinėje programoje „Pakalbėkime apie šeimą“ (*Let's Talk Family*). <...> Šias katechezes patikime šeimoms, parapijoms, vietinėms Bažnyčioms, vyskupams, kunigams, diakonams, pašvęstiesiems asmenims, pasauliečiams, šeimų asociacijoms bei sąjūdžiams, kad „šeimos Evangelija būtų džiaugsmas pasauliui“. Šitai norima mums visiems paskelbti šio Pasaulio šeimų susirinkimo tema. Šį pasirengimo kelią patikime Šventosios Šeimos iš Nazareto rūpesčiui.

Vatikanas, 2017 m. gruodžio 4 d.

Kardinolas Kevin Farrell

Pasauliečių, šeimos ir gyvybės dikasterijos prefektas

Luko evangelijos skaitinys (2, 41–52)

Pirma katechezė

ŠIANDIENĖS ŠEIMOS

„Vaikeli, kam mums taip padarei?! Štai tavo tėvas ir aš su sielvartu ieškome tavęs“ (Lk 2, 48)

Marija, klausymosi moterie, atverk mūsų ausis; pamokyk mus išgirsti tavo sūnaus Jėzaus žodį tarp tūkstančių šio pasaulio žodžių; padėk mums įsiklausyti į tikrovę, kurioje gyvename, į visus sutinkamus asmenis, ypač į tuos, kurie vargšai, stokoja, patiria sunkumus. Marija, apsisprendimo moterie, apšviesk mūsų protus ir širdis, kad nesvyruodami galėtume paklusti tavo sūnaus Jėzaus žodžiui; suteik mums drąsos apsispręsti, neleisti sau plaukti pasroviui, leidžiant kitiems vairuoti mūsų gyvenimą. Marija, veiksmo moterie, išrūpink, kad mūsų rankos ir kojos „skubėtų“ kitų link, nešdamos jiems tavo sūnaus Jėzaus meilę, nešdamos pasauliui Evangelijos šviesą taip, kaip darei tu. Amen.

Popiežius Pranciškus, Šv. Petro aikštė,
2013 m. gegužės 13 d.

Evangelijose apie Šventosios Šeimos iš Nazareto gyvenimo įvykius pasakoma nedaug. Turint galvoje, kad Jėzus su savo šeima Nazarete gyveno kone trisdešimt metų, daug palikta mūsų vaizduotei. Tad keli mums perduoti epizodai nesuteikia esmingesnio žvilgsnio į šios Šeimos slėpinį. Vienintelį pasakojimą, kuriame pateikiamas dvylikamečio Jėzaus (anuomet tokių metų jis buvo ne paauglys, bet neseniai brandos amžiaus sulaukęs asmuo) bendravimas su savo tėvais, aptinkame Luko evangelijoje: tai – istorija apie Jėzaus suradimą šventykloje. Tikrai galėtume tikėtis istorijos apie Šventosios Šeimos gyvenimo idilišką puslapį, šiek tiek primenantį komercines reklamas, kur visi šeimos nariai visada gražūs, besišypsantys, švytintys, visiškai ir neabejotinai vienas kitą suprantantys. Mūsų nuostabai Evangelijoje pasakojama kitokia istorija. Anot šiandien madingo pasakymo, Nazareto šeima „išgyvena krizę“. Marija ir Juozapas, kurie yra labai pamaldūs, pasak paties Luko liudijimo, kasmet Velykų šventės proga vyksta į Jeruzalės šventyklą. Pamokyti religinių pareigų jie drauge su savimi pasiima Jėzų. Tačiau, grįždami namo iš Jeruzalės, nuėję dienos kelią, pasigenda Jėzaus. Ši šeima meldžiasi, tačiau panašu, kad jos maldos ir religinis pamaldumas neapsaugo jų

nuo tokio šeimyninio nuotykiu. Įsivaizduokite Marijos ir Juozapo jausmus ištikus šiam visiškai nelauktam įvykiui. Tėvas ir pirmiausia motina gerai supras skausmą, apimantį tėvus, negalinčius rasti vaiko ir nežinančius, kur jo ieškoti. Vienu žodžiu, ši Šventoji Šeima neatrodo nuostabi nei pavyzdinga, todėl negalinti būti pavyzdžiu mums. Kodėl Luką šis dramatiškas įvykis taip sudomina, kad jis mums jį papasakoja? Visa istorija keičia mūsų mintis apie šią šeimą bei nukreipia mus kita kryptimi, didesnio, mūsų supratimą pranokstančio slėpinio link. Popiežius Pranciškus *Amoris laetitia* mums parodo, kaip šį slėpinį kontempliuoti: „Biblija pilna šeimų, kartų, pasakojimų apie meilę ir šeimos krizes, ir taip yra nuo pirmo puslapio, kur arenon įžengia smurto naštos slegiama, tačiau sykiu jėgų toliau gyventi kupina Adomo ir Evos šeima (plg. *Pr 4*)“ (AL 4). Dievo žodis pateikia mums priešais akis ne idilišką bei abstraktų šeimos vaizdą, kokio lauktume, bet realių šeimų istorijas, kupinas jų nepakartojamų problemų, sunkumų bei iššūkių. Dievo žodis mus įveda tiesiai į tikrovę, kuri „yra šeimos gyvenimą ir jos artimą gyvenimo ir meilės bendrystę draskantis skausmas, blogis, smurtas“ (AL 19). Lygiai taip jis pateikia „Nazareto šeimos, jos kasdienio triūso ir net košmaro, kai teko pakelti nesuvokiamą Erodo smurtą, – patirties, tragiškai pasikartojančios ir gausybėje šiandien atstumtų ir beginklių pabėgėlių šeimų, – paveikslą“ (AL 30). Esmė yra ne krizių šeimoje nebuvimas (nuo jų neapsaugota nė viena šeima, net ir Šventoji Šeima), bet tai, kaip į krizinę situaciją reaguoti. Tokios pamatinės gairės, tampančios tikra gyvenimo mokykla visiems, įžvalgiai ir konkrečiai pateikiamos Luko pasakojime. Iš pirmo žvilgsnio mes, šiuolaikiniai tėvai, išsyk suvokiame Juozapo ir Marijos, pakeliui į namus visą dieną palikusią savo sūnų vieną ir neprižiūrimą, neatsargumą. Tačiau toje kultūroje Jėzus jau nebelaikomas nepilnamečiu ir todėl į jį žiūrima kaip į suaugusį žmogų. Tiesa, pažvelgę giliau, išvystame dar vieną aspektą, kurį galima įvardyti dažnai socialinėje ir bažnytinėje srityse vartojama „pedagoginio iššūkio“ sąvoka. Šiuo atžvilgiu popiežius Pranciškus pateikia mums toliaregišką gairę: „Vis dėlto perdėtas rūpinimasis nėra auklėjimas. Nejmanoma kontroliuoti visų situacijų, į kurias gali patekti vaikas. <...> Todėl didysis klausimas yra ne tai, kur ir su kuo tam tikru momentu yra vaikas, bet kur jis yra egzistenciniu matmeniu, kur jis yra savo įsitikinimų, tikslų, troškimų, gyvenimo planų aspektu. Todėl tėvų klausiu: „Ar mėginame suprasti, kur vaikai iš tiesų yra savo kelyje? Ar žinome, kur yra jų siela? Ir pirmiausia: ar norime žinoti?“ (AL 261). Sutinkame daug tėvų, trokštančių matyti savo vaikus ištraukusius į švietimo, sporto ir meno veiklą ir galbūt spiriančius juos daryti tai, ką jie patys būdami jauni troško daryti, bet niekada nesurandančių laiko, išskyrus vien

akimirką, išklaudyti, kas jiems iš tiesų širdyje rūpi. Juozapas ir Marija irgi surizikuoja, ir tai atneša jiems daug nerimo – tik po trijų kankinamai ilgų dienų jie Jėzų vėl atranda šventykloje. Jų pirmutinė reakcija yra tiesiog nuostaba, nes, pasak *Amoris laetitia*, „kiekvienas vaikas neišvengiamai nustebina mus savo planais, kylančiais iš tos laisvės ir netelpančiais į mūsų schemas, ir gerai, kad taip yra. Auklėjimas apima užduotį skatinti atsakingą laisvę esmingai svarbiomis akimirkomis rinktis protingai, vadovaujantis sveiku protu; ugdyti asmenis, kurie be išlygų suvokia, kad jų rankose yra jų pačių ir jų bendruomenės gyvenimas ir kad ta laisvė yra neįkainojama dovana“ (AL 262). Vaikas visada nustebina ir tėvams yra slėpinys nuo pat prasidėjimo. „Dėl mokslo pažangos šiandien iš anksto galima žinoti, kokia bus vaiko plaukų spalva ir kokios ligos jį ateityje kamuos, nes visos somatinės žmogaus savybės nuo embrioninės stadijos įrašytos jo genetiniame kode. Tačiau tik Tėvas Kūrėjas juos pažįsta iki galo. Tik Jis žino, kas yra brangiausia ir svarbiausia, nes jam žinoma, kas tas kūdikis, kokia yra giliausia jo tapatybė“ (AL 170). Tad vaiko slėpinio akivaizdoje nuostata niekada neturėtų būti teisimas, nusivylimas, kaltinimas ar smerkimas. Kaip dažnai iš tėvų lūpų išsprūsta vaiką gniuždantys žodžiai: „Ne tokio vaiko laukiau.“ Priešais „gyvą jų meilės atspindį, jų santuokinės vienybės ženklą bei gyvą ir neišardomą tėvystės ir motinystės sintezę“ (AL 165) švenčiausia nuostata yra atvirumas Dievo staigmenai. Visa tai nenutinka dvasiniu būdu ar, švelniai tariant, antgamtiškai. Žinoma, netikėti įvykiai, sukeliantys skausmą, mus, kaip Juozapą bei Mariją, sukrečia ir sukelia mums nerimą; šitai kaip tik ir paaiškina, kodėl pasakyta, kad jie sunerimę ieškojo Jėzaus. Evangelijoje žmogaus širdis ne dehumanizuojama, bet gerbiama, ir išsakomi jausmai, kurie yra nei geri, nei blogi, bei mokoma mus santykio su tais jausmais. Nuolatos būtina apmąstyti ir klausti. Marija abiejų vardu Jėzaus klausia. Keliais ištariamais žodžiais mums ypač aiškiai parodomas tikrasis tėvystės slėpinys: „Vaikeli, kam mums taip padarei?! Štai tavo tėvas ir aš su sielvartu ieškome tavęs“ (Lk 2, 48). Sūnus lieka sūnumi, jis visada pašauktinas, pripažintinas ir mylėtinas kaip toks. Sūnaus visada reikia klausti ir į jį išklaudyti, niekada jo nekaltinti ir nesmerkti, o tėvai niekada neturėtų baimintis santykio su vaiku: „Kam mums taip padarei?“ Čia kalbama ne apie moralinę normą ar pareigą, ne apie tai, kas teisinga ir kas ne. Svarbiausias dalykas yra santykis, kuris šiuo atveju yra pamatinis tėvo ar motinos ir vaiko santykis. Marija žengia net toliau. Ji pabrėžia ne tik vieno iš tėvų ir vaiko, bet ir tėvo, motinos ir vaiko santykį, jo pilnatviškumą bei vientisumą. Ji, motina, kalba ne vien savo pačios, bet pirmiausia tėvo ir tik tada savo pačios vardu. Tokia seka iškelia aikštėn ypatingą esminę tėvystės ir motinystės tvarką

atžalos atžvilgiu. Popiežius Pranciškus pagrįstai teigia, kad abu sutuoktiniai „prisideda, kiekvienas savaip, prie kūdikio augimo. Gerbti kūdikio kilnumą reiškia patvirtinti jo poreikius ir prigimtine teisę turėti tėvą ir motiną. Tai ne tik atskirai tėvo ir motinos meilė, bet ir jų tarpusavio meilė, suprantama kaip savosios egzistencijos šaltinis, kaip saugus lizdas ir šeimos pamatas. Priešingu atveju, vaikas bus nužemintas iki kaprizingai valdomos nuosavybės. Vyras ir moteris, tėvas ir motina abu yra *Dievo Kūrėjo meilės bendradarbiai ir tarsi aiškintojai*. Jie rodo savo vaikams motinišką ir tėvišką Viešpaties veidą“ (AL 172). Kodėl kalba Marija, o ne Juozapas? Kodėl ji pirma pamini savo vyrą? Todėl, kad nuo neatmenamų laikų negalime neigti santykio tarp motinos ir jos iščiose prasidėjusio bei išnešiotą vaiko: būtent ji „bendradarbiauja su Dievu, kad rastųsi naujos gyvybės stebuklas“ (AL 168). Vaiko išnešiojimas savyje, savo iščiose, yra ne vien anatomsinis, fiziologinis ar laikinas buvimo motina aspektas, bet nuolatinis moters motinystei būdingas matmuo. Į Jėzų prabyla Marija todėl, kad su savo sūnumi turi artimesnį ryšį, tačiau sykiu – ir šito šiandienės motinos turi išmokti – ji kreipia į Juozapą, parodydama tėvystės pirmumą motinystės atžvilgiu. Čia esame toli nuo kultūrinių ar socialinių diskusijų ar kokios nors moralizmo ar net seksizmo, teigiančio tėvo pirmenybiškumą motinos atžvilgiu. Evangelijos pasakojime esame skatinami pažvelgti daug toliau, giliau ir aukščiau: tėvas, kaip toks, yra Dievo tėvystės ženklas. Kita vertas, o ką regime šiandien? „Mūsų visuomenė yra betėvė visuomenė. Vakarų kultūroje trūksta simbolinės tėvo figūros buvimo, ji iškreipta, išblėsusi“ (AL 176). Tad Evangelija aiškiai iškelia pamatinę tiesą: „Vaikams reikia tėvo, kuris lauktų jų sugrįžtant suklydusių. Jie visomis išgalėmis stengsis to nepripažinti, neparodyti, bet jiems to reikia“ (AL 177). Marija ir Juozapas kaip motina ir tėvas gali bendrauti su Jėzumi todėl, kad jų santuokinė bendrystė yra iš pagrindų gyva. Dažnai užmirštame, kad buvimo tėvais pamatas yra ne atžala (tėvu ar motina tampama ne tik natūraliai pagimdant vaiką, ir Juozapas yra puikus to pavyzdys), bet sutuoktinių poros santykis. Tiesą sakant, esminė krizė, šeimų šiandien patiriama labiau nei kada nors anksčiau, kaip tik susijusi su emociniu nerastingumu, kuris, pradėdamas nuo pamatinio santykio tarp dviejų sutuoktinių, išsilieja į visas kitas sritis kurdamas „laikinumo kultūrą“. „Omenyje turiu, pavyzdžiui, žmonių perėjimo nuo vieno emocinio ryšio prie kito spartą. Jie mano, kad meilę, kaip socialiniuose tinkluose, galima pagal vartotojo įgeidį įjungti arba išjungti, taip pat greitai užblokuoti. Priešais akis taip pat turiu baimę, kurią kelia įsipareigojimo visam laikui perspektyva, maniją, susijusią su laisvalaikiu, santykius, grįstus kaštų bei naudos skaičiavimu ir palaikimus vien trokštant išvengti vienatvės, jaustis saugiam

ir gauti kokią nors paslaugą. Į emocinių santykių sritį perkeliama tai, kas vyksta su objektais ir aplinka: viską galima išmesti; kiekvienas vartoja ir išmeta, ima ir lauzo, išnaudoja ir išspaudžia iki paskutinio lašo. Tuomet viso gero“ (AL 39). Visa tai iš jaunesnės kartos – išgaudintos nesėkmės tų, kurie šitai pasirinko ligi jų, – atima norą kurti šeimą. Šiuo atžvilgiu Nazareto šeima nėra idealus švyturys, nes yra pernelyg reali, bet savo gyvenimo prieštaravimuose bei kvailystėse visoms kartoms liudija namie išgyvenamą „meilės džiaugsmą“ (AL 1). Dėl šios priežasties Šventasis Tėvas ryžtingai pareiškia: „Meilės ir ištikimybės sandora, kuria gyventojai Šeima iš Nazareto, aiškiai iškelia pradą, ugdantį šeimą ir darantį ją gebančią geriau sutikti gyvenimo ir istorijos vingius. Juo remdamasis kiekviena šeima, net ir būdama silpna, gali tapti šviesa pasaulio tamsybėje. Čia išmokstame gyventi šeimoje. Nazaretas mus moko, kas yra šeima, meilės bendrystė, jos paprastas ir kuklus grožis, šventumas ir neliečiamumas. Pasimokykime iš Nazareto, koks malonus ir nepamainomas yra auklėjimas šeimoje, kokia yra jos prigimtine paskirtis socialinėje tvarkoje“ (AL 66). Ar trokštame mokytis būti šeima? Atsikratykime idealistinio modelio, turimo savo galvose, ir žvelkime į Šventąją Šeimą, kiekvienam rodančią, kad kritiniai gyvenimo įvykiai yra neišsemiamas malonės ir šventumo šaltinis visam pasauliui.

Šeimoje

Apmąstykite:

- 1) Kaip šeimos krizė gali tapti neišsemiamu malonės šaltiniu?
- 2) Kas, jūsų nuomone, sudaro motinystės ar tėvystės ypatingą nepakartojamumą?

Igyvendinkime:

- 1) Jūsų šeimoje ir santuokiniame gyvenime neabejotinai būta sunkumų ir problemų, vadinamųjų „krizių“. Kaip visa tai įveikėte? Kaip ką tik apmąstytos katechezės šviesoje turėjote visa tai įveikti?
- 2) Kaip gyvenate savo tėvyste ar motinyste Dievo jums dovanoto sutuoktinio atžvilgiu? Kaip leidžiate savo vaikams patirti motinos-tėvo santykį?

Bažnyčioje

Apmąstykite:

- 1) Kodėl amžinos meilės kultūros grožis nepatrauklus to, kas laikina, akivaizdoje?

2) Kuria prasme Dievo tėvystė yra bet kurios žemiškos tėvystės ir motinystės pamatas?

Igyvendinkime:

1) Kaip bažnytinė bendruomenė reaguoja į gausias ir dažnas krizes šeimose? Kokius modelius, metodus, įrankius ir kokias kitokias priemones ji turėtų pasiūlyti?

2) Buvimas tėvu ir motina yra sunkiausia ir sudėtingiausia užduotis. Kaip prie šios ypatingos bei nepaįkantojamos užduoties prisidėti pašaukta Bažnyčia?

Antra katechezė

ŠEIMOS DIEVO ŽODŽIO ŠVIESOJE

„Jo gimdytojais kasmet eidavo į Jeruzalę švęsti Velykų“ (Lk 2, 41)

Padėk, o Motina, mūsų tikėjimui!

Atverk mūsų klausą Žodžiui,

kad atpažintume mus šaukiantį Dievo balsą.

Sužadink norą sekti jo pėdomis

ir palikti gimtąjį kraštą atsiliepiant į jo pažadą.

Padėk mums leisti save palytėti jo meilei, kad jį galėtume palytėti tikėjimu.

Padėk mums visą save jam patikėti, tikėti jo meile,

ypač išbandymų ir kryžiaus akimirkomis,

kai mūsų tikėjimas pašauktas bręsti.

Pasėk mūsų tikėjime Prisikėlusiojo džiaugsmą.

Primink mums: kas tiki, niekada nėra vienas.

Pamokyk mus regėti Jėzaus akimis,

kad jis būtų šviesa mūsų kelyje

ir ta tikėjimo šviesa nuolatos augtų, kol ateis diena be pabaigos,

pats Jėzus Kristus, Tavo Sūnus, mūsų Viešpats!

Popiežius Pranciškus. Enciklika *Lumen fidei*
(2013 06 29)

Evangelinis paveikslas, teikiantis pagrindą šiai katechezei, įgalina mus išsyk suvokti Šventosios Šeimos iš Nazareto religinį uolumą. Pasak Luko evangelijos, Juozapas ir Marija kasmet eidavo į Jeruzalės šventyklą švęsti Velykų, drauge atlikti religinį aktą ir pasiimdamo su savimi Jėzų. Regime šeimą, kurios visi nariai drauge – tėvas, motina ir sūnus – leidžiasi į ilgą, anuomet visokių vargų bei sunkumų kupiną kelionę (įskaitant tai, kad grįžtant namo Jėzus savo noru nuklydo į šalį) per Velykas padėkoti Dievui už Izraelio tautos išlaisvinimą iš Egipto vergijos. Ši šeima atmena išganomąją Dievo meilę, kuri ją gaivina ir skatina gyventi dabartyje žvelgiant į ateitį, kai ištikimas Dievas išpildys ir įgyvendins savo pažadus. Piligriminė kelionė

nėra vien paprastas maldingas ir religinis aktas, priklausančias jos tautos tradicijoms. Tikrai nėra neįprasta regėti visus šeimos narius drauge dalyvaujant religinėse šventėse, kurios patraukia visos bendruomenės dėmesį, kaip antai, šventojo globėjo šventėje ar religiniuose šventimuose, ženklinančiuose kai kurių kultūrų ypatingas liturginių metų akimirkas, pirmiausia Kalėdas, Didžiąją savaitę ir Velykas. Šventosios Šeimos kelionė yra ne tik tradicinis aktas, bet ir atskleidžia svarbų „pagrindą“, į kurį mūsų dėmesys atkreipiamas pirma šio epizodo pateiktuose Evangelijos pasakojimuose. Ir Mariją, ir Juozapą iš aukštybių pasiekia visiškai netikėtas ir stebinantis žodis, sužadinant tikėjimo atsaką. Paviršutiniškai skaitant šiuos du Evangelijos pasakojimus – Luko evangelijoje apie Mariją, o Mato apie Juozapą, – ne visada suvokiamas jų tikėjimo kupinas klusnumas slėpingam dieviškajam planui. Angelo pasirodymą Marijai jos namuose Nazarete ir Juozapui – sapne dažnai laikome savaime suprantamu ir deramai neįvertiname. Mums atrodo normalu, kad abu pritaria. Iš tiesų, abiejų Evangelijos pasakojimų paskirtis yra perteikti susitikimą su Dievu bei Jo pašaukimą, apgaubtą didžiulio, žodžiais neišreiškiamo slėpinio. Lukas, tiesą sakant, apie pasirodymą net nekalba, bet pavartoja pasakymą: „*atėjo pas ją*“ (plg. Lk 1, 28), o Matas rašydamas, kad „*per sapną pasirodė jam Viešpaties angelas*“ (Mt 1, 20), kalba apie ne tokį akivaizdų to, kas dieviška, pasireiškimą, nes tai vyksta sapne. Todėl pagrindinė abiejų evangelistų žinia yra ne vadinamoji „teofanija“, bet veikiau tai, kad Dievo žodis kviečia Marijos ir Juozapo širdis visiškai atsiliepti, kas paženklinys jų visą gyvenimą. Dievo žodžiu abiem perteikiami, pranešami ir atskleidžiami nauji, nepaprasti ir netikėti įvykiai, tačiau pirmiausia, kreipiantis į juos asmeniškai, norima užmegzti santykį. Dievas abiem pasako tą patį žodį: „*Nebijok!*“ (Lk 1, 30; Mt 1, 20). Šiuo atžvilgiu iškalbingi popiežiaus Pranciškaus žodžiai *Amoris laetitia*: „Dievo žodis yra ne abstrakčių tezių seka, bet kelionės palydovas krizę ar koki nors skausmą išgyvenančioms šeimoms ir kreipia į kelio tikslą, *kai Dievas nušluostys kiekvieną ašarą nuo jų akių; ir nebebus mirties, nebebus liūdesio nei aimanos, nei sielvarto* (Apr 21, 4)“ (AL 22). Marija ir Juozapas, nepaisydami pavojų, lydėjusių ano meto tokias keliones, kasmet eina į Jeruzalės šventyklą švęsti Velykų ir pasiima su savimi Jėzų todėl, kad patyrė ir tebebepatiria Dievo žodį savo konkrečiame gyvenime. Jų visa istorija yra siužetas, suaustas iš tos pačios gijos, kuri yra Dievo žodis. Būtent tas Žodis paskatina juos leisti Sūnui išvysti pasaulio šviesą Betliejaus oloje, taip išpildant Rašto pranašystę Michėjo lūpomis: „*Ir tu, Judo žemės Betliejau, anaipol nesi menkiausias tarp žymiųjų Judo miestų, nes iš tavo ės išeis vadas, kuris ganys mano tautą – Izraelį*“ (Mt 2, 6); tas pats Žodis paragina juos bėgti į

Egiptą gelbėjant Jėzų nuo Erodo (Mt 2, 13); tas pats Žodis vėlgi pašaukia juos po Erodo mirties grįžti į Izraelio žemę (Mt 2, 19–23). Šventoji Šeima savo kasdieniais iššūkiais moko mums visus to, kad Dievo žodis yra daugiau nei religinės tiesos perteikimas, katechezė ar įgyvendintinių moralinių pamokymų rinkinys; Dievo žodis yra stiprus, gyvas santykis su Dievu, santykis, tampantis kiekvienos šeimos gyvenimo istorija. Būtent todėl šeima yra pirmutinė vieta, kur perduodamas pasakojimas apie Dieviškojo žodžio patyrimą. Pasak popiežiaus Pranciškaus, „Biblijoje šeima taip pat laikoma vaikų katekizavimo vieta. Tai suspindi aprašant Paschos šventimą (plg. Iš 12, 26–27; Įst 6, 20–25) ir vėliau išnyra žydų *haggadah*, tai yra dialoginiame pasakojime, lydinčiame Paschos valgymo apeigas. Dar labiau tikėjimo skelbimas šeimoje aukštinamas vienoje psalmėje: *Dalykus, kuriuos girdėjome ir žinojome, apie kuriuos mums tėvai mūsų pasakojo, neslėpsime jų nuo savo vaikų, bet būsimai kartai pasakosime apie Viešpaties galybę ir jos darbus šlovingus, ir stebuklus, jo padarytus. Jis davė įstatus Izraeliui, Mokymą – Jokūbo palikuonims, įsakydamas mūsų protėviams jį perteikti savo vaikams, kad būsimoji karta jį pažintų – jų vaikai, kurie dar gims, – kad ir šie iš eilės pasakotų savo vaikams* (78, 3–6). Todėl šeima yra vieta, kur tėvai savo vaikams tampa pirmais tikėjimo mokytojais. Tai – „amatas“, perduodamas asmens asmeniui: *Kai ateityje tavo sūnus klaus tave <...>, tu jam atsakysi <...>* (Iš 13, 14)“ (AL 16). Mes taip įpratę tikėjimo perdavimą susiaurinti išskirtinai iki tiesos standartų ir religinių praktikų mokymo, kad užmirštame, jog tikėjimas apima gyvą, konkrečią Dievo patirtį. Jei tokia patirtis nevirsta tikrove ir netampa mūsų dalimi namie, krikščioniškasis tikėjimas susiaurėja ligi vien religiško bei bažnyčios pastato viduje atliekamų ritualinių aktų, neturinčių daug reikšmės mūsų kasdieniam gyvenimui. Šiandien paprastai skundžiamasi, kad vaikai ir jaunuoliai po įkrikščioninimo kelionės bei prileidimo prie sakramentų neretai liaujasi lankytis parapijoje, nebeateina į bažnyčią dalyvauti liturgijoje net per Kalėdas ir Velykas. Nestebėtina: kaip jaunuolis ar jaunuolė gali vaikščioti į bažnyčią, jei jis ar ji namie ir kasdieniame gyvenime nepatyrė Dievo žodžio tikrovės. Todėl neatidėliotinai būtina keisti padėtį ir pradėti iš naujo tarsi pirmą kartą skelbti Jėzų Kristų. Popiežius Pranciškus visiškai pagrįstai to reikalauja: „Šeimoms ir tarp jų turėtų vis iš naujo nuskambėti pirmasis skelbimas to, kad gražiausia, didžiausia, patraukliausia ir sykiu būtiniausia, ir būti evangelizacinės veiklos <...> šerdimi. Tai – pagrindinis skelbimas, vis išgirstinas įvairiais būdais ir skelbtinas katekizuojant vienokia ar kitokia forma visais etapais ir momentais. Mat nieko nėra solidžiau, tvirčiau, patikimiau ir išmintingiau už tokį skelbimą, ir visas krikščioniškasis ugdymas yra *kerigmos* stiprinimas“ (AL 58). Kaip šiandien skelbtina

kerigma? Būdą mums vėl rodo Juozapas ir Marija. Jie į Jeruzalę eina švęsti ne bet kokios šventės, bet Velykų. Ši šventė Izraelio tautai svarbiausia ne tik dėl savo reikšmės, bet ir dėl to, kad realiai susijusi su žmonių konkrečia patirtimi. Kitaip tariant, Jėzaus gimdytojai yra patyrę Velykas savo gyvenimo įvykiuose; tai ne vien praeities atminimas ar liturginis ritualas, tai gyva mirties ir prisikėlimo jų egzistencijoje patirtis. Jie, žinoma, nė kiek nenujaučia ir nenumato savo sūnaus Jėzaus Velykų, bet Evangelijos istorijų autoriai visada pradeda nuo kerigmos, t. y. nuo Kristaus mirties ir prisikėlimo, kurių šviesoje pasakoja visus kitus epizodus, pamatinio skelbimo. Marija ir Juozapas gyvena šeimos gyvenimą pagal Dievo žodį, nes yra visiškai įsitraukę į Velykų logiką. Panašiai Dievo žodis kiekvienoje „namų Bažnyčioje“ įsikūnija tik tada, kai šeimoje gyvenama Velykų slėpiniu: juk būtent Kristaus Velykos suteikia gyvybės ir prasmės mūsų namams. Velykos nėra idėja, tiesa ar skelbimas, perteiktini šeimos, bet kiekvienoje šeimoje jau yra nuo Santuokos sakramento šventimo dienos. Sutuoktinių jungtvių sakramentu sudabartinamas Kristaus, gyvenančio bei besidarbuojančio jų meilės ryšyje, velykinis slėpinys. Kiek sutuoktinių krikščionių suvokia šią nepaprastą tiesą? Kiek iš jų žino, kad jų santuoka ir šeimos gyvenimas Santuokos sakramento suteikiama malone yra nuolatinis Velykų šventimas? Kiek jų suvokė, kad visos kančios, skausmo ir mirties akimirkos įtrauktos į velykinę logiką ir todėl tie skausmingi išbandymai neturi paskutinio žodžio bei yra stulbinamo prisikėlimo preliudai? Jei jiems niekas neskelbia Dievo žodžio, tai ar įmanoma jų kūnuose įžiūrėti Didįjį slėpinį? Štai kodėl „Sinodo tėvai taip pat pabrėžė, kad Dievo žodis yra šeimos gyvenimo ir dvasingumo šaltinis. Visų šeimų pastoracija turėtų leisti būti formuojama viduje ir ugdyti namų Bažnyčios narius maldingu ir bažnytiniu Šventojo Rašto skaitymu. Dievo žodis yra ne tik geroji naujiena privačiam asmens gyvenimui, bet ir sprendimo kriterijus bei šviesa, padedanti išvelgti įvairius iššūkius sutuoktiniams ir šeimai“ (AL 227). Jei mūsų šeimos turi tapti tuo, kas jos yra sakramento galia, ordinarinei pastoracijai esmingai būtina sukurti šia kryptimi. Šiam menui skirtinas kasdienis dėmesys, nes jis tiesia kelią tikram santuokiniam ir šeimyniniam dvasingumui. Tam ypač reikia ganytojų pastangų. Jie pašaukti „skatinti šeimas augti tikėjimu. Todėl pravartu raginti dažnai eiti išpažinties, ieškoti dvasinio vadovavimo, dalyvauti rekolekcijose. Tačiau nereikia užmiršti kviesti per savaitę surasti laiko šeimos maldai, nes šeima, kuri meldžiasi vieningai, vieninga ir lieka. Kartais, lankydamis šeimas, turėtume pakviesti visus šeimos narius pasimelsti vieniems už kitus ir šeimą patikėti Viešpaties rankoms. Sykiu naudinga kiekvieną iš sutuoktinių paraginti vienam pasimelsti Dievo akivaizdoje, nes kiekvienas turi savo slaptą kryžių.

Kodėl Dievui nepapasakojus, kas slegia širdį, ar nepaprašius jėgos savo žaizdoms išgydyti ir šviesos savo išipareigojimui tesėti?“ (AL 227). Labiau už mokymą, ugdymą ar švietimą popiežius Pranciškus pabrėžia „skatinimą“, nes tikrojo mokytojo menas yra ne tik mokyti, bet ir įkvėpti stiprybės sunkumų akivaizdoje bei tai, ką nori perteikti kitam žmogui, gebėti perduoti labiau širdimi nei protu. Šventasis Tėvas gerai supranta, jog kurti šeimą reikia daug drąsos, ir pats yra labai nustebintas (kaip rašo *Amoris laetitia* pradžioje), kad „nepaisant daugybės ženklų, liudijančių santuokos krizę, troškimas turėti šeimą tebėra gyvas, ypač tarp jaunuolių, ir tai įkvėpia Bažnyčią“ (AL 1). Šeimai išgyvenant dramą, pavyzdžiui, netikėtai netekus vaiko, per anksti mirus sutuoktiniui ar abiem praradus darbą, atsidūrus rimtoje santuokos krizėje, melstis nėra lengva. Jei nepersisiimame Velykų slėpinio, visada gyvo ir veiklaus kiekvienoje santuokoje, logika, pamokos lieka vien žodžiais, lengvai nupučiamais vėjo. Tad skatinimas būtinas, tačiau ne mažiau reikia konkrečių liudijimų, tiesiančių kelią ir parodančių, jog mirusiame ir prisikėlusiam Kristuje viskas yra galima. Niekas geriau to neliudija kaip Šventoji Šeima iš Nazareto. Šeimos „raginamos, kaip Marija, drąsiai ir giedrai gyventi liūdnamis ir džiugiais šeimos iššūkiams bei sergėti ir svarstyti širdyje įstabius Dievo darbus (plg. *Lk 2, 19. 51*). Marijos širdies lobyne yra ir visi kiekvieno iš mūsų šeimos įvykiai, kuriuos ji rūpestingai saugo. Todėl ji mums gali padėti savo šeimos istorijoje atpažinti Dievo žinią“ (AL 30). Tad Dievo žodis kiekvienai šeimai teikia gyvenimo išminties bei šviesos, būtinų kiekvienos šeimos dideliems bei mažiems įvykiams aiškinti, ir taip iš anksto paragauti Amžinosios santuokos, į kurią visada yra pašaukta kiekviena šeima.

Šeimoje

Apmąstykite:

- 1) Kodėl Dievo žodis mūsų šeimose yra toks tolimas ir nesuprantamas? Kodėl taip yra ir ką daryti, kad taip nebūtų?
- 2) Didelių sunkumų ir rimtų krizių akimirkomis šeimos retai kreipiasi į Dievo žodį ieškodamos šviesos ir paspirties. Ko trūksta ir ką daryti, kad taip nebūtų?

Igyvendinkime:

- 1) Ar jūsų šeimos gyvenime būta įvykių, kuriuose Dievo žodis tikrai buvo įsikūnijęs? Pakalbėkite apie juos.
- 2) Velykos kiekvienoje šeimoje švenčiamos tik tada, kai jomis tikrai gyvenama. Suteikti šeimos dalykams

velykinį skonį yra lygiai tas pat, kaip paragauti naujo vyno per vestuves Kanoje. Kaip gyvenate savo tėvystė ar motinystė Dievo jums dovanoto sutuoktinio atžvilgiu? Kaip leidžiate savo vaikams patirti motinos-tėvo santykį? Ar ši katechezė padėjo pajusti Velykų slėpinį, veiklų jūsų namuose?

Bažnyčioje

Apmąstykite:

- 1) Jei „Biblija pilna šeimų“ (AL 8), kaip sako popiežius Pranciškus, kodėl Šventasis Raštas dažnai atrodo per abstraktus ir per daug nutolęs nuo šiandienų šeimų? Kokios tarnybos ar, teisingiau, kokio teisingumo stinga mūsų krikščioniškose bendruomenėse?
- 2) Katalikų lankymasis liturgijoje vis menksta, ir mes dažnai apsiribojame šiuo išoriniu gilesnės problemos simptomu. Ką galėtų ir turėtų Bažnyčia daryti, kad padėtis imtų keistis?

Igyvendinkime:

- 1) Kaip įvesdinti Bibliją į namus taip, kad šeimos ją skaitytų, kad ji joms taptų tikrąja šviesa?
- 2) Kas mums labiau rūpi – švesti Velykų slėpinį bažnyčiose ar gyventi juo šeimose? Ką būtų galima pasiūlyti tokiai mąstysenai keisti?

Trečia katechezė

DIDŽIOJI DIEVO SVAJONĖ

„Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“ (Lk 2, 49)

Tad mums, kurie tikime, Jaunikis visada atrodo gražus. Gražus yra Dievas, Žodis Dieve; gražus Mergelės iščiose, kur, neprarasdamas savo dieviškumo, tapo žmogumi; gražus yra Žodis, gimęs kaip kūdikis, nes, būdamas kūdikis, maitinosi motinos pienu; kai gimė, dangūs prabilo, angelai šlovino, žvaigždė rodė išminčiams kelią, jis buvo pagarbintas prakartėlėje, jis, kuris yra penas romiesiems. Tad jis gražus danguje ir gražus žemėje; gražus iščiose, gražus savo gimdytojų rankose; gražus stebukluose, gražus savo kančiose; gražus kviesdamas gyventi, gražus niekindamas mirtį, gražus aukodamas savo gyvybę ir gražus ją atgaudamas; gražus ant kryžiaus, gražus kape, gražus danguje.

Klausykitės giesmės protingai,
neleiskite silpnam kūnui atitraukti jūsų akių
nuo jo grožio spindesio.
Didžiausias ir tikrasis grožis yra teisumas;
neišvysite Gražiojo, jei nelaikysite jo teisiu;
jei jis teisus visur, tad jis visur ir gražus.

Šv. Augustinas, Ps 45, 3 aiškinimas

„Argi nežinojote, kad man reikia būti savo Tėvo reikaluose?“ (Lk 2, 49). Tai vieninteliai evangelijų mums perteikti berniuko Jėzaus žodžiai. Evangelijose daugiau neužrašyta jokių Jėzaus, kaip vaiko, pastabų, pareiškimų ar žodžių. Ši ištara tikrai sudėtinga, mat iš pirmo žvilgsnio atrodo, kad Jėzus stokoja pagarbos Juozapui ir Marijai, yra aiškiai nustebintas ir supykęs, kad jie nesupranta, kodėl jis pasiliko Dievo šventovėje jiems pirma nepranešęs. Iš tiesų šiais gana mįslingais žodžiais išreiškiamas Jo sūnystės slėpinys, o Jame ir kiekvieno asmens sūnystės slėpinys, nes kiekvienas žmogaus vaikas pirmiau nei pradėtas motinos iščiose, pirmiau nei panorėtas tėvų (ir kaip dažnai net nepanorėtas, nes jo atsiradimas neatitinka žmonių planų) visada branginamas Dievo širdyje. Popiežius Pranciškus ryžtingai pareiškia: „Kiekvienas kūdikis, užsimezgantis motinos iščiose, yra Dievo Tėvo ir jo amžinosios meilės amžinojo plano dalis: *Dar prieš sukurdamas iščiose, tave aš pažinau, dar prieš gimimą tave aš pašventinau* (Jer 1, 5). Kiekvienas kūdikis visada yra Dievo širdyje ir tą akimirka, kai jis pradedamas, išsipildo amžina Kūrėjo svajonė. Pagalvokime, koks vertingas yra embrionas nuo jo prasidejimo akimirkos! Pažvelkime Tėvo, kuris visada mato toliau visos išorinės regimybės, meilės kupinomis akimis“ (AL 168). Ne tik Jėzus kaip Dievo Sūnus yra pašauktas būti savo Tėvo reikaluose, bet ir kiekvienas vaikas, kuris niekada nėra savo tėvų nuosavybė, priklauso dangiškajam Tėvui, visada turinčiam jo atžvilgiu didžiulę ir įstabią svajonę, toli pranokstančią jo žemiškųjų tėvų vaizduotę bei lūkesčius. Tad esminis klausimas – kokia yra Dievo svajonė kiekvieno asmens atžvilgiu? Į šį klausimą išskirtinai iškart ir iš esmės atsako šventasis Jonas Paulius II: „Žmogus negali gyventi be meilės. Žmogus pasidaro pats sau nebesuvokiama esybe ir jo gyvenimas nebetenka prasmės, jeigu jam nepasireiškia meilė, jei jis nesunitinka su meile, jei nepajunta jos ir koku nors būdu nepadaros jos sava, jeigu negali joje gyvai dalyvauti“ (*Redemptor hominis*, 10). Jis kalba apie meilės apreiškimą, susitikimą su meile, apie meilės patyrimą ir net dalyvavimą joje, taip parodydamas, kad labiau nei vidinis sielos judesys ar savęs dovanojimo aktas apreiškiamas, sutinkama, patiriama meilė. Ši meilė, kurioje dalyvaujama, yra realus Asmuo, pats Kristus, kuris, „apreikšdamas Tėvo ir jo meilės slėpinį,“ „pilnatviškai parodo, kas yra žmogus, ir atsklei-

džia jo pašaukimo kilnumą“ (GS 22). Dievas kiekvieno iš mūsų atžvilgiu nepuoselėja svajonės apie abstrakčią ar idilišką meilę. Sūnumi, kuris Juozapo ir Marijos nuostabai sako turįs būti savo Tėvo reikaluose, mums apreiškiamas tikrasis kelias ir reali meilė. O meilė kalba savita kalba, originaliai, ir turi savą būdą, kaip tapti kūnu. Kaip? Per santuoką! Todėl popiežius Benediktas XVI teigia, kad tik „santuoka, besiremianti vienatine ir galutine meile, tampa Dievo santykio su žmogumi paveikslu, ir atvirksčiai: būdas, kuriuo myli Dievas, tampa žmogiškosios meilės matu“ (*Deus caritas est*, 11). Iš tiesų, žodis „meilė“ turi plačiausią semantinę lauką: „kalbama apie tėvynės meilę, meilę savo profesijai, draugų meilę, meilę darbui, tėvų ir vaikų, brolių ir artimųjų meilę, meilę artimui ir meilę Dievui. Tačiau iš šios reikšmių įvairovės išsiskiria vyro ir moters meilė, kai neatskiriamai sąveikauja kūnas ir siela, ir žmonėms atsiveria, regis, nenugalimas laimės paveikslas, greta kurio iš pirmo žvilgsnio blanksta visos kitos meilės rūšys“ (*Deus caritas est*, 2). Būtent vedybine vyro ir moters meile apreiškiamas Dievo meilės Kristuje tobulumas. Tokioje kalboje glūdi tikrai didis slėpinys. Vien mintis, kad Dievas taip mylėjo, jog atvėrė savo širdį žmonijai, jau yra tiesos slėpinio dalis. Tiesa, skaitydami visą Raštą, pirmiausia Pranašų knygas, regime, jog Dievas, trokšdamas išreikšti bei apreikšti savo nepakartojamą santykį su išrinktąja Izraelio tauta, dažnai vartojo vedybinę kalbą. Bet net ligi to ne tik chronologiškai, bet ir teologiškai dieviškajame slėpinyje pranašaujama daug didesnė tiesa: Dievas vedybinę meilę ne vien pasitelkia tam, kad save apreikštų; vedybinė meilė visada buvo pirminis Dievo veido apreikšimas: „Pora, kuri myli ir duoda pradžią gyvybei, yra tikra gyva skulptūra (ne iš akmens ar aukso, kokia draudžiama Dekaloge), gebanti išreikšti Dievą Kūrėją ir Išganytoją. <...> Turint tai priešais akis, vaisingas poros santykis tampa įvaizdžiu Dievo slėpiniui atrasti bei nusakyti – slėpiniui, kuris yra pagrindas krikščioniškojo požiūrio į Trejybę, įžvelgiančio Dievą Tėvą, Sūnų ir meilės Dvasią. Dievas Trejybė yra meilės bendrystė, o šeima – jo gyvas atspindys. <...> Šis trejybinis poros aspektas naujaip išreiškiamas Pauliaus teologijoje“ (AL 11). Apaštalas Paulius Laiške efeziečiams rašo: „*Todėl žmogus paliks tėvą bei motiną ir glausis prie savo žmonos, ir du taps vienu kūnu. Šita paslaptis yra didelė, – aš tai sakau, žvelgdamas į Bažnyčią*“ (Ef 5, 31–32). Šiais žodžiais jis nori pasakyti, jog Dievas, kurdamas Adomą ir Evą taip, kad jie sudarytų vieną kūną, galvoje turėjo su Kristumi ir Bažnyčia susijusį Didįjį slėpinį. Nuo pat pasaulio įsteigimo, dar prieš sukurdamas Adomą ir paimdamas šonkaulį iš jo bei padarydamas iš jo Evą, Dievas priešais akis turėjo savo didžiąją svajonę, Kristaus ir Bažnyčios Didįjį slėpinį, kurį mums šiandien apreikškė Sūnuje. Todėl popiežius Pranciškus, kupinas tikrumo, sako, jog „trokšti sukurti šeimą yra

išdrįsti būti Dievo svajonės dalimi, išdrįsti svajoti išvien su Juo, išdrįsti statydinti išvien su Juo, išdrįsti leisti į istoriją išvien su Juo“ (AL 321). Didysis slėpinys yra ne idealas ar tiesa, bet realus įvykis, turintis konkretų pavidalą – Kryžių, kurio niekas nelaukė ir kuris vis naujaip ir kūrybiškai be paliovos yra mūsų istorijoje. Kaip? Kur? Kada? „Sutuoktiniai Bažnyčiai nuolatos primena tai, kas nutiko ant kryžiaus, vienas kitam ir vaikams liudija išganymą, kuriame dalyvauja per sakramentą“ (AL 72, kur cituojama FC 13). Šitai griaua Santuokos sakramentą iškraipantį paplitusį paviršutinišką supratimą: „Santuokos sakramentas nėra socialinis susitarimas, tuščias ritualas ar vien išorinis įsipareigojimo ženklas. Sakramentas yra dovana sutuoktiniams pašventinti ir išganyti, nes jų priklausomybė vienas nuo kito per sakramentinį ženklą perteikia realų paties Kristaus ryšio su Bažnyčia paveikslą“ (AL 72). Kalbėdami apie Didįjį slėpinį, jo platumą, aukštybę ir didybę, vartojame žmogiškus žodžius; popiežius Pranciškus paprasta kalba rašo: „Sakramentas nėra daiktas ar jėga, nes iš tikrųjų pats Kristus ateina pas susituokusius krikščionis per Santuokos sakramentą. Jis pasilieka su jais, duoda jiems jėgų imti savo kryžių ir sekti Juo, pakilti parpuolus, vienas kitam atleisti, nešioti vienas kito naštas. Krikščioniškoji santuoka yra ženklas, ne tik rodantis, kaip labai Kristus pamilo Bažnyčią per jo Kryžiumi užantspauduotą Sandorą, bet ir padarantis tą meilę tikrove sutuoktinių bendrystėje“ (AL 73). Sutuoctinių meilė vienas kitam yra tokia pat, kaip nukryžiuoto Kristaus meilė Bažnyčiai. Štai tokia nepaprasta tad yra atitiktis, ir vien mintis apie tai priverčia mus sudrebėti. Sutuoctiniai Santuokos sakramento malonės galia myli vienas kitą dieviškai, myli vienas kitą Dievo malone. Kas yra Dievo meilės viršūnė? „*Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų*“ (Jn 3, 16). Sutuoctiniai įgyvendina ir apreiškia šios dieviškosios meilės pasauliui kvailybę. Pasak popiežiaus Pranciškaus, „visas bendras sutuoktinių gyvenimas, visas santykių tarp jų, jų su vaikais ir pasauliu tinklas iš tikrųjų bus ženklinamas bei stiprinamas sakramento malonės, kylančios iš įsikūnijimo bei Velykų slėpinių, kuriais Dievas išreiškė visą savo meilę žmonijai ir artimai su ja susijungė. Jie niekada vieni savo jėgomis nesiims atsirandančių iššūkių. Jie pašaukti į Dievo dovaną atsiliepti savo įsipareigojimu, kūrybiškumu, tvirtumu kasdienėje kovoje, tačiau visada gali šauktis Šventosios Dvasios pašventinti jų vienybę, kad gautoji malonė vis iš naujo reikštųsi naujoje situacijoje“ (AL 74). Žinoma, jų meilė yra „netobulas Kristaus ir Bažnyčios tarpusavio meilės ženklas“ (AL 72), o „vyro-moters ir Kristaus-Bažnyčių porų analogija netobula“ (AL 73), nes santuoka, net pati sėkmingiausia ir švenčiausia, negali ir neturėtų asmens iki galo patenkinti. Daugelio šeimų kančios priežastis šiandien yra paplitęs įsitikinimas,

kad jų santuoka yra ilgai trokšto, galutinio tikslo pasiekimas. Vedybinė meilė nesuteikia žmogiškosios laimės; juk nė vieno sutuoktinio nėra be ribotumų, silpnybių ar trapumo, todėl jis negali patenkinti didelių meilės lūkesčių, kurių galbūt turi žmogus. Santuoka niekada nėra galutinis tikslas, bet leidžia „meilės ir gyvenimo džiaugsmuose jau dabar ragauti Avinėlio vestuvių pokylio“ (AL 73). Todėl sutuoktiniai nuskirti ne žemiškai santuokai, bet amžinai vienybei – Kristaus Sužadėtinio santuokai su savo Sužadėtine Bažnyčia. Netekus šios pamatinės gairės, prasmės ir tvarumo netenka ir pati santuokinė sandora. Būtent amžinybės matmuo suteikia jai tikrai žmogišką skonį; be to visa tampa prėska ir be krypties. Būtent šitai yra šeimos ir santuokos šiandienės krizės, nepasigailinčios nė vieno, priežastis. Santuoka yra tik išankstinė laimės nuojauta, o ne pati laimė. Norite būti laimingi? Tai nemėginkite ieškoti jos statydindami amžinuosius namus santuokoje. Santuoka yra tikrieji vartai į kelią, vedantį į pilnatvišką džiaugsmą, tačiau sustoti prie durų reiškia rizikuoti niekada nesudalyvauti amžinajame vestuvių pokylyje. Todėl neatidėliotinai būtina teisingai skelbti šeimoms Jėzaus Kristaus Evangeliją parodant joms, kad „įsikūnydamas Jis prisiima žmogiškąją meilę, apvalo, atbaigia ją ir per savo Dvasią dovanoja sutuoktiniams gebėjimą ją gyventi, visą jų gyvenimą pripildydamas tikėjimo, vilties ir meilės. Šitai sutuoktiniai yra tartum pašventinami ir per jo malonę statydina Kristaus Kūną bei yra namų Bažnyčia“ (AL 67). Tai reiškia ne rūpinimąsi šeimų religiniu ar dvasiniu matmeniu, bet pagalbą patiriant nepaprastą atpirkimo darbą, Kristaus atliktą mūsų žmogystėje: be Jo žmogaus meilė niekada nebūtų savimi, prarastų visą savo pirminį grožį. Vadinasi, bažnytinė bendruomenė privalo šeimoms skirti savo geriausius išteklius, nes „šeimos gerovė yra esminis dalykas pasaulio ir Bažnyčios ateičiai“ (AL 31), o ir „Bažnyčia, trokšdama visapusiškai suprasti savo slėpinį, žvelgia į krikščioniškąją šeimą, kuri jį autentiškai parodo“ (AL 67). Didysis Kristaus ir Bažnyčios slėpinys priklauso nuo šeimos. Kitaip tariant, išgelbėdama šeimą, Bažnyčia ne tik tampa savimi, bet per šeimos santykius savo veidą pasauliui parodo ir Dievas, taip išpildydamas savo didžiąją svajonę žmonijos atžvilgiu.

Šeimoje

Apmąstykime:

- 1) Ar Dievo didžioji svajonė žmonijos atžvilgiu turi ką nors bendra su paties žmogaus svajonėmis?
- 2) Santuoka yra ne pati laimė, bet laimės išankstinė nuojauta. Kokių konkrečių padarinių tokia ištara turi santuokiniame ir šeimyniniame gyvenime?

Igyvendinkime:

1) „Visas bendras sutuoktinių gyvenimas, visas santykių tarp jų, jų su vaikais ir pasauliu tinklas iš tikrųjų bus ženklinamas bei stiprinamas sakramento malonės, kylančios iš įsikūnijimo bei Velykų slėpinių, kuriais Dievas išreiškė visą savo meilę žmonijai ir artimai su ja susijungė. Jie niekada vieni savo jėgomis nesiims atsirandančių iššūkių. Jie pašaukti į Dievo dovaną atsiliepti savo išpareigojimu, kūrybiškumu, tvirtumu kasdienėje kovoje, tačiau visada gali šauktis Šventosios Dvasios pašventinti jų vienybę, kad gautoji malonė vis iš naujo reikštųsi naujoje situacijoje“ (AL 74). Kaip Šventoji Dvasia veikia jūsų santuokiniame ir šeimyniniame gyvenime?

2) Mylėti vienam kitą Dievo malone, mylėti dieviškąją meilę, mylėti vienam kitą taip, kaip Kristus mylėjo Bažnyčią, ligi pat savęs paaukojimo ant kryžiaus – kaip visa tai įgyvendinti?

Bažnyčioje

Apmąstykite:

1) Kodėl taip sunku santuokos ir šeimos Evangelijos skelbimą padaryti Bažnyčios pastoracinės tarnybos dalimi?

2) Didysis Kristaus ir Bažnyčios slėpinys priklauso nuo šeimos. Ką tai reiškia?

Igyvendinkime:

1) „Bažnyčia, trokšdama visapusiškai suprasti savo slėpinį, žvelgia į krikščioniškąją šeimą, kuri jį autentiškai parodo“ (AL 67)? Kaip šitai įgyvendinti?

2) Jei tiesa, kad „šeimos gerovė yra esminis dalykas pasaulio ir Bažnyčios ateičiai“ (AL 31), ką Bažnyčia turėtų daryti savo pastoracinėje tarnyboje?

Ketvirta katechezė

DIDŽIOJI SVAJONĖ KIEKVIENO ATŽVILGIU

„Visi, kurie jį girdėjo, stebėjosi jo išmanymu ir atsakymais“ (Lk 2, 47).

Viešpatie Jėzau Kristau,

Tu mus mokei, kad būtume gailestingi kaip dangiškasis Tėvas,

Tu mums sakei: kas regi Tave, tas regi ir Tėvą.

Parodyk mums savo veidą, ir mes išgelbėti būsim.

Meilės kupinas Tavo žvilgsnis išlaisvino Zachiejų ir Matą iš godumo;

svetimautoją ir Magdalię – iš laimės ieškojimo vien kūrinuose;

pravirkdė Petrą po išdavystės,

o atgailaujančiam plėšikui pažadėjo Rojų.

Padaryk, kad žodžius, Tavo ištartus samarietei, kiekvienas išgirstume lyg sau pasakytus:

Jei tu pažintum Dievo dovaną!

Tu esi regimasis veidas neregimojo Tėvo,

Dievo, kuris labiausiai parodo savo visagalybę atleisdamas ir pasigailėdamas, –

padaryk, kad Bažnyčia būtų regimasis Tavo veidas – mūsų Viešpaties, prisikėlusio ir gyvenančio šlovėje.

Tu panorėjai, kad ir Tavo tarnai silpnumu apsiliktų, idant deramai užjaustų vaikščiojančius nežinojimo ir paklydimo tamsybėse;

padaryk, kad kiekvienas, bet kuri iš šių tarnų susitkęs, pasijustų Dievo kviečiamas, mylimas ir išlaisvintas iš nuodėmių.

Atsiųsk savo Dvasią ir visus pašventink Jos patepimu, kad Gailestingumo jubiliejus būtų Viešpaties malonės metai,

o Tavo Bažnyčia su nauju užsidegimu neštų džiugią naujieną vargdieniams,

kaliniams ir prispaustiesiems skelbtų laisvę,

o akliesiems gražintų regėjimą.

Užtariant Marijai, Gailestingumo Motinai,

prašome Tave, kuris su Tėvu ir Šventąja Dvasia gyvena ir viešpatauji per visus amžius amžius.

Amen.

Popiežiaus Pranciškaus malda, skirta Nepaprastajam Gailestingumo jubiliejui (2015 12 08)

Evangelija pirmą kartą vaizduoja Jėzų, kalbantį ir bendraujantį su mokytojais, klausinėjantį jų bei atsakinėjantį jiems. Tai, ką jis sako, visus stebina, jie stebisi jo protu. Įdomu, kad jis per šį pirmą bendravimą nemoko jo pašnekovams vien tyliai klausantis. Jėzus bendrauja, kalbasi, klausia, klausosi, atsako plėtodamas labai dinamišką ir gyvą, absoliučiai visus stebinantį dialogą. Jo žodis įstengia palytėti kiekvieną, ir tai jau akivaizdu iš pirmo karto, kai jis kalba. Nuo pradžių Jėzus ne tik geba savo dialogą pritaikyti prie kiekvieno asmens, kurį sutinka savo kelyje, bet ir pirmiausia trokšta kalbėtis su visais, nes „trokšta, kad visi žmonės būtų išganyti ir pasiektų tiesos pažinimą“ (1 Tim 2, 4). Kiekvienam reikia Dievo išganymo, ir tas atpirkimas kiekvieną asmenį pasiekia per Sūnaus veide apreikštą dieviškąjį gailestingumą. „Kaip tik todėl, – sako popiežius Pranciškus, – paskelbiau Ypatingąjį gailestingumo jubiliejų. Tai turėtų būti Bažnyčiai malonės metas ir padėti padaryti tikinčiųjų liudijimą stipresnį bei veiksmingesnį“ (Misericordiae vultus, 3). Šis kvietimas pirmiausia skirtas Bažnyčiai, nes jai pirmutinei tenka

užduotis „skelbti Dievo gailestingumą, tvinksinčia Evangelijos širdį, kuri per ją turi pasiekti kiekvieno žmogaus širdį ir protą. Kristaus Sužadėtinė persiima Dievo Sūnaus, ateinančio pas visus be išimties, elgsena“ (*Misericordiae vultus*, 12). Dieviškojo gailestingumo nepanaikina ir nesustabdo joks žmogaus trapumas, silpnumas ar varganumas, priešingai, „kartą aprenktas gailestingumu, net jei dėl nuodėmės ir išlieka silpnumo būvis, jis pranokstamas meilės, leidžiančios žvelgti tolyn ir gyventi kitaip“ (*Misericordia et misera*, 1). Klaidinga ir kažkiek apgaulinga Dievo gailestingą veikimą laikyti atlygiu tiems, kurie savo varganumo atsikratė. Dievo gailestingumas niekada nėra užkariaujamas ar nuperkamas; priešingai, jis visada neatlygintinai dovanojamas ir siūlomas kiekvienam, kad kiekvienas žmogus, kaip sūnus palaidūnas, galėtų būti gražiausiu drabužiu aprenktas Tėvo, kuris nuo jo ar jos pasišalinimo laukė jo ar jos sugrįžtant ir pasirenkant naują gyvenimą. Iš esmės būtent Dievo gailestingumas duoda pradžią atsivertimui, ne priešingai. Žmogaus atsivertimas niekada nepatrauks ir nelaimės dieviškojo gailestingumo. Kaip tik neužtarnauta ir netikėta Dievo atleidimo patirtis visada paskatina žmogaus širdį tikrai ir nuoširdžiai trokšti atsiversti ir pradėti naujaip gyventi. Ši žinia skirta visiems, kiekvienam jo nepakartojamoje asmeninėje situacijoje bei būklėje. Nė vienas, absoliučiai nė vienas nėra atskirtas nuo Dievo gailestingumo! Gailestingasis Tėvas išskėstomis rankomis visada laukia net tų, kurie dėl įvairių priežasčių tebegyvena priešingai Evangelijos idealui. Todėl „išsituokusiems, kurie gyvena sudarę naują sąjungą, svarbu leisti pajusti, kad jie yra Bažnyčios dalis, nėra „ekskomunikuoti“ ir tokiais nelaikytini, nes vis dar yra bažnytinės bendrytės nariai“ (*AL* 243). Dėmesio! Toks teiginys jokių būdu nereiškia abejonės krikščioniškuoju mokymu apie neišardomumo dovaną Santuokos sakramente. Bažnyčia gerai suvokia, jog bet kuris „santuokinio ryšio nutraukimas prieštarauja Dievo valiai“ (*AL* 291), nes santuokos neišardomumas yra „absoliučiai ištikimos meilės, kuria Dievas myli žmogų, o Kristus – Bažnyčią, vaisius, ženklas ir reikalavimas“ (*Familiaris consortio*, 20). Štai kodėl popiežius Pranciškus taip kreipiasi į visą bažnytinę bendruomenę: „Ikisantuokinė ir santuokinė pastoracija pirmiausia turi būti ryšio pastoracija, kai perteikiama tai, kas padeda ir bręsti meile, ir įveikti sunkias akimirkas. Tai nėra vien dogminiai įsitikinimai ir niekada negali būti apribota Bažnyčios siūlomais vertingais dvasiniais ištekliais, bet turi būti praktinės programos, išmintingi patarimai, iš patyrimo kilusios strategijos, psichologinės gairės. Visa tai sudaro meilės pedagogiką, kuri, kad juos viduje mobilizuotų, negali ignoruoti jaunuolių dabartinių jautrybių. Rengiant sužadėtinius, sykiu turėtina galimybė nurodyti jiems vietas ir asmenis, konsultantus ar tam pasirengusias šei-

mas, į kuriuos jie galėtų kreiptis pagalbos sunkumams iškilus. Tačiau nevalia užmiršti pasiūlyti ir Sutaikinimo sakramento, kuris leidžia gailestingo Dievo atleidimo ir atpirkimo galia palikti už nugaros nuodėmes bei klaidas, padarytas praėjusiame gyvenime ir paties santykio plotmėje“ (*AL* 211). Todėl būtina pasitelkti visas reikiamas priemones, kad galėtume gyventi vedybinio sakramento nepaprasta neišardomumo dovana ir ją pilnatviškai įgyvendinti. Pirmiausia kiekvienas turime suvokti, kad Kristus „per Santuokos sakramentą suteikia „naują širdį“, ir sutuoktiniai gali ne tik įveikti „širdies kietumą“ (*Mt* 19, 8), bet ir pirmiausia dalytis pilnutine ir nepaliaujama Kristaus meile, Naująja ir Amžinąja Sandora, meile, kuri tapo kūnu. Kaip Kristus yra „ištikimas liudytojas“ (*Apr* 3, 14), tas Dievo pažadėtasis „taip“ (plg. 2 *Kor* 1, 20), ir kartu tobuliausiai bei besąlygiškai įgyvendina ištikimą meilę, kuria Dievas myli savo tautą, taip ir krikščionys sutuoktiniai yra pašaukti realiai dalyvauti neatšaukiamame, neišardomame ryšyje, kuris jungia Kristų su Bažnyčia, jo sužadėtinę, kuriai jis parodė meilę iki galo“ (*Familiaris consortio*, 20). Turėdami priešais akis Evangelijos nepaprastų tiesų didžiulį turtą ir šias konkrečias, realistines pastoracines gaires, savęs turėtume paklausti, kiek laiko, vietos ir išteklių krikščionių bendruomenės skiria santuokinei ir ikisantuokinei pastoracijai? Atsakomybė už daugybės santuokų žlugimą pernelyg lengvai perkeliama vien ant sutuoktinių pečių. Bažnytinei bendruomenei galbūt bus svarbu paklausti, kokios naudos jaunos poros gauna iš lydėjimo bei pamokymo iki jų gyvenimo didžiojo žingsnio – Santuokos sakramento priėmimo? Jiems pasiūlytina tai, kas priklauso; pirmiausia „pirmi santuokinio gyvenimo metai yra esmingai svarbus ir keblus laiko tarpas, per kurį poros geriau supranta santuokos iššūkį bei reikšmę. Iš to išplaukia pastoracinio lydėjimo po sakramento šventimo poreikis (plg. *Familiaris consortio*, III dalis). Labai svarbu, kad tokioje pastoracijoje dalyvautų patyrusių sutuoktinių poros. Vieta, kur patyrusios poros galėtų padėti jaunesnėms, galbūt talkinant asociacijoms, bažnytiniams sąjūdžiams ir naujosioms bendruomenėms, yra parapija“ (*AL* 223). Nemenkesnis dėmesys skirtinas visiems tiems, kurie šeimoje išgyvena konfliktines situacijas. „Apšviesta Kristaus žvilgsnio, Bažnyčia su meile gręžiasi į netobulai dalyvaujančiuosius jos gyvenime. Ji pripažįsta, jog ir jų gyvenime veikia Dievo malonė, ir drąsina juos daryti gera, su meile rūpintis vienas kitu ir tarnauti bendruomenei, kurioje jie gyvena ir dirba“ (*AL* 291). Niekas neįstengs susiaurinti dieviškosios malonės veikimo ribų, nes ji visados žmogui nesuvokiamu būdu veikia visur ir kiekviename: „Nuoširdžiai tikiu, kad Jėzus nori Bažnyčios, dėmesingos gėriui, kuri Šventoji Dvasia skleidžia tame, kas silpna, – Motinos, kuri net akimirka, kai aiškiai skelbia savo

objektyvų mokymą, niekada neatsisako galimo gėrio, net ir rizikuodama susitepti kelio purvu“ (AL 308). Prisiartinome prie pagrindinio ir esminio krikščioniškojo tikėjimo taško, kur labai lengvai galima pakliūti į dvi kraštutinybes: pirmoji, galbūt labiau paplitusi kultūriškai, linkusi nureikšminti bet kokią santuokinį būvį, jei sąžinė Dievo atžvilgiu rami; kita, dabar laikoma labiau atgyvenusia, skiria vadinamuosius tvarkingus krikščionis nuo tų, kurie gyvena „netvarkingoje“ situacijoje. Akivaizdu, kad nė viena iš šių kraštutinybių neatitinka Evangelijos ar Bažnyčios mokymo. Didžioji žinia, Kristaus atnešta pasauliui ir mūsų nuolatos visur ir visada kartotina, yra tai, kad Dievas visų atžvilgiu turi Didžiąją svajonę, neišskiriant nė vieno. Kokia ta Dievo Didžioji svajonė kiekvieno atžvilgiu? Gal geriau pradėti nuo to, kokia ji nėra. Dieviškoji svajonė nėra santuoka, nė šeimos įsteigimas. Ir viena, ir kita yra Svajonės dalis, nes brėžia trajektoriją, kelią, taką, maršrutą; tačiau tai nėra galutinis žmogaus gyvenimo tikslas. Tai reiškia, jog tie, kurie pilnatviškai gyvena Santuokos sakramentu, jau žemėje nuvokia galutinį tikslą – Kristaus ir visos žmonijos amžinąsias vestuves. Vis dėlto ir tie, kurie dėl įvairių priežasčių žemėje gyvena žmogiškojo trapumo situacijoje, kai jų sakramentinė santuoka bandoma ir paženklinta neišgydomų žaizdų, nebus nušalinti nuo vestuvių pokylio; priešingai, toks troškimas dėl jų dabartinio žmogiškojo būvio jų širdyse gali būti net dar karštesnis. Tai kokia ta Dievo Didžioji svajonė visų atžvilgiu, Svajonė, apimanti visus? Amžinosios vestuvės su kiekvienu žmogumi! Kodėl Bažnyčios mąstyme ir, vadinasi, pastoracijoje tie skirtumai pabrėžiami taip stipriai, kad krikščionių protuose kelia dviprasmiškumą bei painiavą? Todėl, kad į Dievo Didžiąją svajonę dažnai žvelgiame iš žemiškosios, o ne iš dangiškosios perspektyvos. Žiūrėdami į atvirkščią siuvinio pusę, matysime tik beprasmį daug susipynusių siūlų raizginį. Bet pažvelgę į gerąją pusę, nustebinsime – ta netvarkinga siūlų sampyna lemia gražų vaizdą, išsiuvinėtą mylinčio ir kantraus Dievo rankos. Lygiai taip pat Dievo svajonės grožį ir didybę galime suvokti tik žvelgdami iš amžinybės perspektyvos. Būtent tai paskatina popiežių Pranciškų *Amoris laetitia* pabaigoje išsakyti tokį kvietimą: „Vis dėlto žvilgsnis į vis dar nepasiektą pilnatvę leidžia mums istorinio kelio, kuriuo žengiame kaip šeimos, neabsoliutinti ir nustoti iš tarpasmeninių santykių reikalauti tokio tobulumo, intencijų tyrumo ir nuoseklumo, kokius galima atrasti tik galutinėje Karalystėje. Be to, tai mus sulaiko nuo griežto smerkimo tų, kurie yra didelio silpnumo ženklina muose būviuose. Visi esame pašaukti gyvai stiebtis link to, kas pranoksta mus pačius ir mūsų ribas, todėl kiekviena šeima turi gyventi nuolatos jausdama šią paskatą. Keliaukime, šeimos, keliaukime toliau! To, kas mums pažadėta, visada yra daugiau, nei galime įsivaizduoti. Nepraraskime vilties dėl savo trūkumų ir ly-

gia greta nepaliaujamai ieškokime Dievo mums pažadėtos meilės ir bendrystės pilnatvės“ (AL 325). Negana to, jei tiesa, kad Santuokos sakramentas – panašiai kaip Šventimų – kreipia į Bažnyčios misiją bei statydinimą, tai tiems, kurie gyvena Santuokos sakramento malone, tenka didesnė atsakomybė už santuokos bei šeimos krizes. Juk „tokios situacijos reikalauja rūpestingo įžvalgumo ir labai pagarbaus lydėjimo. Vengtina bet kokių kalbų bei nuostatų, kurias jie galėtų palaikyti diskriminuojančiomis. Vietoj to juos reikia raginti įsitraukti į bendruomenės gyvenimą. Toks rūpinimasis nereiškia, kad krikščionių bendruomenė susilpnina savo tikėjimą santuokos neišardomumu ar to liudijimą. Priešingai, kaip tik per tai reiškiasi jos artimo meilė“ (AL 243). Tad santuokos neišardomumas nėra dovana vien sutuoktiniams; tai taip pat dovana visai bendruomenei ir ypač tiems, kurie paženklinti krizės savo santuokoje žaizdų. Kitaip tariant, jei tiesa, kad sutuoktiniai vedybine malone dieviškai patiria savo bendrystės galią, tai ta nesulaikoma galia negali būti užsklęsta jų poroje ar šeimoje. Pagal savo prigimtį ji sklinda visur leisdama visiems – ir pirmiausia tiems, kurie išgyvena santuokos ir šeimos dramas, – paragauti bendrystės, Dievo švelnumo bei atjautos balzamo, perteikiamo odės jų santuokos neišardomumui. Tad tas neišardomumas yra didelė dovana visai Bažnyčiai, nes juo kiekvienam perduodama amžinai ištikima Dievo meilė Jėzuje Kristuje.

Šeimoje

Apmąstykite:

- 1) Kuria prasme santuokos neišardomumo dovana skirta ne tik porai, bet ir visai bažnytinei bendruomenei?
- 2) Kas pasiūlytina jaunai porai, kuri pasibeldė į bažnyčios duris prašyti Santuokos sakramento?

Igyvendinkime:

- 1) Kaip šeimos galėtų tapti atsakingomis ikisantuokinės ir santuokinės tarnybos veikėjomis mūsų bažnytinėse bendruomenėse?
- 2) Kuria prasme ir kaip sutuoktiniai pašaukti vertingai ir nepakartojamai padėti visoms šeimoms, kamuoja moms kokios nors krizės ir santuokos trapumo?

Bažnyčioje

Apmąstykite:

- 1) Kokia yra visus aprėpianti Dievo Didžioji svajonė kiekvieno atžvilgiu?

2) Kiek laiko, vietos ir išteklių mūsų krikščioniškosios bendruomenės skiria ikisantuokinei ir santuokinei pastoracijai?

Igyvendinkime:

1) Kokią pastoraciją, skirtą visoms šeimoms, kamuojamoms kokios nors krizės ir santuokos trapumo,

krikščioniškoji bendruomenė yra pašaukta įgyvendinti?

2) Su kokiais sunkumais susiduria pastoracija atžvilgiu tų, kurie kartais jaučiasi bažnytinių bendruomenių atstumti dėl savo ypatingos santuokinės bei šeimyninės padėties? Ką būtų galima pasiūlyti siekiant paskatinti Dievo Didžiosios svajonės skelbimą jiems?

Nauji leidiniai

Popiežius Pranciškus. Kai meldžiatės, sakykite TÈVE MŪSŪ: apmąstymai apie maldą, kurios Jėzus išmokė savo mokinius. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2018. – 136 p.

„Tėve mūsų“ – malda, apimanti visas kitas maldas, ją mokiniams padovanojo Jėzus, paprašytas išmokyti melstis. Knygoje „Kai meldžiatės, sakykite: Tėve mūsų“ popiežius Pranciškus gilinasi į kiekvieną šios maldos frazę, kalbėdamasis su teologu, Padujos kalėjimo kapelionu Marco Pozza. Pokalbį pajvairina ir pagilina tarp skyrelių įterptos popiežiaus Pranciškaus homilijos, kuriose plėtojamos tokios svarbios temos kaip tėvystė, malonė, atleidimas, blogis. Knygos pabaigoje – jautrus Marco Pozzos pasakojimas, ką malda „Tėve mūsų“ byloja jo parapijiečiams – nuteistiesiems.

Josef Pieper. Apie dorybes. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2018. – 232 p. [Bibliotheca Christiana]

Ši tomą sudaro keturios savarankiškos knygos apie pagrindines dorybes; jos nedidelės apimties – trumpai ir koncentruotai išsako esminius ir gyvenime svarbius dalykus. Itin vertinga Josefo Pieperio stiliaus ypatybė ta, kad jis neklaidžioja aplinkkeliais, nenuklysta nuo temos, jo nedomina skambūs žodžiai, tai, kas neesminga. Jis eina prie tikrosios dalyko šerdies ir čia pasilieka. Aiškų jo stilių išugdė intensyvus skaitymas ir įtemptas mąstymas. Skaitytojui pateikiamas rezultatas, o ne ilgas ir varginantis ieškojimo procesas. Tam, kas ieško filosofinio mąstymo, įkvepiančio, o kartu proto ir blaivaus, kas ieško mąstymo, padedančio gyventi kasdienį gyvenimą ir puoselėti gyvenimo meną, Josefas Pieperis bus patikimas dvasinis palydovas.

Christiane Rancé. Simone Weil: neįmanomybės draša. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2018. – 288 p.

Simona Weil buvo tai, ką skelbė, – nuostabus gyvenimo, pasiekusio kraštutines ribas, įkūnijimas. Ji niekad neapsimetinėjo: aistros, pasibjaurėjimas, troškimai, beprotybės sukildavo ir nuslopdavo sukuryje, kuriame triumfavo jos gyvenimo genijus. Simona Weil buvo į dangų žengianti siela – traukiama aukštybių, graužiama savo vidaus. Taigi šventoji? „Šventoji pasaulietė“, – patikslina Michelis Serres'as, norėdamas pabrėžti, kad tokia ji buvo visose srityse: dvasinėje, socialinėje ir politinėje. Šventoji besąlygišku įsipareigojimu, kurį rodė kiekvieną savo gyvenimo valandą, ieškoti tiesos ir stoti akis į akį su ja. Ir tai dar ne viskas: apgailėtina, varanti į nevilgtį, gniaužianti kvapą nelyginant oras pasaulio viršūnėse, Simona Weil leido sau nepaprastą malonumą būti nesuprantama savo amžininkams, kad būtų, be abejo, geriau suprasta XXI amžiuje.

Christiane Rancé – prancūzų eseistė, žurnalistė, parašiusi biografinių knygų apie rusų rašytoją Levą Tolstojų, šventąją Teresę Avilietę, popiežių Pranciškų ir kt. 2013 m. gavo Tikinčiųjų rašytojų ir *Panorama-La Procure* premijas už knygą apie maldą, 2015 m. – Prancūzų akademijos esė premiją.

VELYKŲ SLĖPINYS APREIŠKIA DIEVO GAILESTINGUMĄ

II Velykų sekmadienis (Atvelykis)
Apd 4, 32–35; Ps 118, 2–4. 16ab–18. 22–24;
1 Jn 5, 1–6; Jn 20, 19–31

Šiandien Mišių Evangelijoje girdėjome Kristų sakant ką tik palietusiam Jo žaizdas Tomui: „Tu įtikėjai, nes pamatei.“ Tuoj pat po to Viešpats pridūrė: „Palaiminti, kurie tiki nematę!“ Gal kai kurie iš jūsų spontaniškai galvojate, kad Kristus čia turi omenyje mus visus, kurie nesame matę Jėzaus, bet tikime į jį remdamiesi apaštalų žodžiais ir liudijimu. Žinoma, tai tiesa. Tačiau, analizuodami tekstą, turime pastebėti, kad tuo metu, aštuntą dieną po prisikėlimo, Kristus nesakė: „Palaiminti, kurie tikės nematę“, bet „palaiminti, kurie tiki nematę“. Galima manyti, kad Jonas evangelistas, kuris buvo tada kartu su Tomu ir kitais apaštalais ir mums papasakojo šį epizodą, teisingai pajuto, jog Jėzus kalbėjo pirmiausia apie jį. Nes prieš savaitę, Velykų rytą, Jonas, nubėgęs prie Viešpaties kapo ir įėjęs paskui Petrą į rūsi, iš karto „pamatė ir įtikėjo“. Nors dar nebuvo matęs prisikėlusio Jėzaus. Kaip ir Petras, jis galėjo tik konstatuoti, kad kapas tuščias, paliktos tik drobulės ir skara. Petras pastebėjo šiuos dalykus, o Jonas, juos priimdamas kaip ženklus, drąsiai žengė per tikėjimo į Kristaus prisikėlimą slenkstį. Kartu su Mergele Marija, arba po jos, Jonas gali būti vadinamas pirmuoju iš visų tikinčiųjų.

Jono tikėjimo aktas buvo parengtas ypatingomis malonėmis, kuriomis jis buvo apdovanotas. Jis buvo Viešpaties ypač mylimas mokinys ir tobulai atsiliepė į Kristaus meilę. Paskutinės vakarienos metu Jonas ilsėjosi ant Viešpaties krūtinės ir intymiai kalbėjosi su juo atvira širdimi. Didįjį penktadienį, stovėdamas prie kryžiaus po Jėzaus mirties, jis matė iš Viešpaties atverto šono ištekant kraujo ir vandens. Jonas iškilmingai mums perdavė šį epizodą kaip svarbų tikėjimo ženklą sakydamas: „Regėjusis tai paliudijo... kad ir jūs tikėtumėte.“ Iš tikrųjų tai buvo ne tik Bažnyčios ir sakramentų, bet ir viso dieviškojo gailestingumo darbo provaizdis. Pradžioje sukūręs žmoniją gryna meile, Dievas gailestingai išgelbsti ir atkuria nupuolusius žmones savo įsikūnijusiame Sūnuje, kuris išmoko klusnumo ir gailestingumo, kentėdamas ir aukodamas savo gyvybę už mus.

Jonas puikiai žinojo, kad po prisikėlimo Jėzus padarė daug ženklų savo mokinių akivaizdoje. Aprašė ne visus, bet tik tuos, kurie gali padėti mums tikėti į Kristų

ir turėti gyvenimą jo vardu. Velykų vakare Jėzus atėjo pas mokinius ir parodė jiems ne tik savo sužeistas rankas ir kojas, bet ir šoną. „Jis kvėpė į juos ir tarė: *Imkite Šventąją Dvasią. Kam atleisite nuodėmes, tiems jos bus atleistos.*“ Šitaip Jonas mums rodo prisikėlusio Jėzaus kūną kaip gailestingumo šaltinį. Po to evangelistas pasakoja, kaip Tomas savaitę vėliau buvo išgydytas nuo savo abejonių ir nevilties, kai savo ranka palietė Jėzaus šoną. Iš tikrųjų kartu su Tomu visi Kristaus mokiniai buvo tada išvaduoti iš kryžiaus papiktinimo, dar slapčia apsunkinusio jų širdis. Jonas čia pristato savo nukryžiuotą ir prisikėlusį Mokytoją kaip didžiausiąjį Dievo gailestingumo įrankį. Iš tikrųjų vanduo ir kraujas, ištekėję iš Jėzaus šono ant kryžiaus, dabar trykšta iš jo prisikėlusio kūno kaip gailestingumo versmė, visus nuvalanti ir teikianti visiems tikrą ir amžinąjį gyvenimą.

Dievo gailestingumas, ateinantis per Jėzų Kristų, buvo siūlomas visiems žmonėms per visą istoriją. Tačiau Šventosios Dvasios apšviesta Bažnyčia šiandien supranta, kad reikia kuo intensyviau skelbti gailestingumą būtent mūsų epochoje, kuri kamuojama tiek daug žiaurių nusikaltimų ir kurioje Dievo ir jo meilės atmetimas plačiai paplitęs. Prieš Antrąjį pasaulinį karą Šventoji Dvasia pažadino šv. Faustiną kaip Dievo gailestingumo pranašę ir apaštalę. Ji buvo ypač įkvėpta šlovingojo Velykų Kristaus vizija. Viešpats pasirodė jai tokiu paveikslu, kuris aiškiai primena Evangelijos aprašytą apsireiškimą šv. Tomui. Tačiau dabar iš jo atverto šono sklinda du šviesos spinduliai – baltas ir raudonas. Tai primena Didžiojo penktadienio vandenį ir kraują, bet, kaip paaiškino vienuolei pats Jėzus, tai ypač yra galinga gailestingos meilės, kurią Viešpats lieja iš savo širdies ir kurioje jis norėtų apimti visą žmoniją, srovė.

2000-aisiais metais šventasis popiežius Jonas Paulius II kanonizavo seserį Mariją Faustiną ir, teigiamai atsiliepdamas į jos prašymą, Atvelykio sekmadienį paskelbė Dievo Gailestingumo sekmadieniu. Tad priimkime su dėkingumu šį gailestingumą, kurį mūsų Atpirkėjas gausiai išliejo ant mūsų šios Velykų savaitės metu. Ir, sekdami šventųjų Jono, Tomo, Faustinos, popiežiaus Jono Pauliaus II pavyzdžiu, tapkime dieviškojo gailestingumo apaštalai nuolatos melsdamiesi: „Jėzau, pasitikiu Tavimi... pasigailėk mūsų ir viso pasaulio.“ Amen. Aleliuja.

Parengė t. Grigalius Casprini OSB

PRISIKĖLĘS JĖZUS LAIMINA ŽMONIŲ BENDRABŪVĮ

III Velykų sekmadienis (B)

Apd 3, 13–15; Ps 4, 2. 7. 9; 1 Jn 2, 1–5a; Lk 24, 35–48

Kol esame žemėje, mums egzistuoja šiaurė, pietūs, rytai ir vakarai – mūsų buvimo vieta gali būti tiksliai nustatyta pasaulio šalių atžvilgiu. Bet jei pakylame į kosmosą, žemės mastai ir pasaulio šalys mūsų nebesaisto.

Kol Jėzus gyveno žemėje, jo buvimą taip pat apibrėžė tam tikra konkreti vieta. Nors apie kai kuriuos šventuosius pasakojama, kad jie galėdavo būti vienu metu keliose vietose, tokio liudijimo apie įsikūnijusį Dievą nerandame. Jei Jėzus buvo Nazarete, tai jo nebuvo Jeruzalėje, jei pietavo pas Levį, tuo metu neviešėjo pas Lozorijų. Atėjęs į žemę, Jėzus buvo gan nedidelėje teritorijoje. Kaip kiekvienas iš mūsų jis buvo apibrėžtas laiko (gyveno mūsų eros pradžioje, jo gyvenimo trukmė – 33 metai) ir erdvės (Palestina, Egiptas). Jėzus buvo artimas tiems ir sutinkamas tik tų, kurie gyveno jo laikais ir būtent tose vietovėse, kur jis vaikščiojo ir mokė.

Švenčiame trečią Velykų sekmadienį ir džiaugiamės skaitydami apie Prisikėlusiojo pasirodymus mokiniams. Bet šie pasakojimai mus truputį klaidina. Nejučiom Jėzaus prisikėlimas mums ima atrodyti toks pat, kaip Lozoriaus: Jėzus grįžta ten pat, kur buvo, toks pat, koks buvo, susitinka su tais pačiais žmonėmis, su kuriais bendravo anksčiau. Trumpai čia pabuvęs, jis iki pasaulio pabaigos palieka mūsų planetą.

Jei Prisikėlimo intencija būtų tik įrodyti Jėzaus dievybę ir sustiprinti išgąsdintus apaštalus, kad ir koks didingas, jis menkai skirtųsi nuo Lozoriaus prikėlimo ir mažai ką bendro turėtų su mumis.

Turėtume suprasti, kad prisikėlęs Jėzus sugrįžta kitoks. Jis jau nėra apribotas laiko ir erdvės. Jis absoliučiai nesusaistomas ir neapribojamas. Jėzus grįžta ir veikia ne vien kelios dienos po savo mirties. Jam nebėra skirtumo – kelios dienos ar keli tūkstančiai metų, Palestina, Lietuva ar bet kuris kitas pasaulio kraštas. Prisikėlimas leidžia ir dabar mums Jėzų sutikti, būti jo mokiniais, bičiuliais. Su Jėzaus prisikėlimu išsipildo žodžiai: „Štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos“ (*Mt 28, 20b*). Prisikėlęs iš numirusių-

jų ir įžengęs į dangų Jėzus nenutolsta nuo mūsų. Dar labiau priartėja: visose pasaulio bažnyčiose švenčiant kiekvieną sakramentą Jis Pats yra kartu – gydo, atleidžia, myli.

Girdėta Evangelijos ištrauka ir kiti jos pasakojimai apie susitikimus su Prisikėlusiuoju aprašo mokinių virsmą nuo netikėjimo iki garbinimo. Galbūt čia rastume atsakymą į klausimą, kodėl šių dienų netikėjimas nesitransformuoja į Dievo garbinimą? Žmogus neišeina iš savo komforto zonos, dėl technologijų įtakos ar jį užskliaučiančių patogumų pasilieka autonomiškas – nereikalingas nei kitų pagalbos, nei norintis kam nors padėti. O Jėzus tiek prieš Prisikėlimą, tiek po jo kviečia žmones į bendrystę ir santykį: „Kur du ar trys susirinkę mano vardu, ten ir aš esu tarp jų“ (*Mt 18, 20*). „Jeigu kas iš jūsų susitars žemėje dviese melsti kokio dalyko, jiems mano dangiškasis Tėvas jį suteiks“ (*Mt 18, 19*).

Apaštalų akių atvėrimas ir Prisikėlusiojo atpažinimas Evangelijoje siejasi su parodytu svetingumu nepažįstamajam. Taip atsitinka Emauso mokiniams, taip pat ir visam apaštalų sambūriui. „Nepamirškite svetingumo, nes per jį kai kurie, patys to nežinodami, buvo priėmę viešnagėn angelus“ (*Žyd 13, 2*).

Prisikėlęs Jėzus laimina žmonių bendrabūvį: Tomas gaus pačupinėti Jėzaus žaizdas ne vienas, asmeniškai, bet sugrįžęs į mokinių būrį. Bendra malda, dvasios vienybė – svarbios sąlygos sutikti Prisikėlusįjį. Todėl turime neleisti saulei nusileisti ant mūsų rūstybės (plg. *Ef 4, 26*) ir, kol esame gyvi, daryti gera visiems (plg. *Gal 6, 10*).

Jėzus lieka paprastas ir po prisikėlimo: rodo žaizdas, prašo valgyti ir mokinių akivaizdoje, nors jam pačiam tai visai nebūtina, suvalgo gabalą žuvies ir duonos. Galbūt tai žinutė mums, kad Prisikėlusįjį paliesime gydymu ligonių žaizdas ir rūpindamiesi alkanaisiais?

Velykos – tai susitikimas su Prisikėlusiuoju. Šiam susitikimui pagelbsti Bažnyčia – tikinčiųjų bendruomenė, sakramentai, vargšai, geri darbai. Negalime garantuoti, kad žinome visus būdus, kaip jį, Prisikėlusįjį, atpažinti. Bet gera valia ir mylinti, skubanti kitiems padėti širdis yra pagalba nepražiūrėti, neprasislenkti su Juo.

Parengė kun. M. M.

GEROJO GANYTOJO PAŠAUKIMAS

IV Velykų sekmadienis (B)

Apd 4, 8–12; Ps 118, 1. 8–9. 21–23. 26. 28cd. 29;

1 Jn 3, 1–2; Jn 10, 11–18

Jeigu kam nors teko kada nors paklusti, tas puikiai prisimena nežinios, bejėgiškumo, nerimo, blaškymosi patirtį. Tai byloja, kad taip dažnai mums reikia vedlio, kuris padėtų pasiekti kelionės tikslą. Žmogaus gyvenime Dievas siunčia įvairius pasiuntinius, kurie turi misiją rodyti kelią. Biblijoje tokie vadovai buvo Mozė, Samuelis, Dovydas, Izaijas, Jeremijas, Ezekeelis ir daug kitų iškilių asmenybių. Žemdirbiškoje aplinkoje tokių vedlių misija priimama kaip piemens arba ganytojo užduotis.

Ganymas ne tik kaimuose, laukuose svarbus veiksmas. Jo prasmę gali suprasti ir įvairių laikų miesto žmonės, nes visiems svarbu žinoti, kuo galime save tinkamai maitinti, kur jaustis saugiai ir sulaukti pagalbos. Žmogus pašauktas ne tik rūpintis pilvo sotumu, bet ir maitinti savo dvasią. Tad visas asmuo trokšta patirti pilnatvę, būti laimingas. Pats Dievas, prisiimdamas žmogiškąją prigimtį, tampa Geruoju Ganytoju. Geras yra tas, kuris uolus, išvalgus, rūpestingas, tobulas. „Niekas nėra geras, tik Dievas“ (*Lk 18,19b*). Atsakingo ir tobulo ganytojo, vedlio misija geriausiai išryškėja per įsikūnijusio Viešpaties Jėzaus Kristaus pavyzdį. Jėzus ne šiaip vadovauja, moko, maitina, bet ir pasiaukoja už savo kaimenę. Šis gestas nėra kokio nors netikėtai užklupusio pavojaus pasekmė ar primestas įsakymas, kurį privaloma beatodairiškai vykdyti. Samdinys, prižiūrėtojas tikrai gali pabėgti, kai kyla rimtas pavojus ne tik jo darbui, bet ir grėsmė gyvybei. Jėzaus mirtis ant kryžiaus – tai laisvas, sąmoningas savo gyvybės dovanojimas: „Niekas neatima jos iš manęs, bet aš pats ją laisvai atiduodu“ (*Jn 10, 18*). Tai ne beprasme mirtis, tai kelias į pergalę prieš mirtį, į prisikėlimą. Nes Jėzus, likdamas vienybėje su Tėvu, turi galią ne vien gyvybę atiduoti, bet ir vėl ją atsiimti (plg. *Jn 10, 18b*). Kas kitas gali taip įveikti mirtį, grąžinti gyvenimą? Todėl apaš-

talas Petras Jėzaus prisikėlimo iš numirusių įvykį vertina ne tik kaip Dievo pergalę, bet ir kaip visų žmonių viltį, unikalų išsigelbėjimo iš kiekvieno mūsų mirties ir bet kokios užmaršties šansą: „Nėra po dangumi žmonėms duota kito vardo, kuriuo mes galėtume būti išgelbėti“ (*Apd 4, 12*). Jėzus pats prisikėlė ir amžinojo gyvenimo kelią dovanoja mums visiems.

Jėzaus pasiaukojimas ne šiaip kilnus gestas. Viešpats kaip kaimenės ganytojas pažįsta savo avis. Dievui žinoma kiekvieno mūsų istorija, visos mūsų smulkmenos, jis jų nesigėdija. Tai vidinis pažinimas, bendrystės patirtis. Dievas nuolat ieško būdo, kaip užkalbinti žmogų, kurti bendrystės ryšį, ir ragina pašauktąjį atsilipti. Esame daugiau nei kaimenės avys. Esame unikalūs, nepakartojami asmenys, Dievo vaikai, savieji, kurių gyvenimas dar šiame pasaulyje nepasiekė savo brandos ir pilnatvės, bet amžinybėje išryškės išsipildžiusiu panašumu į patį Tėvą Kūrėją. Kitos avys – tai mums atrodantys tolimieji, kitais keliais ieškantys gyvenimo tikslo, bet pasiaukojantis Viešpats ieško būdo, kaip ir jais pasirūpinti, atvesti juos į Tėvo namus. Dievas trokšta visų vienybės, nori griauti žmonių statomas sienas ir kurti bendrystę.

Gerojo Ganytojo pašaukimas – tai kvietimas sekti Jėzų, tapti panašiais į šį Ganytoją ir būti nors ir mažu keldrodžiu kitiems mūsų kasdienybėje. Gerasis Ganytojas apaštalui Petruui pavedė vesti žmones į išgelbėjimą: „Ganyk mano avis.“ Kiekvienai žmonijos kartai reikia naujų apaštalų įpėdinių bendradarbių, kuriems rūpėtų ne tik jų pačių išgelbėjimas, bet ir daugelio žmonių amžinasis likimas. Ir mūsų laikais Viešpats kviečia būti ne Jo bendruomenės stebėtojais, kritiškais vertintojais, ne samdiniais, bet tais, kuriems iš tiesų rūpi su atidumu patarnauti ir paklydusius net ir per gyvenimo ir išbandymų dykumas vesti į Tėvo namus. Tegul šį kvietimą išgirsta ir noriai į jį atsiliepia tie, kuriems jis skiriamas.

Parengė kun. Saulius Bužauskas

SVARBIAUSIA NEATSISKIRTI...

V Velykų sekmadienis (B)

Apd 9, 26–31; Ps 22, 26b–27. 28. 30. 31–32; 1 Jn 3, 18–24; Jn 15, 1–8

Vynmedis – ypatingas augalas, kilęs iš Artimųjų Rytų, Kaspijos jūros sričių. Žinomas Egipte prieš 6000 metų. Žmonės šį augalą augina dėl itin vertingų vaisių, iš kurių kartų kartos spaudžia vyną, ruošia įvairių rūšių razinas, valgo šviežiai nuskintas vynuoges. Augalas pusanthro meto aukščio, ir svarbiausia jo priežiūroje – genėjimas vėlyvą rudenį ar žiemos pradžioje. Štai toks vaizdas iškyla prieš mūsų akis šį, penktąjį Velykų sekmadienį.

Kodėl būtent apie tai šiandien skaitome Evangelijoje pagal Joną? Jėzus Kristus – Prisikėlimas ir Gyvenimas trokšte trokšta išgelbėti kiekvieną žmogų. Apvalyti, išgenėti netinkamus dalykus iš mūsų gyvenimo, pamaitinti savo syvais ir nusivesti pas save į dangų. Garantuotas laimėjimas, nes Jėzus mus vadina ir laiko draugais. Vynmedis – Jis pats, o mes jo šakelės. Gyvenimas – Jis pats, o mes semiamės jėgų gyvenimui iš jo. Jis tvirtas kamienas, nenulaužiamas, nenudžiovinamas gyvenimo vėjų gairinimo, neišraunamomis šaknimis.

Labai dažnai žmonės ieško atramos šitame išduodančiame, mūsų skausmui ir patirtims abejingame pasaulyje. Ieškome, tačiau nerandame, nes labai dažnai ieškome ne ten, kur reiktų. Mes – vynmedžio šakelės, tačiau šią tapatybę nelengva įvertinti ir vertinti. Duotybė, kurios esmė – Dievo meilė žmogui. Velykinis laikas mums leidžia iš naujo įvertinti vaisingumo būtinybę – vaisingumo, kuris padės gyventi dangaus tikrovės šviesoje. Gyvename, kad duotumėme vaisių. Nuveikti darbus reiškia atsakingai pažinti savo pašaukimą, kurio esmė – tvirtas laikymasis vynmedžio kamieno. Velykos atskleidžia dar vieną itin svarbų momentą – mes džiūstame. Kasdienybė mus džiovi-

na, alina, išsunkia. Pasaulis tolina mus nuo tikslo – dangaus laimės. Dažnai užsimirštame būti prisikėlimo žmonėmis. Tą atmintį būtina gaivinti kasdien. Jėzus Kristus kviečia nuveikti didelius darbus – siekti savo išganymo.

Velykinio džiaugsmo šviesoje atpažįstame suteiktą viltį gyventi amžinai ir laimingai. Prisikėlimas yra ugdomas ir brandinamas Kristaus gyvybės syvais. Pasilikti jame – tai gyventi šviesoje, jo meilėje, jo paguodoje, jo artumoje. Jis pasilieka, nes jam rūpime, jis leidžia mums būti vaisingiems, nes nori bendradarbiavimo. Jėzus nenori, kad sudžiūtume ir sudegtume: jis pats yra gyvybė ir nori, kad jam brangūs bei ištikimi žmonės taip pat būtų gyvi amžinai.

Žmogus pašauktas šlovinti savo Kūrėją, jam tarnauti, jo klausyti, jo artumoje gyventi. Trejybinis Dievas kviečia mus į bendrystę ir bendradarbiavimą ir tokiu būdu įvykdyti pašaukimą – gyventi nešant gausių vaisių. Vaisiai, kuriais galima pašlovinti Viešpatį, yra meilė, kantrybė, ištikimybė, dvasios ugdymas, gyvenimo tikslo turėjimas, vilties sėjimas savo aplinkoje. Dabarties žmogui kyla pavojus būti išmestam laukan – iš gyvenimo. Gyvenimas gali tapti išmestas, nudėvėtas, nutrintas, sudžiūvęs, jei nesirūpinsime jį atgaivinti Viešpatyje. Mes šakelės, ir taip svarbu, kad nepradėtumėme galvoti, jog patys sau esame gražūs, protingi, patys sau autoritetai, patys sau norma. Tokia tikrovė mus tikrai pavėrs sausuoliais, kurie niekam kitam netinka, tik į ugnį. Pavojinga. Velykų laikas mums ir duotas tam, kad įvertintumėme savo tapatybę, permąstytume savo pašaukimą, atpažintume savo vynmedžio, kurio šakelės esame, kamieną, įvertintumėme savo vaisingumą ir, atgavę jėgas Jėzaus Kristaus Prisikėlimo ir meilės syvuose, būtume Jėzaus mokiniais bei gyventume vaisingą gyvenimą, tinkamą Dangui ir Prisikėlimui. Svarbiausia – neatsiskirkime nuo Kamieno. Amen.

-KAS-

Šventimai

Kovo 18 d. Kauno arkikatedroje bazilikoje iškilmingose šv. Mišiose Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas diakonų šventimus suteikė dviem Kauno kunigų seminarijos klierikams – **Sigitui Jurkštui ir Liutaurui Vilėniškiui.**

-kait-

Konsekruota nauja bažnyčia

Kovo 3-iają, Lietuvos globėjo šv. Kazimiero liturginio minėjimo dieną, Balbieriškyje konsekruota nauja Rožinio Švč. Mergelės Marijos bažnyčia. Titulą ji paveldėjo iš senosios, sudegusios 2013 m. rugpjūčio aštuntosios naktį. Prieš 500 metų įkurtoje parapijoje tai jau penktoji bažnyčia. Iškilmėms vadovavo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, drauge meldėsi arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, vyskupas Juozapas Matulaitis ir kelios dešimtys kunigų.

„Esame įvykusio stebuklo liudytojai, – sakė Balbieriškio parapijos klebonas kun. fil. lic. Remigijus Veprauskas, – nelengvu metu gyvendami geros valios žmonės susitelkė kilniam tikslui, visų tikinčiųjų, rėmėjų ir Dievo pagalbos dėka turime bažnyčią.“

Lyginant su senąja Balbieriškio dvibokšte medine bažnyčia, naujoji mažesnė, mūrinė, vienbokštė, tačiau joje įrengtas geoterminis šildymas, šiuolaikiška įgarsinimo ir gaisrosaugos sistema, patogūs suolai. Didįjį altorių papuošė dailininko Broniaus Rutkausko sukurtas paveikslas, kuriame pavaizduota Švč. Mergelė Marija su rožiniu ir medžių ūsmėje senieji maldos namai, tarnavę 1888–2013 m. Į bažnyčios bokštą įkeltas solidaus skambesio varpas, iš toli matomas ir naktį apšviečiamas laikrodis. Bažnyčią projektavo karnietis architektas Vilius Urbonas, statė „Archis“ bendrovė, darbams vadovavo Jonas Urbonas, pagrindinis statybų rėmėjas – informacinių technologijų UAB „Teltonika“ vadovas Arvydas Paukštys su šeima ir jo bendrovės darbuotojai.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis

Kovo 14–16 dienomis Vilniuje vyko Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis. Jame dalyvavo kardinolas A. J. Bačkis, arkivyskupai P. López Quintana, G. Grušas, L. Virbalas, S. Tamkevičius, vyskupai E. Bartulis, K. Kėvalas, R. Norvila, A. Poniškaitis, D. Trijonis, L. Vodopjanovas.

Posėdį pradėjo Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas G. Grušas, pakvietęs dalyvaujančiuosius pasimelsti Lietuvos paaukojimo Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, Nekaltajai Širdžiai malda, ženklinančia šiuos jubiliejinius metus. Po maldos arkivysk. G. Grušas pasveikino vysk. R. Norvilą, išrinktą Europos Sąjungos Vyskupų Konferencijų Komisijos (COMECE) Išorinių ryšių komisijos pirmininku, br. kun. S. Rumšą, pradėjusį eiti Pasirengimo popiežiaus vizitui komiteto generalinio sekretoriaus pareigas ir naująjį LVK generalinio sekretoriaus padėjėją kun. M. Sotničenką, palinkėdamas jiems, einantiems naujas pareigas, Dievo palaimos tarnaujant Bažnyčiai.

Lietuvos vyskopus savo dalyvavimu posėdyje pagerbė apaštališkasis nuncijus Lietuvai arkivysk. Pedro López Quintana, kuris pasveikino susirinkusiuosius, informavo juos apie įvairius popiežiaus apaštališkųjų vizitų praktinius aspektus, į kuriuos atsižvelgtina ir ruošiant Šv. Tėvo viešnagę Lietuvoje.

Savo ruožtu Lietuvos ganytojai įteikė apaštališkajam nuncijui savo laišką Šv. Tėvui, kuriame sveikina Jo Šventenybę su penktosiomis išrinkimo į Šv. Petro Sostą metinėmis bei dėkoja už sprendimą apsilankyti mūsų šalyje. Į posėdį susirinkę vyskupai taip pat išplatino savo kreipimąsi į tikinčiuosius ir visus geros valios žmones rengiantis popiežiaus apaštališkajai kelionei į Lietuvą. Pasiruošimo popiežiaus vizitui komiteto generalinis sekretorius br. kun. S. Rumšas pristatė susirinkusiesiems pasiruošimo Šv. Tėvo vizitui gaires. Paskirti apaštališkojo vizito koordinatoriai Lietuvos vyskupijoje: kun. L. Baltrušaitis (Vilkaviškio vysk.), kun. S. Černiauskas (Panevėžio vysk.), kun. E. Alūza (Šiaulių vysk.), kun. H. Šneideraitis (Telšių vysk.), V. Knežienė (Kauno arkivysk.), kun. R. Venckus (Kariuomenės ordinariatas), kun. R. Doveika (Vilniaus arkivysk.), mons. A. Jurevičius (Kaišiadorių vysk.). Svarstyti evangelizacinės ir katechetinės medžiagos šiam neeiliniam įvykiui ruošimo klausimai. Sekmadienį, birželio 3 d., visose Lietuvos bažnyčiose ir viešose koplyčiose vyks rinkliava popiežiaus vizito išlaidoms padengti.

LVK nariai taip pat svarstė, kaip Lietuvoje vykdoma Kanonų teisės kodekso 1065 kan. § 1 nuostata, nurodanti, kad „Katalikai, dar nepriėmę Sutvirtinimo sakramento, turi jį priimti prieš sudarydami santuoką, jei tai įmanoma padaryti be didelio nepatogumo.“ Lietuvos vyskupai patikslina, kad sužadėtiniams leidimą priimti Sutvirtinimo sakramentą po Santuokos klebono teikimu gali duoti tik vietos ordinaras.

Posėdyje buvo apsvaistytos LVK sekretoriato, Lietuvos Caritas, Lietuvos jaunimo pastoracijos centro, Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centro, Lietuvos šeimos centro bei Lietuvos katechetikos centro praėjusių metų veiklos ataskaitos. Svarstyta Lietuvos Caritas veiklos strateginės gairės. Ganytojams pateikus savo pasiūlymus, jos bus tobulinamos. Prie Caritas gairių galutinio varianto ruošimo nuspręsta sugrįžti kito plenarinio posėdžio metu. Optimizuojant LVK įsteigtų informacijos struktūrų veiklą, nutarta nuo 2019 m. sausio 1 d. leisti *Bažnyčios žinias* tik elektroniniu formatu, susitelkiant ties popiežiaus,

Šv. Sosto dikasterijų dokumentų vertimu ir skelbimu bei kitų Bažnyčios dokumentų publikavimu.

Artėjant gegužės 25 d., kuomet įsigalios Europos Sąjungos Duomenų apsaugos reglamentas, svarstyti kai kurie pasikeitimų Bažnyčios dokumentų tvarkyboje projektai.

Vyskupu, atsakingu už Maltos ordino pagalbos tarnybą, išrinktas Vilniaus arkivyskupijos augziliaras vysk. D. Trijonis. Kitai trejų metų kadencijai Italijos lietuvių kapelionu bei *Migrantes* komisijos nariu patvirtintas Popiežiškosios šv. Kazimiero lietuvių kolegijos rektorius kun. A. Arštikaitis. LVK atstovu Kultūros ministerijos komisijoje Jėzuitų misijos Lietuvoje jubiliejinių metų planui parengti išrinktas LVK generalinis sekretorius kun. K. Smilgevičius.

Posėdyje svarstyta Popiežiškosios kultūros tarybos kvietimas dalyvauti rugsėjo 13–15 d. Romoje ir Azyžiuje vyksiančioje konferencijoje kompozitoriams *Bažnyčia ir kompozitoriai. Žodis ir garsai*. Videokonferencijos metu vyskupai išklause ir apsvarstė LVK delegato užsienio lietuvių sielovadais prel. E. Putrimo informaciją ir pasiūlymus.

Popiežiaus Pranciškaus sprendimu nuo šiol kasmet antrąją Sekminių dieną minėsime Švč. Mergelę Mariją, Bažnyčios Motiną. Šv. Tėvui kviečiant solidarizuotis su persekiojamais krikščionimis Sirijoje, Irake ir visame pasaulyje, Didįjį pirmadienį, kovo 26 d. 20 val. Vilniaus arkikatedros varpinė, Trijų Kryžių paminklas bei Kauno Kristaus Prisikėlimo bazilika sužibs kraujo spalva. Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivysk. G. Grušas 19 val. šia intencija aukos šv. Mišias Vilniaus arkikatedroje, tuo pat metu Mišios prasižės ir Kauno Kristaus Prisikėlimo bazilikoje. Visi tikintieji kviečiami dalyvauti šiose šv. Mišiose jungiantis į maldą už tuos mūsų brolius ir seseris, kurie XXI amžiuje savo kraujo kaina liudija tikėjimą Viešpačiu Jėzumi.

Kitas Lietuvos Vyskupų Konferencijos plenarinis posėdis vyks gegužės 15–17 d. Vilniuje.

-lvks-

Kauno arkivyskupijos kunigų konferencija

Vasario 21 d. Kauno kurijoje vyko arkivyskupijos dvasininkų nuolatinio ugdymo konferencija. Šia proga mintimis apie parapijų sielovados iššūkius pasidalyti buvo pakviestas neseniai tarnystę pradėjęs Vilniaus arkivyskupijos augziliaras vyskupas Darius Trijonis.

„Kalbant apie parapijų sielovadą, Vilniaus arkivyskupijos ir kitų vyskupijų parapijose, kaip ir visame pasaulyje, pastebima ryškėjanti nauja dinamika. Vienos parapijos mažėja, nyksta, kitos naujai buriasi, gausėja jų bendruomenės, joms reikia naujos bažnyčios, kunigo“, – sakė vyskupas Darius Trijonis, pradėdamas savo pasidalijimą apie parapijų sielovados aktualijas bei naujus iššūkius šiandien. Mažesnių parapijų kunigai jaučia nusivylimą, kai sekmadienio Mišiose dalyvauja keletas parapijiečių. O kaip padėti kunigui, aptarnaujančiam po 3–4 mažas parapijas, kad jis neprarastų entuziazmo, noro dirbti, galimybės pragyventi? Ateityje, pasak svečio, šie iššūkiai neišvengiamai kels klausimą apie galbūt didesnius pastoracinius vienetus. Kitas iššūkis – kaip spręsti didžiulį kunigų poreikį gausiose miesto bendruomenėse?

Iškilmų pradžioje su Balbieriškio bažnyčių istorija supažindino istorikas Vitas Rymantas Sidaravičius, konsekrovimo iškilmų eigą komentavo kun. Virginijus Veprauskas. Simbolinį įkurtuvių raktą bažnyčios statytojas J. Urbonas įteikė vyskupui R. Norvilai, o šis perdavė parapijos klebonui kun. R. Veprauskui. Po bendros maldos vyskupas R. Norvila pašventino vandenį, kuriuo vėliau pašlakstė sakyklą, altorių ir visą bažnyčią. Paskui šventaisiais aliejais buvo pateptas altorius ir keturiuose bažnyčios kampuose esantys kryžiai. Įnešus smilkalų indą buvo pasmilkytas ne tik altorius, bet ir visa bažnyčios erdvė.

Žodžio liturgijoje bažnyčia minėta kaip uola, ant kurios žmogus stato savo dvasinį gyvenimą, prisimintas Lietuvos nepriklausomybės šimtmetis, minėtas Vasario 16-osios Akto signataras kun. Justinas Staugaitis, palikęs pėdsaką Balbieriškio bažnyčios istorijoje. Bendra malda su iškilmėmis pritariančio bažnyčios choro, vadovaujamo vargonininkės Valės Gustaitienės, giesmėmis užtruko, bet neprailgo. Atrodė, jog sausakimša bažnyčia alsuoja vienu ritmu.

Konsekracijos iškilmų metu pagrindiniam bažnyčios statybos rėmėjui A. Paukščiui ir jo šeimai buvo įteiktas popiežiaus Pranciškaus palaiminimas, taip pat naujosios Balbieriškio bažnyčios maketas, pagamintas 3D spausdinimo technologija. Tokie pat atminimo ženklai (naujosios bažnyčios maketas) įteikti bažnyčios architektui Viliui Urbonui, varpą dovanojusiam Robertui Seiliui, verslininkui Antanui Kavaliauskui, Veiverių klebonui kun. Kęstučiui Vosyliui, Prienų r. merui Alvydui Vaicekuskui, LRT televizijos žurnalistei Rūtai Lankininkaitėi. Iškilmų komentatoriui kun. V. Veprauskui pakvietus, buvo pasirašytas bažnyčios konsekrovimo aktas. Jo tekste rašoma: „2018-aisiais mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus metais kovo 3 dieną popiežiui Pranciškui valdant Katalikų Bažnyčią, švenčiant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį ir Trakų Dievo Motinos, Lietuvos Globėjos, metus, Vilkaviškio

vyskupas Rimantas Norvila konsekra-
vo Balbieriškio Rožinio Švč. Mergelės
Marijos bažnyčią ir altorių.“ Akta pasira-
šė konsekravimo išskilmėms vadovavę
vyskupai, kunigai, bažnyčios statytojai,
rėmėjai, Seimo nariai Andrius Palionis
ir Vytautas Kamblevičius, Lietuvos ka-
riuomenės sausumos pajėgų vadas
brigados generolas Valdemaras Rup-
šys, Prienų r. meras A. Vaicekauskas,
vicemeras Algis Marcinkevičius, Bal-
bieriškio seniūnė Sigita Ražanskienė,
beveik septynis dešimtmečius septy-
niolikai parapijos klebonų zakristijonu
tarnavęs devyniasdešimtmetis Stasys
Gustaitis ir kiti.

-Vk-

Tyrimo dėl seksualinio išnaudojimo rezultatai

Kovo 2 d. sušauktoje spaudos konfe-
rencijoje arkivyskupas Gintaras Grušas
visuomenei pristatė Vilniaus arkivysku-
pijoje atlikto tyrimo dėl kun. Kęstučio
Ralio galimai patirto seksualinio išnau-
dojimo Bažnyčioje rezultatus.

Tyrimas buvo pradėtas po 2016 m.
balandžio pabaigoje pasirodžiusio
vaizdo įrašo, kuriame pasakojama apie
1978 m. Kelmės klebonijoje patirtą
seksualinį smurtą iš tuomečio klieriko
Vlado Petraičio. Atlikto tyrimo išvadoje
teigiama, jog surinkti duomenys leidžia
turėti moralinį tikrumą, kad lytinio iš-
naudojimo faktai buvo.

Spaudos konferencijoje taip pat daly-
vavo Lietuvos Vyskupų Konferencijos
teisininkas Vygantas Malinauskas ir
Popiežiškajame Grigaliaus universitete,
Vaiko apsaugos institute, kursų bai-
gęs kunigas Gintaras Vitkus SJ. Kunigas
Kęstutis Ralys buvo pakviestas daly-
vauti spaudos konferencijoje, tačiau
apsisprendė nedalyvauti.

Pasak arkivyskupo Gintaro Grušo, nors
kalbama apie 40 metų senumo įvy-
kius, tai neatleidžia nuo pareigos šian-
dien padaryti viską, kas įmanoma, kad
nepilnamečiai būtų apsaugoti nuo
išnaudojimo.

„Žmonės nori bendrauti su kunigais, o laiko kunigai visada stokoja“, – sakė
vysk. D. Trijonis kalbėdamas apie didžiausius jiems tenkančius iššūkius: pa-
skatinti žmones, kad jie norėtų ateiti į bažnyčią, pasiekti ligonius, nepajėgian-
čius ateiti į bažnyčią, kad jie kvieštųsi į namus bent prieš didžiąsias šventes.
Kitas iššūkis – kaip kunigui nepervargti, palaikyti pusiausvyrą. Didelė pa-
galba yra, pvz., extraordinarinių Eucharistijos dalytojų tarnystė ligoniams,
o sykiu ligonių malda už parapiją.

Vyskupas pasidalijo patirtimi iš savo kunigiškos tarnystės Plikių parapijoje
(Telšių vyskupija). Į Šventosios Šeimos atlaidus joje kviesdavo tais metais su-
situokusius jaunavedžius arba tėvus, kurių vaikai buvo pakrikštyti, ir bažny-
čia būdavo pilna. Tekdavo apgailestauti, kad nėra patalpos pabendrauti su
šiais žmonėmis ir po pamaldų.

Tuometinio Telšių vyskupo Jono Borutos pavestas, jis pradėjo rūpintis naujos
Plikių parapijos bažnyčios projektu – tai irgi buvo iššūkis, nes reikėjo žmo-
nių pagalbos, užmegzti ryšį su šiais laikais labai užsiėmusiais naujų namų,
privačių, uždarų kvartalų gyventojais. Tačiau žmonės atsiliepė į pasiūlymą
pašventinti jų namus, ir ledai pajudėjo. Vyskupo Dariaus nuomone, šiandien
žmonės nori nedidelių, jaukių bažnyčių su patalpomis, kur galėtų susirinkti
ir pabendrauti.

Vysk. D. Trijonis trumpai pasidalijo ir apie dabartinę savo tarnystę Vilniaus ar-
kivyskupijoje. Joje, siekiant glaudesnio ryšio su parapijomis ir ten tarnaujančiais
kunigais, įsteigti du pastoraciniai regionai. Augziliarų pareiga – padėti arkivys-
kupui jausti parapijų gyvenimo pulsą, žinoti jų poreikius. Vilniaus arkivysku-
pijos „specifika“ ta, kad po vienu stogu parapijose pagal tautinę priklausomybę
telkiasi dvi bendruomenės – lietuvių ir lenkų. Domimasi, kaip būtų galima
praturtinti sielovadą lenkų patirtimi, susipažinta su programa „Šviesa ir gyve-
nimas“, skirta jaunimui ir „namų Bažnyčiai“ – šeimoms ugdyti. Kalbant apie
šeimas, pagal šią programą atpažįstama šeima, galinti burti kitas šeimas. Vėliau
7–8 šeimų grupelėse – „Oazėse“ bendraujama, gilinamasi į tikėjimo dalykus.

„Šiandienos reiškinys – kultūrinė krikščionybė“, – sakė svečias vyskupas. Pa-
sak jo, daug žmonių šiek tiek meldžiasi ir lankosi bažnyčioje individualiai,
užsako Mišias už artimuosius, keistai formuluodami intencijas. Tad iššūkis
kunigui – padėti jiems atrasti teisingą, krikščionišką gyvenimo kryptį.

Antroje konferencijos dalyje pristatyta 2017 metų Kauno arkivyskupijos
sielovadinė ir ekonominė situacija, parengta pagal parapijų, institucijų vei-
klos ataskaitas. Arkivyskupijos gyvenimą 2017 metais apžvelgė konferencijai
vadovavęs Kauno arkivyskupas metropolitas Lionginas Virbalas.

Vėliau konferencijoje arkivyskupijos kurijos kancleris mons. Adolfas Grušas
priminė kunigams testamentų sudarymo svarbą. Atkreipė dėmesį, jog būsiami
jaunavedžiai neretai būna suklaudinami vadinamųjų „vestuvių planuotojų“.
Pasirengimas santuokai, reikalingų dokumentų tvarkymas vyksta savoje pa-
rapijoje, vėliau jie perduodami kurijai ir tik arkivyskupo patvirtinti siunčiami
į kito krašto vyskupiją, kur bus laiminama santuoka.

Nuolatinį diakonų ugdymo centro vadovas kun. Kęstutis Genys pristatė
kunigams naująjį priėmimą į nuolatinį diakonata. Paprašė kunigų nukreipti
tam tinkamus asmenis, kuriuos matytų kaip būsimus savo bendradarbius ir
-kait-

Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas

Vasario 21 d. Kaišiadorių vyskupijos sielovados centre įvyko Kaišiadorių vyskupijos kunigų susirinkimas, prasidėjęs Valandų liturgijos malda. Vyskupo generalvikaras mons. dr. Algirdas Jurevičius pristatė vasario 6–7 d. vykusią Lietuvos tikinčiųjų – vyskupų, vienuolių bei pasauliečių – piligrimystę į Romą padėkoti už palaimintojo Teofiliaus Matulionio beatifikaciją. Piligrimai susirinko į pamaldas Šv. Baltramiejaus bazilikoje, esančioje Tibro upės saloje. Bazilika dar kitaip vadinama Naujųjų laikų kankinių šventove. Joje saugomos XX a. kankinių relikvijos. Pamaldoms vadovavo ir pamokslą italų kalba sakė Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas. Kartu dalyvavo ir kiti Lietuvos vyskupai, kunigai, vienuolės bei piligrimai iš Lietuvos. Nemažai buvo ir italų, besidominčių palaimintojo Teofiliaus gyvenimu. Po pamaldų Kaišiadorių vyskupas bazilikos rektoriui perdavė palaimintojo Teofiliaus relikvijas. Jos bus išstatytos pagerbti komunizmo kankinių koplyčioje. Trečiadienį piligrimai dalyvavo bendrojoje audiencijoje ir susitiko su popiežiumi Pranciškumi. Lietuvos vyskupai popiežiui padovanojo tapytą kanoninio palaimintojo Teofiliaus paveikslo kopiją. Būtent iš kanoninio paveikslo palaimintasis Teofilius yra atpažįstamas, o jo gyvenimas ir kankinystė tampa vis plačiau žinomi pasaulyje.

Antroje kunigų susirinkimo dalyje pristatyta knyga „Kazokiškių Marija – Dievo malonės pilnoji“. Kazokiškių parapijos klebonas kun. Alfonsas Kelmelis papasakojo, kai pradėjęs tvarkyti Kazokiškių bažnyčios archyvą surado jame neįkainojamą 300 metų saugotą rankraštį.

Knygos redaktorė Irma Stadalnykaitė paminėjo visus prisidėjusius prie knygos leidybos. Rankraštį iššifravo ir tekstą lenkų kalba spaudai parengė baltų literatūros tyrinėtoja, Poznanės Adomo Mickevičiaus kalbotyros instituto Baltistikos skyriaus mokslo darbuotoja dr. Justina Prusinovska. Iš lenkų kalbos į lietuvių kalbą tekstą vertė Punske gyvenanti, Suvalkuose dirbanti Jolanta Jurkūnaitė, o teksto intarpus lotynų kalba vertė Vilniaus universiteto doktorantas, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriaus archyvaras-fondų saugotojas Karolis Tumelis. Už įspūdingą knygos dizainą redaktorė dėkojo UAB „Aktin“ direktorei Neringai Jarmalienei ir dailinkei, dizaineri Alicijai Makauskaitėi-Širvinskienei.

Apie stebuklų knygų tradiciją Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje papasakojo ir naujausiomis išvalgomis pasidalijo išanginio knygos straipsnio „Atverčiant Kazokiškių Švč. Mergelės Marijos stebuklų knygą“ autorė Vilniaus dailės akademijos Dailėtyros instituto direktorė dr. Tojana Račiūnaitė. Jos skaidrėmis iliustruotas pasakojimas sulaukė didelio susidomėjimo ir klausimų. VŠĮ „Vorutos“ fondo steigėjas, leidėjas ir vyriausiasis redaktorius Juozas Vercinkevičius padėjo knygos leidybą parėmusiems organizacijoms bei privatiems asmenims ir pristatė anksčiau leistas fondo knygas. Kaišiadorių vyskupas Jonas Ivanauskas padėjo kun. Alfonsui Kelmeliui bei leidėjams už atliktą darbą ir bažnytinio paveldo saugojimą bei viešinimą. Malonus bendravimas buvo pratęstas prie bendro agapės stalo.

-Kš-

Telšių vyskupijos kunigų susirinkimas

Vasario 28 d. Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijoje vyko Telšių vyskupijos kunigų konferencija. Dvasininkai susirinkimo pradžioje kartu meldėsi, maldai vadovavo Telšių vyskupas Kęstutis Kėvalas. Po

Lietuvos Vyskupų Konferencija 2012 m. priėmė „Previncines gaires dėl Katalikų Bažnyčioje dirbančių dvasininkų ir pasauliečių elgesio su nepilnamečiais“, šias gaires 2014 m. peržiūrėjo ir patvirtino Tikėjimo mokslo kongregacija Vatikane. Jos buvo pristatytos kunigų susirinkimuose visose Lietuvos vyskupijose, su jomis yra supažindami visi kunigų seminarijose studijuojantys seminaristai; taip pat per vadovus – katalikiškų organizacijų savanoriai ir darbuotojai.

2016 m. birželį Lietuvoje paskaitas apie nepilnamečių apsaugą nuo lytinio išnaudojimo skaitė Popiežiškojo Grigaliaus universiteto Psichologijos instituto vadovas ir Vaikų apsaugos centro direktorius kun. prof. Hansas Zollneris SJ, jis taip pat yra Popiežiškios nepilnamečių apsaugos komisijos narys. Kun. Zollneris SJ atskirai susitiko su vyskupais, kunigais, o Kaune vedė mokymus dirbantiesiems su vaikais ir jaunimu katalikiškose institucijose ir organizacijose.

Anot arkivyskupo, ši Bažnyčios krizė padėjo sukurti aiškias tyrimo procedūras, kurias yra įdiegusios vyskupų konferencijos visame pasaulyje. Ji taip pat padėjo sukurti prevencijos sistemą, kurios principai kai kuriose šalyse yra tapę pavyzdiniais. Reikia bendrų pastangų, kad pažeidžiami asmenys tokio išnaudojimo nepatirtų nei Bažnyčioje, nei mokslo įstaigoje, nei šeimoje. Ši krizė atskleidė, kad toks smurtas, kaip ir bet kuris smurtas, labai dažnai galimas ir dėl aplinkinių žmonių abejingumo.

Arkivyskupas pabrėžė, jog šiandien Bažnyčia laikosi labai griežto ir aiškaus nulinės tolerancijos principo seksualinio nepilnamečių išnaudojimo atvejais. Kiekvienas, turintis pagrįstų žinių apie galimą nepilnamečių išnaudojimą, kviečiamas apie tai informuoti šiuos klausimus paskirtą tirti vyskupijos tyrėją arba vyskupijos ordinarą; taip pat ir pranešti teisėsaugai.“

-vilnensis.lt-

Susitikimas su prof. Dominique'u Woltonu

Kovo 7 d. Kaune, VDU Katalikų teologijos fakulteto Didžiojoje auloje, vyko susitikimas su prof. Dominique'u Woltonu (Prancūzija), pasaulyje žinomu komunikacijos specialistu, Paryžiaus Nacionalinio mokslinių tyrimų centro direktoriumi, tarptautinio *Hermès* žurnalo steigėju, daugiau kaip 30 knygų – tarp jų ir knygos „Popiežius Pranciškus. Pokalbiai su Dominique Wolton. Politika ir visuomenė“ – autoriumi. Didžiojoje auloje susitikimo dalyvius pasveikino VDU KTF dekanas dr. Benas Ulevičius, o renginį moderavo doc. Vytautas Ališauskas, buvęs Lietuvos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius prie Šventojo Sosto.

„Popiežius Pranciškus – popiežius, atėjęs į naują, globalizuotą pasaulį. Kilęs iš Lotynų Amerikos, turintis kitokį pasaulio suvokimą“, – sakė prof. Dominique'as Woltonas, paminėdamas, jog Šventojo Tėvo nepažinojo, tačiau greit suprato, jog ši asmenybė verta knygos (Woltonas yra ir gerokai anksčiau išleistos knygos apie prancūzų kardinolą Jean Marie Lustiger autorius). „Popiežius Pranciškus yra komunikacijos genijus, jis kalba visiems suprantama kalba“, – pabrėžė prof. Woltonas, pažinęs Šventąjį Tėvą iš 12 tiesioginių susitikimų per metus. Ilgiau kaip po valandą jis kalbėdavosi su Pranciškumi įvairiomis temomis – apie taiką, karą, tradicijas, Bažnyčią, migraciją ir pan.

Autorius sakė, jog pats yra katalikas, tačiau aktyvus Bažnyčios ir valstybės atskyrimo ir laisvos minties šalininkas. Jo pasakojimu, dialogas su Pranciškumi buvęs intelektualus, tačiau Pranciškus nebuvo tasai, kuris norėdavo būtinai įtikinti savo pozicija. Autorius pabrėžė puikų popiežiaus humoro jausmą. Jo mintyje aiški neigiama nuostata turtinųjų atžvilgiu – jis akivaizdžiai mėgsta vargšus, visai nesidomi prestižo reikalais. Tai dvasios (o ne „komunistuojantis“) žmogus, tiesiog labai nemėgstantis nelygybės. Be kita, paklaustas, ką

bendros maldos vyskupas visus pasveikino, pasidžiaugdama gausiu dalyvavimu, ir pristatė pirmąjį prelegentą – istoriką, Klaipėdos universiteto ir Telšių kunigų seminarijos dėstytoją doc. hum. m. dr. Vacį Vaivadą.

Docentas susirinkusiesiems kalbėjo apie Žemaičių vyskupijos įtaką Lietuvai žengiant į nepriklausomybę ir valstybingumo atkūrimą. Historikas gvildeno XVIII–XIX a. Europos ir Lietuvos raidos detales ir įvykius, kurie turėjo įtakos daugybei tuo metu vykusių procesų. Krikščioniškoji visuomenė Žemaičių vyskupijoje buvo ta jėga, kuri kūrė katalikiškąją ir tautinę tapatybę. Vyskupai formavo aišką sampratą, ką reiškia būti krikščioniu ir tautos atstovu. Vyskupas Motiejus Valančius formavo atsakingą visuomenę per švietimo sistemos kūrimą, blaivybės judėjimą. Sąmoninga ir tapatybę suvokianti tauta yra pagrindas kuriant ateitį. Žemaičių vyskupijoje buvo formuojama visuomenė, pajėgusi tvirtai ir ryžtingai imtis sunkaus ir sudėtingo darbo – prisidėti prie nepriklausomos ir savarankiškos valstybės – Lietuvos kūrimo, o to pasekmės yra jaučiamos ir iki šių dienų.

Į susirinkusiuosius taip pat kreipėsi iš Telšių kilęs Vilniaus arkivyskupijos arkivyskupo augziliaras vyskupas Darius Trijonis. Jis padėkojo visiems dvasininkams už bendradarbiavimą Telšių vyskupijoje, už dalyvavimą jo konsekracijoje Vilniaus arkikatedroje bazilikoje. Vyskupas pasidalijo išpuščiais iš pirmųjų vyskupavimo Vilniaus arkivyskupijoje mėnesių. Apžvelgė pastoracijos įvairiose vyskupijos parapijose ypatumus, modelius, galimybes ir ateities vizijas.

Apie Australijoje vykusią skautų stovyklą ir ten išgyventas patirtis susirinkime kalbėjo Telšių vyskupijos vyskupo generalvikaras kan. Vilius Viktoravičius. Kanauninkas papasakojo apie susitikimus su lietuvių bendruomenėmis, apie ten kunigaujančio Telšių vyskupijos kunigo Juozo Deveikio veiklą ir pastoracijos tarp Australijoje išsisklaidžiusių lietuvių specifiką.

Susirinkimo metu leidėniką apie šv. Judą Tada pristatė svečias iš Vilkaviškio vyskupijos, Šlavantų parapijos administratorius kun. Tadeus Vallian.

Baigdamas susirinkimą vyskupas K. Kėvalas padėkojo visiems prelegentams ir aptarė einamuosius vyskupijos reikalus. Vyskupas kalbėjo apie vyskupijos gyvenimo aktualijas, pateikė statistinius duomenis iš parapijų gyvenimo. Pasidžiaugė, kad šiomet Pirmajai šv. Komunijai ir Sutvirtinimo sakramentui rengiasi daugiau jaunuolių nei pernai, tačiau liūdina mažėjantis tikinčiųjų skaičius parapijose – daugiau laidojama, nei krikštijama, skaudžiai atsiliepiama ir emigracija. Tačiau yra vilties, jog, nepaisydami įvairių sunkumų, uolių tikinčiųjų ir kunigų dėka likusieji gimtajame krašte palaikys ir Bažnyčios, ir Lietuvos gyvavimą.

Susirinkimui pasibaigus, visų kunigų vardu neseniai praėjusio gimtadienio proga kan. V. Viktoravičius pasveikino Telšių vyskupijos ganytoją ir palinkėjo gausios Dievo palaimos šioje tarnystėje bei tvirtos sveikatos atliekant jam patikėtą misiją Telšių vyskupijoje. Pasveikinus nuskambėjo kunigų giedamas „Ilgiausių metų“.

-kasab-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Kovo 7 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje vyko Vilniaus arkivyskupijos sielovadoje besidarbuojančių kunigų susirinkimas. Po Valandų liturgijos Dieninės maldos Lietuvos kariuomenės vyr. kapelionas kun. Virginijus

Veilentas, bendradarbiavęs atkuriant lietuvišką katalikišką spaudą ir darba-
vęsis Vatikano radijo lietuviškų laidų redakcijoje, kalbėjo apie interviu žinias-
klaidai ypatumus. Prelegentas pabrėžė, kad žiniasklaida gali būti įrankis po-
zityviai informacijai teikti ir Evangelijos žiniai skelbti. Prieš duodant interviu
reikia pasitarti su vyskupu, o kai sutinkame kalbėtis svarbu gerai pasirengti
ir kalbėti tomis temomis, kuriomis esame kompetentingi, teikti tą informaciją,
kurią gerai žinome.

Vilniaus arkivyskupijos komunikacijos koordinatore Živilė Peluritiene
padėjo tiems, kurie iškilus poreikiui bendradarbiauja su žiniasklaida.
Viena iš tokių situacijų – religinės šventės, kai kasmet žurnalistai ieško pa-
šnekovų, galinčių pakomentuoti šventės prasmę ir tradicijas, nes žmonėms
tai įdomu. Kartais žurnalistai nėra girdėję apie įdomias, naujas iniciatyvas,
todėl kalbant įprastais klausimais galima apie jas papasakoti. Kai žurna-
listai nori filmuoti bažnyčioje, tai leidžiama daryti suderinus su kurija iš
anksto. Svarbu atsakingai naudoti feisbuko paskyrą. Jei ja seniai nesinau-
dojama – uždaryti.

Susirinkime kalbėta ir apie Šv. Mortos grupės iniciatyvą. Šios grupės inicia-
tyva – telkti žmones, įvairias institucijas, kad būtų kuo glaudžiau bendra-
darbiaujama kovojant su prekyba žmonėmis, įvairiomis vergovės formomis
ir išnaudojimu. Į prevencinę veiklą įsitraukia policija, savivaldybės, *Caritas*.
Bendradarbiauti kviečiami ir parapijų kunigai, kad žmonės būtų tinkamai
informuojami apie gresiančius pavojus ir laiku gautų tinkamą pagalbą.

-ksb-

Kauno arkivyskupijos metinė *Caritas* konferencija

Vasario 27 d. Kauno arkivyskupijos *Caritas* bendradarbiai ir savanoriai rin-
kosi į metinę *Caritas* konferenciją. Susitikimas pradėtas šv. Mišiomis Kauno
Šv. apaštalo Petro ir Povilo arkikatedroje bazilikoje, kur Eucharistijos šventi-
mui vadovavo Kauno arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius. Prie alto-
riaus patarnavo diakonas Darius Chmieliauskas, taip pat koncelebravo į kon-
ferenciją karitiečius atlydėję dekanai ir parapijų kunigai. Sakydamas homiliją
arkivyskupas emeritas kvietė apmąstyti Evangelijos žodžius: „Kas save aukš-
tina, bus pažemintas, o kas save žemina, bus išaukštintas“ (Mt 23, 12). *Caritas*
bendruomenė buvo kviečiama išgyventi tarnystės džiaugsmą, nelaikyti sa-
vęs geresniais už kitus, tačiau ir vengti iš puikybės kylančios dirbtinio savęs
žeminimo pagundos, siekti gebėjimo nuolankiai tarnauti visiems, kuriems
tas patarnavimas reikalingas. Homilijos pabaigoje visi buvo kviečiami prie
savo kasdienės maldos pridėti intenciją meldžiant Viešpatį nuolankumo ma-
lonės, pirmiausia sau. Eucharistijos šventimą įtraukiančiu giedojimu lydėjo
„Gyvųjų akmenų“ bendruomenės šlovinimo grupė.

Po šv. Mišių renginys persikėlė į Kauno arkivyskupijos salę. Atidarydamas
renginį arkivyskupas emeritas S. Tamkevičius trumpai priminė pirmuosius
Caritas kūrimosi žingsnius, pasidžiaugė iš *Caritas* organizacijos išaugusia kita
pastoracine veikla ir centrais, palinkėjo ryžto ir toliau dirbti vargstančiųjų,
Bažnyčios ir visuomenės labui. Dalykinė konferencijos dalis buvo pradėta
trumpu „Proto mūšio“ žaidimu, kuriame į 15 komandų (staliukų) suskirstyti
dalyviai ieškojo teisingų atsakymų į klausimus, susijusius su *Caritas* veikla.
Žaidimas buvo vykdomas panaudojant šiuolaikines technologijas, t. y. išma-
nuosius telefonus, tam pritaikytą programėlę ir internetą.

laiką didžiausia nuodėme, popiežius
Pranciškus atsakęs, jog tai pirmiausia
veidmainystė ir dvasios rigidiškumas.

„Aš nesu teologas, aš esu tarnas“, – pri-
minė D. Woltonas Pranciškaus žodžius,
kurie, pasak knygos autoriaus, visiškai
nereiškia jo priešpriešos su Benedik-
tu XVI. Benedikto XVI žodynas vokiečių
teologo, jis europietis. Popiežius Pran-
ciškus kalba visiems suprantamai. Kita
vertus, Pranciškus, nors ir kilęs iš Loty-
nų Amerikos, turi europietiškas šaknis
(jo tėvai italai emigrantai Argentinoje),
kalba apie Europą kaip „močiutę“, kuri,
jau pasenusi ir pavargusi, tačiau turinti
nubusti savo dvasia. Be kita, minėtas
popiežiaus Pranciškaus noras suartėti
su Maskvos bei Konstantinopolio or-
todoksų Bažnyčiomis bei artimesnis
ryšys su islamu. Pasak svečio, islamas
iš vidaus turi būti atskirtas nuo politi-
kos, kaip yra ir krikščionybės atžvilgiu.
Popiežius Pranciškus bailsis karais; Va-
tikanas yra aktyvus taikos šalininkas –
pasak svečio, visas pasaulis žino, jog
Vatikano diplomatijos bruožas yra tar-
pininkavimo, suartėjimo pozicija.

Užbaigdamas susitikimą, svečias sakė,
jog yra susidomėjęs Baltijos šalimis, ža-
visi mūsų pastangomis išsaugoti savo
tautiškumą ir iš to kylančią politinę
drąsą.

Šis renginys buvo Frankofonijos mė-
nesio Kaune (jo metu supažindinama
su prancūzakalbių šalių kultūra) dalis.
Kovo 6 d. prof. Dominique'as Woltonas
skaitė pranešimą „Triukšmas ir tyła po-
litinėje komunikacijoje“ tarptautinėje
konferencijoje VDU.

-kait-

Seminaras apie bažnyčių puošybą gavėnios ir Velykų laiku

Kovo 1 d. Kauno arkivyskupijos kurija į
ugdymo seminarą pakvietė zakristijo-
nus, parapijų floristus ir dekoruotojus
bei visus, kuriems atrodė svarbi tema
„Bažnyčios puošimas gavėnios laiku
ir Kristaus kapo įrengimas“. Seminarą

vedė kun. Artūras Kazlauskas, o į pakvietimą atsiliepė ir seminare dalyvavo 34 žmonės, tarnaujantys įvairiose Kauno arkivyskupijos parapijose bei rektoratuose.

„Mums tik atrodo, kad renkamės tarp gėrio ir blogio“, – sakė kun. A. Kazlauskas, atkreipdamas dėmesį, jog visa, ką sukūrė Dievas, yra gera. Gimtosios nuodėmės pažeisto žmogaus rankose tai, kas gera, neretai tampa negera, negražu. Tai galioja ir kalbant apie bažnyčių erdvių puošybą. Jos aktualijoms ir skyręs dalį seminaro laiko, kun. Artūras sakė, jog per daugelį amžių žmonės bažnyčias įrengdavo kuo prabangiau, skirdami geriausia, ką tik pajėgdavo, o šiandien neretai pasitenkinama ir menkaverčiais dalykais. „Geriau jokių gėlių, nei baltas plastikas“, – sakė seminaro vedėjas, be kita, pasidalydamas, jog bažnyčiose kai kur pirmiausia trūksta paprasčiausios švaros, tvarkos. Jis patarė patarnautojams pirmiausia sutvarkyti presbiterijų erdvę, pašalinti iš jos visa, kas nereikalinga, nenaudojama liturgijoje, pasirūpinti altoriaus užtiesalų švara, atkreipiant dėmesį į audinius.

„Tiesiog sumerktos gėlės netampa kūryba ir malda, puošėjas jomis nesuteikia džiaugsmo nei bendruomenei, nei Dievui“, – sakė kun. A. Kazlauskas, pabrėždamas, jog visa presbiterijos erdvė turi būti nukreipta į Evangelijos skelbimą, turi padėti jos klausyti.

Seminare skirta laiko gavėnios prasmei apgalvoti. Tai ypatingas Dievo artumo 40 dienų metas ir sykiu kvietimas atnaujinti krikščionišką gyvenimą – įsiklausant į Dievo žodį, apribojant save pasninku ir mokantis dalytis (išmalda). Šiuo laiku mokomės savo žvilgsnį nukreipti nuo savęs į kitą, dalytis ne tik materialiais dalykais, bet ir atsiliepiant į kito žmogaus dvasinius poreikius, išklausant ir pan.

Daugiausia dėmesio seminare skirta Verbų sekmadienio ir Didžiojo tridienio liturgijai suvokti, aptariant kai kuriuos puošybos akcentus. Verbų

Kauno arkivyskupijos *Caritas* direktorius Arūnas Kučikas pristatė 2017 metų veiklą, pagrindines veikimo kryptis ir patirtis. Pranešime akcentuota bendruomeninė *Caritas* tarnystė parapijose, sudaranti *Caritas* veiklos pagrindą. Remiantis iš dekanatų surinktais duomenimis, *Caritas* grupės veikia dviejuose trečdaliuose Kauno arkivyskupijos parapijų (63), jose telkiasi apie 440 karitiečių, vykdyti veiklas padeda apie tūkstantis savanorių. Per šį *Caritas* bendradarbių tinklą buvo pasirūpinta 3 tūkst. vienišų senelių, neįgalųjų, ligonių, pažeidžiamų šeimų narių, o pagalba rūbais, maistu ir kitais daiktais buvo suteikta daugiau nei 14 tūkst. vargstančiųjų.

Pristatyme aptarta ir institucinė *Caritas* veikla, tokia kaip vargstančiųjų maitinimas sriubos valgyklose ir maitinimo punktuose (pateikta 91 668 porcijų), vaikų ugdymas ir pagalba jų šeimoms vaikų dienos centruose (10 centrų lankė 225 vaikai). Atkreiptas dėmesys, kad Kauno arkivyskupijos *Caritas* centras 2017 metais įgyvendino 4 programas – pagalbą namų neturintiems ir esamiems bei buvusiems nuteistiesiems teikiančią programą „Benamių ir nuteistųjų integracija“, pagalbą tėviams ir globėjams teikiančią programą „Vaiko gerovės institutas“, sergantiems epilepsija ir jų artimiesiems skirtą programą „Sergančiųjų epilepsija konsultavimo centras“ ir Užsieniečių integracijos programą, skirtą padėti mūsų šalyje prieglobsčio ieškantiems pabėgėliams.

Vėliau konferencijos dalyviai grupėse aptarė jų pačių iškeltus iššūkius – kaip *Caritas* gali padėti tikintiesiems tapti aktyviais krikščionimis, ką *Caritas* teikiama pagalba gali pakeisti skurstančiųjų gyvenimuose, kaip į veiklą įtraukti daugiau jaunų žmonių, kaip žmonės linkę priimti karitiečių teikiamą pagalbą. Džiugu, kad mintimis ir patirtimi ryžosi dalintis ne tik patyrę karitiečiai, bet ir jaunieji konferencijos dalyviai. Po diskusijos pranešėjas A. Kučikas įvardijo keletą svarbiausių užduočių 2018 m. – stiprinti *Caritas* veiklos koordinavimą dekanatų lygmeniu, didinti karitiečių gebėjimus atpažinti vargstančiųjų poreikius ir teikti atitinkamą pagalbą, plėtoti *Caritas* centro vykdomas programas, atnaujinti *Caritas* statutą.

Antroje konferencijos dalyje Vilniaus Šv. Onos bažnyčios rektorius mons. Žydrūnas Vabuolas, kuris yra ir Lietuvos Vyskupų Konferencijos Socialinių reikalų tarybos narys, pristatė pranešimą tema „Bažnyčios pašaukimas *Caritui*“. Pranešėjas išsamiai apžvelgė *Caritas* misijos ir organizacijos raidą istoriniame kontekste, aptardamas pirmosios krikščionių bendruomenės patirtį, Bažnyčios tėvų mintis, atskirų Bažnyčios Susirinkimų bei popiežių mokymą. Mons. Ž. Vabuolas minėdamas 7 vyrų iš bendruomenės (pirmųjų diakonų) paskyrimą patarnauti prie stalų akcentavo, kad rūpinimasis vargšais ir gailėstingumo darbai nuo pat Bažnyčios formavimosi pradžios buvo viena svarbiausių užduočių, suprantama kaip ypatinga nuo Bažnyčios veikimo neatsiejama tarnystė. Gilindamasis į *Caritas* esmę prelegentas pabrėžė, kad tas, kuris imasi *Caritas* tarnystės, turi pats priimti Dievo ir kitų žmonių teikiamą meilę, nes gebame dalytis tuomet, kai gauname ir tuo pat metu dovanojame. Tokia meilė yra vaisinga ir sklidina augimo.

Atsakydamas į iškeltus klausimus mons. Žydrūnas kvietė ir kitaip žvelgti į savo tarnystės vaisius, t. y. neužakcentuoti rezultatų ar pasitaikančių nesėkmių, bet džiaugtis tais dalykais, kuriuos vis dėlto pavyko padaryti. Drąsino nebijoti dalytis nuveiktais darbais, nes taip mes taip pat liudijame bei gebame džiaugtis savo veikla.

Konferencijos pabaigoje nuskambėjo keletas improvizuotų muzikinių kūrynių, po kurių konferencijos dalyviai stiprinosi maistu ir bendravimu agapėje.

-kaci-

Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio šventimas Telšiuose

Vasario 13 d. pavakarę Telšiuose, Žemaičių muziejuje „Alka“, paminėtas Nepriklausomybės Akto signataras vyskupas Justinas Staugaitis. Tame pačiame renginyje pristatytas Justino Staugaičio romanas „Tiesiu keliu“, kurį autorius sukūrė ir išspausdino J. Gintauto slapyvardžiu. Muziejaus direktorės Elvyros Spudytės rūpesčiu 1935 m. parašytas ir išleistas romanas buvo perleistas. Knygą išleido „Drukos“ spaustuvė, įvadus parašė direktorė E. Spudytė ir Telšių vyskupijos vyskupas Kęstutis Kėvalas. Knygos pradžioje išspausdintas kunigo Prano Manelio straipsnis apie garbų ganytoją vyskupą Just. Staugaitį. Knygos leidybą parėmė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Telšių filialas.

Gausiai susirinkusius minėjimo dalyvius pasveikino Telšių vyskupijos ganytojas K. Kėvalas. Vyskupas pasidžiaugė perleistu veikalu, išryškino knygos aktualumą šių dienų žmogui, pasveikino sulaukus Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio ir palinkėjo visiems ir toliau darbuotis dėl Lietuvos ateities. Lietuvos kelionę iki vasario šešioliktosios išsamiai pristatė muziejaus direktorė E. Spudytė, o apie vyskupą Justiną Staugaitį kalbėjo Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos dėstytojas kan. Andriejus Sabaliauskas.

Renginyje dalyvavo ir sveikinimo žodį tarė Telšių miesto ir rajono savivaldybės meras Petras Kuizinas, administracijos direktorius Saulius Urbonas, Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kun. Ramūnas Norkus bei seminaristai, Telšių dekanato dekanas, vyskupo vikaras prel. Juozas Šiurys. Dainomis renginio dalyvius džiugino Telšių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos bažnytinis choras. Po konferencijos ir knygos pristatymo Žemaičių muziejaus „Alka“ darbuotoja, istorikė Janina Bucevičė pristatė dvi naujas puikias ekspozicijas, skirtas Lietuvos šimtmečiui ir vyskupui Justinui Staugaičiui.

Vasario 14 d., Pelenų trečiadienio, vakarą Telšių katedroje adoruotas Švenčiausiasis Sakramentas jungiantis į bendrą malda už Tėvynę Lietuvą nepertraukiamoje 40 valandų Švč. Sakramento adoracijoje. Mąstymus pateikė Telšių vyskupijos vyskupas K. Kėvalas ir kan. Vygintas Gudeliūnas. Adoracijos metu buvo giedami Žemaičių Kalvarijos kalnai. Adoracija truko iki vidurnakčio, ją tiesiogiai transliavo „Marijos radijas“.

Vasario 15 d. Telšiuose, Žemaičių muziejuje „Alka“, Telšių Vincento Borisevičiaus katalikiškos krypties gimnazijos moksleiviai surengė puikų reginį – jie labai vykusiai atkartoję ir gyvai muziejaus lankytojams pademonstravo to meto ypatingus įvykius – į susirinkusiuosius gyvai prabilo Nepriklausomybės Akto signatarai, stebėtinu panašumu džiugino visus, stebėjusius Vasario 16-osios Akto pasirašymą. Tą dieną gausus būrys Telšių policijos darbuotojų buvo susirinkę į renginį, skirtą Lietuvos šimtmečiui. Susirinkusiuosius pasveikino Telšių policijos kapelionas, vyskupo vikaras prel. Juozas Šiurys, perdavęs ir nuoširdžius Telšių vyskupijos vyskupo Kęstučio Kėvalo sveikinimus, Telšių policijos viršininkas. Renginio metu vienas jaunas pareigūnas davė priesaiką, policininkai buvo apdovanoti atminimo ženklais už

sekmadienis – tai Jėzaus kančios, ne triumfo sekmadienis. Prieš Verbas, V gavėnios sekmadienį, apdengiami kryžiai – pasak seminaro vedėjo, tai darytina taip pat estetiškai (nenaudojant nuo sovietmečio likusių užuolaidinių gipiūrų). Seminare parodyta iliustracija, kaip iškilmingai Verbų sekmadienis švenčiamas Italijoje, Ispanijoje, su alyvmedžių, palmių šakomis einant iškilmingiausias procesijas, liudijančias, jog mes priklausome Kristui. Didįjį ketvirtadienį daugiau dėmesio skirtina Švenčiausiajam Sakramentui (pasaulyje paplitusi jo adoracijos praktika po Paskutinės vakarienės Mišių iki vidurnakčio). Didįjį penktadienį, dieną be Eucharistijos, pagerbiame Kristaus kryžių, vėliau išgyvename Jėzų kape, esame šiame skausme su Motina Marija. Seminaro dalyviams buvo parodyti bei aptarti meniškos puošybos pavyzdžiai iš Didžiojo tridienio liturgijos.

-kait-

Susitikimas apie dvasingumą šeimoje

Vasario 23 d. Kauno šeimos centro organizuotame susitikime, kuriame kalbėta apie dvasingumą šeimoje, dalyvavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

„Dvasingumas yra gražus žodis: jį mes siejame su menu, estetika, giedojimu. Lietuvių kalbos žodyne žodis „dvasingas“ apibūdinamas kaip turintis daug psichinių jėgų, bet ne kaip turintis asmeninį ryšį su Dievu“, – tokiomis mintimis susitikimą pradėjo kardinolas.

Kaip šeimoje eiti dvasingumo keliu? Ar įmanoma mylėti savo žmoną taip, kaip Kristus mylėjo Bažnyčią? Į šiuos klausimus kardinolas atsakė remdamasis Šventojo Tėvo Pranciškaus posinodiniu apaštališkuoju paraginiu *Amoris laetitia*. Nuvalkiotai meilės sąvokai reikia sugrąžinti grožį, nes meilė nėra tik emocinis pasaulis, fizinis ryšys. Lietuvių kalboje turime vieną žodį, bet kitose kalbose yra keletas meilės reikšmių. *Eros*, *philia*, *agape* – vis kiti meilės aspektai. Popiežius Pranciškus primena mums,

kokie svarbūs žodžiai šeimoje yra „ačiū, prašau, atsiprašau“. Tačiau nereikia manyti, kad galime pakeisti kitą žmogų.

Kardinolas taip pat kalbėjo apie šeimos maldos, dialogo svarbą, tačiau kvietė neapleisti ir asmeninės maldos, nes joje su Dievu gali pasidalyti tais dalykais, kurių negali pasakyti artimajam. „Neužtenka tikėti – reikia surasti džiaugsmą tikėti. Moralė nėra taisyklių katalogas – tai kopimas į kalną“, – sakė šeimų susitikimo svečias. Ką daryti, kai šeimoje yra smurtaujama? Kaip Bažnyčia gali paguosti išsiskyrusias šeimas? Ar versti vaikus eiti į šv. Mišias? O ką daryti, kai matome, kad vienas iš sužadėtinų yra nebrandus, netikintis? Tokie klausimai domino susitikimo dalyvius. Atsakydamas į šias dilemas kardinolas patarė įsiklausyti, palydėti, eiti meilės keliu, kiek įmanoma. Kiekvienas atvejį yra skirtingas, reikia gražiai priimti ir rodyti gailėstingumą.

–šci

Konferencija „Šiauliai renkasi gyvybę“

Kovo 9 d. Šiaulių Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje vyko konferencija „Šiauliai renkasi gyvybę“. Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio globojamą renginį organizavo Šiaulių vyskupijos šeimos centras, Krizinio nėštumo centras ir Šiaulių miesto savivaldybė. Dalyvavo miesto gydymo įstaigų, Šiaulių kūdikių namų atstovai, taip pat svečiai iš SOS kaimo, Šiaulių m. Pedagoginės psichologinės tarnybos, Šiaurės Lietuvos kolegijos, Motinos Teresės šeimų namų ir kitų suinteresuotų institucijų.

Konferencijos idėja kilo peržiūrėjus abortų statistiką Lietuvoje ir Šiaulių mieste. Siekiama, kad Šiauliuose atsirastų konsultacijos krizinio nėštumo atvejais. Tokia tarnyba sėkmingai veikia Kaune, Vilniuje, Klaipėdoje. Sveikinimo kalbą sakęs Šiaulių miesto meras Artūras Visockas pasidžiaugė Šiauliuose daromais dideliais darbais, tarp jų ir šia konferencija, kurios siekis – mažinti abortų skaičių ir gerinti demografinius

jų nuveiktus darbus. Apie vieną iš Vasario 16-osios Akto signatarų išsamiai susirinkusiesiems papasakojo ir jo veiklą pristatė Telšių kunigų seminarijos dėstytojas kan. Andriejus Sabaliauskas. Renginių puošė ir dainomis susirinkusiuosius šventiškai nuteikė Telšių Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos bažnytinis choras, vadovaujamas vargonininkės Ernestos Dargužienės.

Vasario 16-oji buvo pilna renginių ir pakilių, šventiškų nuotaikų. Didžiulė minia telšiškių su gausybe vėliavų ir vėliavėlių Respublikos gatve patraukė nuo paminklo, skirto Durbės mūšiui atminti, link Laisvės paminklo, Telšių miesto savivaldybės administracijos rūmų aikštėje. Renginys prasidėjo sugiedojus Lietuvos Respublikos himną, o susirinkusiuosius pasveikino ir savo įžvalgomis pasidalino Telšių vyskupijos vyskupas K. Kėvalas, LR Seimo narys Valentinas Bukauskas, Telšių miesto ir rajono vadovai.

Po minėjimo Telšių katedroje iškilmingų šv. Mišių liturgijai vadovavo Telšių vyskupijos ganytojas K. Kėvalas, koncelebravo keletas kunigų. Liturgijoje patarnavo Telšių kunigų seminarijos klierikai, giedojo Katedros sumos choras, vadovaujamas vargonininkės Dalios Pleškienės.

Sakydamas pamokslą vyskupas kreipėsi į gausiai susirinkusiuosius ir visus pasveikino ypatingos šventės ir išskirtinio Lietuvos valstybės jubiliejaus proga. Vyskupas kalbėjo apie būtinybę šių dienų visuomenėje iš naujo atrasti džiaugsmą būti lietuviu, gyventi Lietuvoje ir kurti Lietuvos ateitį. Ganytojas drąsino pasitikėti Dievu, viltingai žvelgti į ateitį, matyti pasiekimus ir džiaugtis gyvenimu. Pamokslo metu priminta, jog drąsios asmenybės, nebijojusios kurti Tėvynės ateities, yra pavyzdys, kaip mums reikia ir toliau ryžtingai ir kartu dirbti vardan tos Lietuvos.

Po šv. Mišių ir vyskupo ganytojiškojo palaiminimo sugiedotas Lietuvos himnas, o Telšių miesto ir rajono savivaldybės meras Petras Kuizinas įteikė apdovanojimus ir atminimo ženklus nusipelnusiems savanoriams. Tos pačios dienos popietę Telšių miesto viešojoje Karolinos Praniauskaitės bibliotekoje apdovanoti vienuolika įvairių sričių atstovų už nuopelnus savo bendruomenėms bei kuriant Telšių miestą ir rajoną. Rinkimus organizavo Telšių miesto ir rajono laikraščio „Telšių žinios“ redakcija. Išrinkti žmonės – politikai, mokytojai, bendruomenių pirmininkai, seniūnai, seniūnaičiai ar tiesiog pavyzdingai savo pareigas šeimose ir kasdienybėje atliekantys asmenys. Atminimo ženklus įteikė „Telšių žinių“ vyriausioji redaktorė, Telšių miesto ir rajono savivaldybės meras, išrinktuosius sveikino vyskupas K. Kėvalas.

–kasab-

Mirė kun. Vytautas Užkuraitis (1930–2018)

Vasario 22 d. Marijampolės ligoninėje mirė kunigas Vytautas Užkuraitis. Kun. V. Užkuraitis gimė 1930 m. rugsėjo 8 d. Mikniškės kaime, Šakių rajone, Ilguvos parapijoje. Mokėsi Kriūkų vidurinėje mokykloje. 1955–1960 m. studijavo Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje.

1960 m. balandžio 13 d. išventintas kunigu. 1960 m. birželį paskirtas Alytaus II parapijos vikaru, 1962 m. birželį – Barzdų parapijos klebonu, 1964 m. lapkritį – Liubavo parapijos klebonu, 1972 m. liepą – Surviliškio parapijos administratoriumi, 1975 m. liepą – Griškabūdžio parapijos administratoriumi, 1992 m. gegužę – Ūdrijos parapijos klebonu, 1997 m. spalį – Keturvalakių parapijos klebonu. Nuo 2005 m. birželio – Griškabūdžio parapijos altaris;

nuo 2007 m. spalio persikėlė gyventi į Marijampolės specialiuosius socialinės globos namus; nuo 2013 m. birželio – Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų kapelionas.

Buvo pašarvotas Marijampolės specialiuosiuose socialinės globos namuose. Šv. Mišios šių namų koplyčioje už kun. Vytautą aukotos vasario 23 d. Po šv. Mišių išlydėtas į Griškabūdžio Kristaus Atsimainymo bažnyčią, kur ilgus metus tarnavo žmonėms. Vasario 24 d. Griškabūdžio Kristaus Atsimainymo bažnyčioje aukotos laidotuvių šv. Mišios. Amžinojo poilsio atgulė šios bažnyčios šventoriuje.

-V-k-

Mirė kun. Gintas Leonavičius (1966–2018)

Vasario 23 d. Kaune mirė Betygalos, Paliepių ir Vosiliškio parapijų klebonas kunigas Gintas Leonavičius. Kun. G. Leonavičius gimė 1966 m. sausio 11 d. Kaune, darbininkų šeimoje. Mokėsi Kauno 27-ojoje vidurinėje mokykloje, kurią baigęs 1984 metais įgijo staliaus specialybę ir vėliau dirbo pagal ją.

Apie 2000-uosius metus Kauno Šv. Antano Paduviečio, gimtosios Ginto Leonavičiaus parapijos, klebonas pakvietė jį ištraukti į parapijos savanorių gretas. Vėliau labai suartėjo su pranciškonais pasauliečiais (tretininkais) ir taip pat su dideliu nuoširdumu ištraukė į jų veiklą, nevengdamas jokių įpareigojimų. Tylus ir kantrus, šiek tiek uždaro būdo, jis visuomet stengdavosi patarnauti žmonėms. Besidarbuodamas parapijoje bei tretininkų bendruomenėje, 2005 m. įstojo į Kauno kunigų seminariją ir baigė ją 2011 m. Diakono praktiką atliko Kauno Švč. Jėzaus Širdies (Šančių) parapijoje. Kunigu išventintas 2012 m. sausio 8 d. ir paskirtas Raseinių parapijos vikaru. Po trejų su puse metų, žuvus Betygalos parapijos klebonui kunigui Viktorui Aukštakalniui, tapo šios parapijos klebonu. Drauge aptarnavo Paliepių bei Vosiliškio parapijas.

Paskutinius tris mėnesius kunigas Gintas Leonavičius susidūrė su sveikatos problemomis. Į amžinybę iškeliavo vasario 23 d.

Vasario 25 d. kun. G. Leonavičiaus žemiškieji palaikai buvo pašarvoti Betygalos Šv. Mikalojaus bažnyčioje. Vasario 26 d. aukotos šv. Mišios, po kurių kars-tas su palaikais išvežtas į jo gimtosios Kauno Šv. Antano Paduviečio parapijos bažnyčią. Vasario 28-ąją atsisveikinti su kun. G. Leonavičiumi jo gimtosios Šv. Antano Paduviečio parapijos bažnyčioje Kaune susirinko bemaž 40 arkivyskupijos dvasininkų, gausus būrys jį pažinojusių tikinčiųjų. Gedulinėms valandoms ir laidotuvių šv. Mišioms vadovavo Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, koncelebravo arkivyskupas emeritas Sigitas Tamkevičius, prieš šešerius metus baigtos Kauno kunigų seminarijos kurso draugai kunigai, taip pat Raseinių dekanato bei kitų arkivyskupijos dekanatų dekanai ir kunigai. Po šv. Mišių palaidotas Karmėlavos kapinėse prie savo artimųjų.

-Kn-

Mirė apašt. prot. Bronius Antanaitis (1925–2018)

Vasario 27 d. Panevėžio Šv. Juozapo globos namuose mirė Panevėžio vyskupijos kapitulos kanauninkas – emeritas, jubilias, apaštališkasis proto-notaras Bronius Antanaitis. Prel. Bronius Antanaitis gimė 1925 m. vasario 19 d. Jasonių kaime (Smilgių parapijoje, Radviliškio r.). 1931–1932 m. baigė pirmąjį skyrių Jasonių pradžios mokykloje, įrengtoje Antanaičių namuose,

miesto rodiklius. Meras pažadėjo suteikti visokeriopą pagalbą, kad konsultacijos krizinio nėštumo atvejais atsirastų ir Šiauliuose.

Konferencijoje pranešimą skaičius VDU lektorė dr. Giedrė Širvinskienė aiškino, kodėl ir kaip kyla krizės besilaukiančioms moterims. Jos pranešimas „Prenatalinė psichologija. Priežastys, lemiančios moters pasirinkimą daryti abortą“ sukėlė diskusijas apie tai, kaip galima atpažinti krizes ir jas suvaldyti. VDU Santuokos ir šeimos studijų centro vadovė prof. dr. Birutė Obelenienė supažindino su biologijos vadovėliais, juose esančiais trūkumais bei būdais, kaip juos šalinti. Dalyviams buvo paaiškinta, kodėl jau nuo paauglystės jaunuoliai susidaro iškreiptus stereotipus apie santuoką, šeimą, vaiko prasi-dėjimą, kuriuos vėliau sunku sugriauti ir pakeisti. Esant tokiam supratimui, nelaukta pastojus, ištinka įvairios krizės, dėl kurių griebiamasi kraštutinės priemonės – aborto.

Pertraukos metu atidaryta paroda, kurią atvežė ir pristatė Krizinio nėštumo centras ir jo vadovė Zita Tomiliniene. Po pertraukos Zita Tomiliniene skaitė pranešimą apie veiksmingą pagalbą moterims, susidūrusioms su kriziniu nėštumu. Ji papasakojo apie savo centro patirtis, kurios galėtų būti sėkmingai įgyvendintos ir Šiauliuose. Paskutinia-me pranešime VŠĮ Motinos Teresės šeimų namai direktorė Regina Zabieliene kalbėjo apie konkrečią pagalbą, kuri jau yra teikiama krizės ištiktoms moterims. Ji pristatė Motinos Teresės šeimų namus, kuriuose glaudžiasi motinos su kūdikiais, besilaukiančios mamos, kurioms tuo metu yra sunku ir jos neranda išeities. Direktorė pristatė veiklas, galimybes ir konkrečią pagalbą, padedant krizės ištiktoms moterims socializuotis, įgauti gerų įgūdžių ir nebijoti išeiti į gyvenimą su kūdikiu ant rankų.

Po visų pranešimų vyko apskritojo stalo diskusijos apie konkrečius žingsnius įgyvendinant Krizinio nėštumo konsultavimo projektą Šiauliuose. -irat-

Vidinio išgydymo popietė su „Gailėstingumo versme“

Kovo 17 d. arkivyskupijos konferencijų salėje vyko sielovados bendruomenės „Gailėstingumo versmė“ organizuota jau septintoji vidinio išgydymo popietė „Jei kas trokšta, teateina pas mane“ (*Jn* 7, 37). Ji prasidėjo Gailėstingumo vainikėlio malda ir šlovinimo giesmėmis. Kun. Kęstutis Rugevičius popietės dalyviams aukėjo šv. Mišias.

Ses. Dovyda Jaugelytė LSSC toliau tęsė vasario mėnesį pradėtą temą „Esate pašaukti laisvei“ primindama, jog laisvė yra viena iš Dievo savybių, kuria Jis dalijasi su mumis. Ses. Dovyda nuodugniau pažvelgė į vieną iš laisvę varžančių dalykų – mūsų priklausomybes. Suvoikimas, kaip atsiranda priklausomybės ir kaip jos veikia, gali padėti jas įveikti. Gyvenime neišspręstos ar nesprendžiamos problemos kelia didžiulį nerimą. Nuolat kylantį skausmą stengiamasi kompensuoti malonumo pakartojimu. Tad patirtas atsipalaidavimas pastūmėja mus prisirišti prie to, kas tą malonumą suteikė. Kiekvienas iš mūsų turime gilųjį skausmą, gilųjį sužeistumą savo širdyje. Tai santykių priklausomybė, darbas, galbūt alkoholis, pasiekimai, maistas, kitų žmonių nuomonė... Svarbu sau atsakyti į klausimus: kokie būna nuopuolio rezultatai?

Ses. Dovyda išsamiai pristatė, koks yra priklausomybės ciklo veikimas, kas būdinga priklausomybėms, kokius žingsnius svarbu žengti atsisakant jų. Tie žingsniai labai paprasti: pripažinti savo poreikį, mokyti destruktivų malonumą pakeisti į gyvenimą teikiantį, atsiverti Dievui ir kitų žmonių pagalbai, ištvirti vadavimosi iš priklausomybės lydimą skausmą.

Vidinio išgydymo popietė baigėsi malda prie Kryžiaus, kur kiekvienas galėjo Dievui atiduoti savo priklausomybes, o „Gailėstingumo versmės“ bendruomenės nariai juos užtarė trumpa malda.

-gvi-

1932–1935 m. baigė keturis skyrius Jukiškio (Radviliškio r.) pradžios mokykloje, 1935–1936 m. – penktąjį skyrių Smilgių (Panevėžio r.) pradžios mokykloje. Savarankiškai pasiruošęs įstojo į Šeduvos (Radviliškio r.) progimnaziją. 1942 m. persikėlė mokytis į Panevėžio J. Balčikonio gimnaziją, tačiau vengdamas mobilizacijos į vokiečių kariuomenę iš jos pasitraukė ir 1944 m. baigė Šeduvos gimnaziją.

1944 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją ir 1948 m. spalio 31 d. vysk. K. Paltaroko buvo iššventintas kunigu. Dėl sovietinių represijų ir persekiotos šeimos negalėjo savo gimtojoje parapijoje aukoti primicijų šv. Mišių.

Kunigiškąją tarnystę pradėjo 1949 m. gegužę Pasvalio parapijoje, tačiau po kelių mėnesių komunistų valdžia kurį laiką neleido eiti kunigo pareigų. Tais pačiais metais paskirtas į Anykščių parapiją vikaru. 1950 m. paskirtas Onuškio parapijos administratoriumi. Nuo 1955 iki 1958 m. ėjo vyskupo K. Paltaroko sekretoriaus pareigas. 1957 m. vysk. K. Paltaroko skiriamas Panevėžio vyskupijos Katedros kapitulos kanauninku. 1958 m. komunistų valdžios potvarkiu iškeltas į Krekenavos parapiją eiti vikaro pareigas, kur po dvejų metų vysk. J. Steponavičiaus paskirtas tos pačios parapijos administratoriumi. 1962 m. sovietų valdžia išstremia į Bartininkus rezidentu, vėliau Vilkaviškio vyskupijos valdytoju J. Stankevičiaus paskiriamas vikaru. 1964 m. klebonavo Alksninės parapijoje, o 1970 m. paskirtas Avilių parapijos klebonu. Nuo 1974 iki 1995 m. klebonavo Šeduvos ir Dambavos parapijose. Tuo laikotarpiu ėjo įvairias pareigas: buvo Panevėžio vyskupijos meno tarybos nariu, *Caritas* dvasios tėvu, vyskupo atstovu Lietuvos Sąjūdžio Seime, Lietuvos *Caritas* vyskupijos skyriaus vadovu, Panevėžio vyskupijos pastoracinės komisijos nariu, Panevėžio vyskupijos *Caritas* direktoriumi.

1995 m. paskirtas Kauno tarpdiecezinės kunigų seminarijos vicerektoriumi ir dėstytoju. 1996 m. – Linkuvos parapijos klebonu. Nuo 1997 iki 2006 m. ėjo rektoriaus pareigas Panevėžio Švč. Trejybės rektorate. Buvo paskirtas Panevėžio vyskupijos Gyvojo rožinio dvasios tėvu, o nuo 2002 iki 2008 metų – vyskupijos Kunigų tarybos nariu – konsultoriumi. Nuo 2006 m. klebonavo Smilgių (Panevėžio r.) parapijoje, iš kur 2013 m. iškeltas į Panevėžio Kristaus Karaliaus parapiją rezidentu.

2000 m. LR prezidentas Valdas Adamkus įteikė kan. B. Antanaičiui Lietuvos Nepriklausomybės medalį. 2005 m. LR pripažintas neginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) – laisvės kovų dalyviu. 2006 m. Šventasis Tėvas Benediktas XVI paskyrė apaštališkuoju protonotarų. 2011 m. suteiktas Šeduvos garbės piliečio vardas.

Prel. Bronius Antanaitis buvo pašarvotas Kristaus Karaliaus katedros kriptoje. Kovo 1 d. palaidotas Panevėžio miesto kapinėse.

-P-

Mirė kun. Vladas Černiauskas (1931–2018)

Kovo 2 d. mirė Vilniaus arkivyskupijos kunigas Vladas Černiauskas. Kun. V. Černiauskas gimė 1931 m. balandžio 4 d. Ignalinos rajone, Sokiškių apylinkėje, Ažukarklinės kaime. Augo valstiečių šeimoje. 1939 m. pradėjo lankyti mokyklą Dūkšte. Ją baigęs tarnavo sovietų armijoje. 1958 m. įstojo į Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją ir 1963 m. balandžio 10 d. vyskupo Petro Maželio buvo iššventintas kunigu.

Kunigas V. Černiauskas pradėjo kunigystės kelią tarnaudamas vikaru Lentvario parapijoje. 1964 m. paskirtas Gedžiūnėlių ir Kazitiškio parapijų administratoriumi, 1966 m. – Reškutėnų parapijos administratoriumi, 1970 m. – Senųjų Trakų parapijos administratoriumi, 1973 m. – Mielagėnų parapijos administratoriumi, 1982 m. – Smalvų parapijos klebonu. Susilpnėjęs sveikatai, 1986 m. išvyko į Valkininkus sustiprėti, pagal galimybes pagelbėjo klebonui pastoracijoje. 1987 m. paskirtas Marcinkonių parapijos administratoriumi, 1988 m. sugrįžo į Valkininkus rezidentu. 1998 m. paskirtas Linkmenų parapijos rezidentu, 2003 m. – tos pačios parapijos administratoriumi. 2008 m., atsižvelgiant į kunigo sveikatą ir amžių, atleistas iš šių pareigų ir gyveno Mielagėnų Pal. Jurgio Matulaičio parapijuose globos namuose, buvo Mielagėnų parapijos rezidentas.

Kovo 4 d. buvo pašarvotas Ignalinos Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Laidotuvių šv. Mišios aukotos Ignalinos bažnyčioje kovo 5 d. Po jų kun. Vlodo Černiausko žemiškieji palaikai palaidoti šios bažnyčios šventoriuje.

-Vn-

Mirė kunigas Genrik Juzef Blaževič (1946–2018)

Kovo 11 d. mirė Vilniaus arkivyskupijos kunigas Genrik Juzef Blaževič. Kun. G. J. Blaževič gimė 1946 m. birželio 9 d. Švenčionių r. Skarbiškės kaime. 1963 m. baigė Švenčionių vidurinę mokyklą, 1971 m. – Vilniaus J. Tallat-Kelpšos aukštesniąją muzikos mokyklą, dirbo Kultūros namuose meno vadovu. Baigęs Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją, 1979 m. gegužės 27 d. įšventintas kunigu.

Iš pradžių tarnavo Vilniaus Švč. Jėzaus Širdies parapijoje vikaru, 1982 m. paskirtas Rūdninkų Švč. Trejybės parapijos klebonu, 1985 m. – Eišiškių Kristaus Karaliaus Žengimo į dangų parapijos administratoriumi, 1986 m. – vėl Rūdninkų Švč. Trejybės parapijos klebonu, kartu aptarnavo Vaidotų Šv. apaštalo Pauliaus Atsivertimo parapiją, vėliau aptarnavo Jašiūnų Šv. Onos parapiją. 1996 m. išvyko į Baltarusiją, kur ketverius metus dirbo pastoracinį darbą. Grįžęs į Lietuvą, gyveno Švenčionyse ir pagelbėjo vietos klebonui. 2005 m. paskirtas į Reškutėnų Šv. Izidoriaus parapiją, kur ėjo rezidentu, vėliau – administratoriaus pareigas. 2008 m. dėl susilpnėjusios sveikatos atleistas iš administratoriaus pareigų ir gyveno Švenčionių globos namuose.

Kovo 12 d. buvo pašarvotas Švenčionių Visų Šventųjų bažnyčioje, vakare aukotos šv. Mišios. Laidotuvių dieną, kovo 13-ąją, šv. Mišios aukotos 10 val. lenkų kalba ir 12 val. lietuvių kalba. Po jų kun. G. J. Blaževič žemiškieji palaikai palaidoti šios bažnyčios šventoriuje.

-Vn-

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

I. e. p. kun. Kęstutis Smilgevičius

Nariai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Gediminas Jankūnas
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilkaviškio vyskupija / kun. Linas Baltrušaitis
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 570 egz.

ISSN 1392-6098